

Lovforslag 3

Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 KØBENHAVN K

Den 7. januar 2005
LST/KS/bef

Sagsnr. 200400622-50

Også sendt pr. mail til us-jka.post@uvm.dk

Høringssvar vedrørende lovforslag i forbindelse med Strukturreformen på Undervisningsministeriets område

AC har den 1. december 2004 modtaget en række lovforslag vedrørende udmøntning af strukturreformen fra Undervisningsministeriet og er anmodet om bemærkninger hertil.

På Undervisningsministeriets område drejer det sig om:

- Forslag til lov om ændring af lov om institutioner for uddannelsen til studentereksamen, lov om institutioner for uddannelsen til højere forberedelseksamen, lov om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser, lov om almen voksenuddannelser og om voksenuddannelsescentre og forskellige andre love.
- Forslag til lov om ændring af lov om Centre for Videregående Uddannelser og andre selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v., lov om mellem-lange videregående uddannelser, lov om centre for undervisningsmidler mv. og forskellige andre love på Undervisningsministeriets område.
- Forslag til ændring af lov om folkeskolen, lov om specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning og forskellige andre love.
- Forslag til lov om ændring af lov om produktionsskoler, lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og daghøjskoler samt om Folkeuniversitetet og forskellige andre love på Undervisningsministeriets område.

AC har i den forbindelse følgende bemærkninger til lovforslagene:

Forslag til lov om ændring af lov om institutioner for uddannelsen til studentereksamen, lov om institutioner for uddannelsen til højere forberedelseksamen, lov om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser, lov om almen voksenuddannelser og om voksenuddannelsescentre og forskellige andre love.

Indledningsvis skal AC påpege, at det vil være u hensigtsmæssigt, hvis der træffes endelig beslutning om dette lovforslag før resultatet af den planlagte analyse af taxametersystemet og statsligt selveje foreligger. Lovforslaget indeholder på nuværende tidspunkt mange uafklarede punkter, hvilket bidrager til det generelle billede af, at videngrundlaget for nuværende er utilstrækkeligt til at udforme et godt og præcist lovgrundlag.

Problemet søges i lovforslaget løst gennem relativt vidtgående ministerbemyndigelser på en række områder, hvilket betyder, at den reelle udfyldning af regelgrundlaget på disse områder vil komme til at foregå uden medvirken af Folketinget. Dette finder AC meget utilfredsstillende.

Overordnet set finder AC således, at der ikke med det foreliggende lovforslag er nogen reel mulighed for at overskue, hvilke konsekvenser de kommende ret omfattende forandringer på de gymnasiale uddannelsesområder og de øvrige ungdomsuddannelser vil få for uddannelserne og ikke mindst uddannelsernes kvalitet.

For AC er det afgørende, at særligt de gymnasiale uddannelser, der fungerer som adgangsgivende til de videregående uddannelser, har en fælles høj kvalitet på tværs af regionerne, og at tilbudet om en adgangsgivende gymnasial uddannelse af høj kvalitet er et geografisk dækkende tilbud til unge landet over.

AC finder det derfor væsentligt, at lovforslaget ikke kommer til at medføre en indskrænkning af det geografiske udbud, og at der bliver en velfungerende styring af kapacitet og elevfordeling på tværs af institutioner og regioner. AC skal således anbefale, at der sikres en reelt koordinerende instans, og det vil være naturligt, at regionerne får reelle kompetencer og sanktionsmuligheder i forhold til institutionernes kapacitet, udbud og elevfordeling. En sådan kompetence kan passende omfatte de almengymnasiale og erhvervsgymnasiale uddannelser.

I lovforslaget indgår, at reglerne om bestyrelsens sammensætning og virke først fastlægges endeligt efter afslutningen af den planlagte analyse af bl.a. selvejete. AC finder det afgørende, at bestyrelserne – herunder også de midlertidige – får de nødvendige ressourcer og det bedst mulige regelgrundlag for deres indsats. Det betyder bl.a., at de for skolen relevante aktører, herunder medarbejderne, skal være repræsenteret i bestyrelsen, og at der skal være præcise angivelser af kompetencefordelingen mellem myndighederne, bestyrelsen og rektor.

I denne forbindelse skal det påpeges, at AC ikke finder det hensigtsmæssigt at åbne for brugerbetaling på ungdomsuddannelserne, således som det gøres med lovforslagets bemærkninger om, at undervisningsministeriets bemyndigelse til at fastsætte regler om betaling uddelegeres til de enkelte institutioners bestyrelser, der herefter alene fastsætter deltagerbetalingen.

Det bør af lovgrundlaget fremgå, at der er mulighed for at give vederlag ikke blot til formanden for overgangsbestyrelsen ved de almengymnasiale uddannelser, men også til de øvrige medlemmer af overgangsbestyrelsen, ligesom denne mulighed også skal gælde formanden for og medlemmerne af de kommende bestyrelser for de selvejende gymnasier.

Af lovforslaget fremgår, at forvaltningsloven og offentlighedsloven er gældende for de selvejende gymnasier og hf. AC skal i stedet foreslå, at man – således som det gælder for universiteterne, jf. universitetslovens § 1. stk. 2 – præciserer, at de almene gymnasier er selvejende institutioner inden for den offentlige forvaltning. Hermed bliver der

sikkerhed for, at øvrige bestemmelser ud over offentlighedsloven og forvaltningsloven også er gældende, fx lov om folketingets ombudsmand mv. og de særlige bestemmelser om behandling af personoplysninger. AC skal også foreslå, at man benytter lejligheden til at indføje tilsvarende bestemmelser for erhvervsskolerne.

AC skal desuden henvise til de **vedlagte** bemærkninger fra Bibliotekarforbundet om at ungdomsuddannelserne bør medtænke biblioteksfunktionen i den samlede virksomhed.

Udover disse bemærkninger skal der henvises til de **vedlagte** selvstændige høringssvar fra Gymnasieskolernes Lærereforening og Dansk Magisterforening.

Forslag til lov om ændring af lov om Centre for Videregående Uddannelser og andre selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v., lov om mellemlange videregående uddannelser, lov om centre for undervisningsmidler mv. og forskellige andre love på Undervisningsministeriets område.

AC finder det i udgangspunktet positivt, at ændringsforslaget indebærer, at hovedparten af Centrene for Videregående Uddannelse bliver omfattet af forvaltningsloven og offentlighedsloven. AC skal dog opfordre til, at man benytter lejligheden til at ligestille alle Centre for Videregående Uddannelse, således at alle centrene bliver omfattet af de to love.

AC skal som en konkret løsning på denne problematik foreslå, at man – således som det gælder for universiteterne, jf. universitetslovens § 1. stk 2 - præciserer, at CVU'erne er selvejende institutioner inden for den offentlige forvaltning. Hermed bliver der sikkerhed for, at øvrige bestemmelser ud over offentlighedsloven og forvaltningsloven også er gældende, fx lov om folketingets ombudsmand mv. og de særlige bestemmelser om behandling af personoplysninger.

AC forudsætter at der i forbindelse med overdragelsen af de amtslige institutioner følger fuld finansiering med til Centrene for Videregående Uddannelser såvel i etableringsfasen som til den videre drift.

AC skal i øvrigt henvise til de **vedlagte** bemærkninger fra Dansk Magisterforening om tilvejebringelse af praktikpladser i pædagoguddannelsen og de **vedlagte** bemærkninger fra Bibliotekarforbundet om biblioteksfunktionen som et centralt redskab i videnformidlingen samt om at indtænke biblioteksvæsenet i det påtænkte udvalgsarbejde.

Forslag til ændring af lov om folkeskolen, lov om specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning og forskellige andre love

AC har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Forslag til lov om ændring af lov om produktionsskoler, lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og daghøjskoler samt om Folkeuniversitetet og forskellige andre love på Undervisningsministeriets område.

AC har ingen bemærkninger til lovforslaget.

AC skal i øvrigt generelt henvise til de **vedlagte** bemærkninger fra AC's medlemsorganisationer Dansk Magisterforening og Bibliotekarforbundet samt Gymnasieskolernes Lærereforenings og Dansk Magisterforenings selvstændige høringssvar i relation til lovforslagene.

Personalejuridiske og personalepolitiske forhold mv.

For så vidt angår de personalejuridiske og personalepolitiske forhold, bemærker AC sig, at lovreguleringen af omflytningen af personale og af det nuværende amtskommunalt ansatte personales ansættelsesvilkår i de institutioner, der er omfattet af lovforslagene, generelt sker i det af Indenrigs- og Sundhedsministeriet samtidig fremsatte lovforslag om visse procedurespørgsmål i forbindelse med kommunalreformen.

AC skal i forlængelse heraf henvise til **vedlagte** notat vedrørende Indenrigs- og Sundhedsministeriets lovforslag om visse proceduremæssige spørgsmål i forbindelse med kommunalreformen, lovforslag om revision af den kommunale inddeling, lovforslag om forpligtende kommunale samarbejder og lovforslag om regioner og nedlæggelse af amtskommuner, HUR og H:S. Notatet rummer AC's bemærkninger til de nævnte lovforslag.

For så vidt angår de særlige personalejuridiske og personalepolitiske forhold, der reguleres direkte i forslag til lov om ændring af lov om institutioner for uddannelsen til studentereksamen, m.fl. (institutionslov) skal AC henvise til bemærkningerne i de af GL og DM selvstændigt afgivne høringssvar vedrørende dette lovforslag. AC skal endvidere henvise til **vedlagte** høringssvar fra GL vedrørende procedureloven, som skal ses i sammenhæng med GL's selvstændige høringssvar vedrørende institutionsloven.

Det understreger, at det i forhold til overflytning af de nuværende kommunalt og amtskommunalt ansatte til statslige selvejende institutioner må forudsættes, at de garantier regeringen har givet reelt opfyldes. De fremsatte lovforslag findes herunder alt for utydelige og upræcise for så vidt angår overflytning af personale fra de amtslige forvaltninger til de selvejende institutioner og for så vidt angår tjenestemænds overflytning og ansættelsesvilkår.

Lovforslaget (institutionslov) giver herudover anledning til betænkelighed i relation til bestemmelserne om, at institutionernes bestyrelser får tillagt kompetencen til at ansætte og afskedige rektor/leder, lærere og andet personale og til at iværksætte disciplinære foranstaltninger og i relation til bestemmelserne om, at nyansættelse af rektorer/ledere efter overgang til statsligt selveje forudsættes at ske på overenskomstvilkår.

Lovforslaget indeholder en række bestemmelser om forpligtende samarbejder mellem institutioner, om eventuelle sammenlægninger og spaltninger af institutioner og om nedlæggelse af et uddannelsessted, i hvilken forbindelse en anden institution pålægges at optage eleverne fra det nedlagte uddannelsessted. AC finder, at det er uklart, hvilke rettigheder og pligter personalet har i disse situationer – herunder i relation til at ansættel-

sesområdet efter lovforslagene fremtidigt vil være den pågældende selvejende institution.

Regeringen ønsker – jf. bemærkningerne til lovforslagene på Undervisningsministeriets område – at overgangen til selveje i statsligt regi sker på et velforberedt og ordentligt tilrettelagt grundlag, således at også forberedelserne til overgangen til selveje giver tillid og ro i sektoren.

Blandt andet i relation hertil findes det afgørende, at det fastsættes i lovgivningen, at lærere/medarbejderne – på alle de berørte institutioner - har ret til at vælge et antal repræsentanter til institutionens bestyrelse, herunder til den midlertidige bestyrelse, der skal forberede overgangen til selveje. I forlængelse heraf bør det fastsættes, at de medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer er omfattet af afskedsbeskyttelse svarende til tillidsrepræsentanter på det pågældende eller tilsvarende område. Det bør endvidere fastsættes, at alle bestyrelsesmedlemmerne kan ydes særskilt vederlag, herunder at de medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer ydes honorar på lige fod med eksterne bestyrelsesmedlemmer, i den udstrækning de har samme ansvar og pligter. AC finder også dette vigtigt af hensyn til at kvalificere bestyrelsernes arbejde.

Øvrige generelle bemærkninger

Ved lovforslagene er der ikke afsat yderligere midler til at finansiere omkostningerne ved omlægningerne. Disse forudsættes af regeringen afholdt inden for de nuværende økonomiske rammer. AC skal understrege, at en succesfuld gennemførelse af reformen i vid udstrækning hænger sammen med, at de nødvendige midler afsættes hertil, således at omstillingsomkostningerne ikke skal finansieres indenfor de eksisterende kommunale, regionale og statslige budgetter. Der henvises herved til AC's, LO's, og FTF's henvendelse af 5. oktober 2004 til Statsministeren.

Med venlig hilsen

Sine Sunesen

BF's bemærkninger til lovforslag inden for undervisningsministeriets område

Forslag til lov om ændring af lov om institutioner for uddannelse til studentereksamen, lov om institutioner for uddannelsen til højere forberedelseksamen (...).

I relation til gymnasireformen ønsker Bibliotekarforbundet, at der i de lovforslag, som vedrører ungdomsuddannelserne tilføjes følgende: "Som et centralt redskab i styrkelsen af videnformidling og videnuudveksling og som et led i undervisning og forskning medtænker ungdomsuddannelserne biblioteksfunktionen i den samlede virksomhed". Bemærkningen stammer fra lovforslaget vedrørende universitetsloven.

Forslag til lov om ændring af lov om Centre for Videregående uddannelse og andre selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v. (...)

Lovforslaget indebærer bl.a., at sygeplejerske- og radiografiskolerne placeres i staten, hvor de foreslås organiseret som selvejende institutioner. Derudover indebærer lovforslaget, at de amtslige centre for undervisningsmidler forankres i Centre for Videregående Uddannelse (CVU'er) og at de først og fremmest forankres i kerne-CVU'erne.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at kerne-CVU'erne får tillagt særlige opgaver og koordinerende funktioner i forbindelse med udlægningen af afdelinger fra Danmarks Pædagogiske Universitet samt at de får forskningstilknøytning samt videnscenterfunktion. Bibliotekarforbundet opfordrer på den baggrund til, at det - i lighed med bemærkningerne til lovforslag vedrørende universitetsloven - i bemærkningerne indføres, at kerne-CVU'erne indtænker biblioteksfunktionen som et centralt redskab i styrkelse af videnformidling og videnuudveksling.

Bibliotekarforbundet opfordrer endvidere til, at det i bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at man i forbindelse med det påtænkte udvalgsarbejde indtænker biblioteksvæsenet.

Akademikernes Centralorganisation
Nørre Voldgade 29
Postboks 2192
1017 København K.

0401343

17.12.2004

Hermed fremsendes Dansk Magisterforenings bemærkninger til lovforslagene i forbindelse med kommunalreformen.

DM ønsker som udgangspunkt, at bemærkningerne indgår i ACs samlede høringsvar.

Lovforslaget om ansvaret for styringen af den aktive beskæftigelsesindsats:

Den særlige AC-ordning, hvoraf det skulle være aftalt, at beskæftigelsesindsatsen for ACerne skal ligge i de 4 regioner er ikke beskrevet særligt tydeligt. Formuleringerne i lovforslagets § 10 sikre alene, at der gennemføres "statslige rammeudbud for beskæftigelsesindsatsen over for særlige målgrupper", herunder AC-gruppen. Derved sikres ACerne alene, at jobcentrene er forpligtet til at anvende de aktører, der er omfattet af rammeudbudet.

Dette er ikke det samme som at sikre, at ACerne får en særlig placering i beskæftigelsesindsatsen.

Det var ønskeligt, om den særlige AC-ordning blev nævnt direkte i lovforslaget eller mere eksplicit beskrevet i bemærkningerne.

Lovforslaget om en aktiv beskæftigelsesindsats:

I de gældende regler om klageadgang i § 128 er der lidt forskellige formuleringer i forhold til hvem, der er klageberettiget.

En klage kan i alle tilfælde indbringes af parten "af den som afgørelsen vedrører".

Derudover fremgår det af den gældende § 128, stk. 3, at AFs afgørelser i spørgsmål om konkurrenceforvriddning kan indbringes for Arbejdsmarkedsrådet. De klageberettigede er med denne formulering, således ikke alene begrænset til parten "af den som afgørelsen vedrører".

Med denne formulering er fx de faglige organisationer og andre med interesse i sager om konkurrenceforvridende også klageberettigede.

Arbejdsmarkedsstyrelsen har også flere gange udtalt, at bestemmelsen må tolkes således, at også personer og organisationer mv., som ikke direkte berøres af en afgørelse om konkurrenceforvridning, men dog har en væsentlig interesse i den, vil kunne indbringe en sådan afgørelse for Arbejdsmarkedsrådet.

Den i lovforslaget foreslåede formulering i § 128, stk. 1, betyder en væsentlig indskrænkning i de klageberettigede, idet det foreslås, at klagerne nu behandles efter reglerne i kap. 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Det har som konsekvens, at det alene bliver den person, som afgørelsen vedrører, der kan klage.

En sådan indskrænkning er helt uacceptabelt, da det betyder, at DM og de andre faglige organisationer mister en klagemulighed.

De faglige organisationer har en legitim og væsentlig interesse i at få prøvet spørgsmålet om konkurrenceforvridning for Arbejdsmarkedsrådet (Beskæftigelsesankenævnet), idet løntilskudsstillinger, såfremt de er konkurrenceforvridende, må antages at influere på antallet af ordinære arbejdspladser inden for det pågældende område.

Det er en væsentlig del af borgernes retssikkerhed, at borgerne direkte i loven har mulighed for at kunne læse deres rettigheder, især hvilke klagemuligheder der findes.

Det fremgår af den nugældende § 129, at klager over AFs afgørelser, der ligger uden for Arbejdsmarkedsrådets kompetence, kan påklages til Arbejdsmarkedsstyrelsen.

Denne klagemulighed fremgår ikke af det fremsatte lovforslaget, uanset at det fremgår direkte af bemærkningerne til lovforslaget (p.23), at klager over andre forhold end afgørelser efter loven eller tilsidesættelse af sagsbehandlingsfejl fx sagsbehandlingsfejl tilrettelæggelse, kan påklages til Arbejdsmarkedsstyrelsen.

Det følger af kap 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, at når Ankestyrelsen skønner, at en sag har principiel eller generel betydning, kan Ankestyrelsen optage sagen til behandling, og at det er parten, den person, som afgørelsen vedrører, der kan anmode om at få sagen optaget til behandling.

Denne mulighed for en 2. instansbehandling ved Ankestyrelsen ved visse sager/klager over afgørelser fra Beskæftigelsesankenævnet fremgår ikke af det fremsatte lovforslag om en aktiv beskæftigelsesindsats. Denne klagemulighed fremgår alene af lovforslaget om ansvaret for styringen af den aktive beskæftigelsesindsats, som har kommunerne og staten som adressater.

Borgernes rettigheder og pligter fremgår af lovforslaget om en aktiv beskæftigelsesindsats. Derfor må borgernes rettigheder fx klageadgange fremgår direkte af dette lovforslags § 128.

Det er absolut ikke i overensstemmelse med god forvaltningsskik og må nærmest betragtes om lovsjusk, at det fremsatte lovforslag om en aktiv beskæftigelsesindsats, således

undlader at informere flere gange om borgernes klagemuligheder, og vigtigst af alt, det svækker borgernes retssikkerhed.

I forhold til sammensætningen af Beskæftigelsesankenævnet finder DM, at det er kritisk, at der ikke er sikret AC repræsentation i nævnet.

DM skal foreslå, at der på lønmodtagerpladsen i Beskæftigelsesankenævnet indføres en "flyvende udskiftning" alt efter, hvilket hovedorganisationsområde klagen vedrører. Afgrænsningen mellem hovedorganisationerne er reguleret via grænseaftaler organisationerne imellem.

DM skal også bemærke skævvridningen i organiseringen, hvor der opereres med fem (5) Beskæftigelsesankenævne men med fire (4) Beskæftigelsesregioner. Begrundelsen for et forskelligt antal regioner fremgår ikke af lovforslaget eller af bemærkningerne og vil i praksis føre til forvirring for brugerne af klage muligheden.

Lovforslagene på miljøområdet

Desværre ser det ikke ud til, at regeringen har forsøgt at tage højde for de indsigelser en lang række organisationer deriblandt DM har haft. Opsplitningen af de faglige miljøer og dermed ekspertisen indenfor en lang række områder vil gå tabt, da regeringen har valgt at placere langt de fleste opgaver i kommunerne.

Det er problematisk, at miljøbeskyttelse på de fleste områder lægges ud til kommunerne, da det vil være vanskeligt at skabe både ensartethed men også enighed om hvordan beskyttelse sker bedst. Det er stik mod reformens sigte.

Det fremgår bl.a. af Lovforslag om ændring af lov om forurenede jord, at tilladelserne/frivillige sager delegeres ud til kommunerne, men regionerne skal høres. Med andre ord går man fra et enkeltniveau nu til have dobbeltadministration. Hvordan vil det spille ind i forhold til personale-mæssige konsekvenser, at de frivillige sager flyttes ud, da de udgør en stor del af arbejdsmængden på dette område? Det må antages, at de ansatte skal følge med ud til kommunerne.

Forskellige lovforslag til udmøntning af kommunalreformen på Undervisningsministeriets område (bemærkningerne hertil er også sendt direkte til Undervisningsministeriet, da DM er selvstændigt høringsbetinget i forhold til disse lovforslag)

Dansk Magisterforening (DM) har fra Undervisningsministeriet modtaget følgende forslag til ændring af:

- lov om institutioner for uddannelsen til studentereksamen,
- lov om institutioner for uddannelsen til højere forberedelseseksamen,
- lov om grundlæggende social – og sundhedsuddannelser,
- lov om almen voksenuddannelse og voksenuddannelsescentre,

- samt forskellige andre love.

DM har følgende generelle bemærkninger til lovforslaget:

DM anbefaler, at der ikke træffes beslutning om lovforslaget før resultatet af analysen af taxametersystemet og statsligt selveje foreligger, da lovforslaget i sin nuværende form indeholder så mange uafklarede punkter, som man via en lang række ministerbemyndigelser udskyder til senere beslutning udenfor folketinget.

DM står desuden uforstående overfor, hvordan regeringens mål om at forbedre sammenhængen inden for ungdomsuddannelserne kan realiseres ved at etablere en struktur, der kobler institutionernes tilsyneladende selvbestemmelse med et væld af ministerbemyndigelser og et koordinerende regionsorgan uden beføjelser.

Lovforslaget lægger på en række områder op til omfattende forandringer indenfor det gymnasiale uddannelsesområde. Forandringer, der går langt videre end det, der har været drøftet i forbindelse med gymnasireformen og offentliggjort i forbindelse med struktur-reformen. Bl.a. introduceres en model for fusioner mellem institutioner med vidt forskellige faglige miljøer og profiler, der ikke blot kan undergrave sikkerheden for et geografisk dækkende ungdomsuddannelsesstilbud, men også fjerner ungdomsuddannelsernes selvstændige faglige profil. Herudover er målet at indføre et aktivitetsstyret finansieringssystem. Erfaringerne indenfor de videregående uddannelser viser, at et sådan finansieringssystem tvinger institutionerne til at prioritere volumen og kvantitet i stedet for uddannelsernes kvalitet. Der vil derfor opstå en reel fare, at de berørte uddannelser vil opleve en kvalitetssænkning. En sådan udvikling skal DM kraftigt advare imod, da det har vidtrækkende konsekvenser, bl.a. i forbindelse med de unges mulighed for at gennemføre en videregående uddannelse.

DM har endvidere følgende konkrete bemærkninger vedrørende brugerbetaling på henholdsvis gymnasieområdet og SOSU-området

Jf. § 32, § 18, stk. 3 foreslås det på gymnasieområdet, at undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om betaling efter stk. 1. I følge lovforslagets bemærkninger uddelegeres denne bemyndigelse til de enkelte institutioners bestyrelse, der herefter alene fastsætter deltagerbetalingen.

Jf. §§ 23a og 34, stk. 2 foreslås det, dels at andre institutioner, herunder private institutioner kan godkendes som udbydere af de grundlæggende SOSU-uddannelser. Det følger endvidere, at de institutioner, der ikke modtager statstilskud kan kræve betaling for deltagelse i undervisning m.v..

Ifølge bemærkningerne skal det angiveligt sikre, at Diakonhøjskolen i Århus og Diakonissestiftelsen social- og sundhedsskole i Frederiksberg Kommune, kan godkendes som private udbydere af de grundlæggende SOSU-uddannelser i overensstemmelse med reglerne herom. Med forslaget åbnes der dog samtidig mulighed for, at øvrige private institutioner og virksomheder kan udbyde disse uddannelser.

I forlængelse heraf mener DM principielt, at det ikke er den enkeltes ansøgers økonomiske formåen, men ansøgerens kvalifikationer, der skal ligge til grund for adgang til en uddannelse i Danmark. Herudover finder DM, at det er ubegrundet, hvorfor der skal gives øget adgang for private institutioner og virksomheders til at udbyde uddannelser, da dette udbud på kvalificeret måde varetages af de allerede eksisterende offentlige uddannelsesinstitutioner.

Afslutningsvis skal DM i forhold til overflytning af de nuværende kommunalt- og amtskommunalt ansatte til statslige selvejende institutioner understrege, at det forudsættes, at de garantier regeringen har givet reelt opfyldes. DM finder endvidere, at det fremsatte lovforslag hvad angår tjenestemænds overflytning og ansættelsesvilkår er for utydelige og upræcise, og skal derfor tage et kraftigt forbehold herfor.

Forslag til lov om ændring af lov om Centre for Videregående Uddannelse og andre selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v., lov om mellemlange videregående uddannelser, lov om centre for undervisningsmidler m.v. og forskellige andre love på Undervisningsministeriets område:

(disse bemærkninger er ikke sendt direkte fra DM til Undervisningsministeriet)

Ad § 1, nr. 1.

DM hilser det velkomment, at ændringsforslaget indebærer, at hovedparten af Centre for Videregående Uddannelser nu bliver omfattet af forvaltningsloven og offentlighedsloven.

DM skal dog opfordre til, at man benytter lejligheden til at ligestille alle Centre for Videregående Uddannelser på dette punkt, således at alle centrene bliver omfattet af de to love.

Ad § 2 og § 5.

DM forudsætter for så vidt angår ændringerne omkring tilvejebringelse af praktikpladser i pædagoguddannelsen, at de indebærer mulighed for fastholdelse af et regionalt niveau omkring dimensioneringen af pædagoguddannelsen og tilvejebringelse af det nødvendige antal praktikpladser, da det er de konkrete interessenter regionalt, der har det konkrete overblik, forudsat at den lønnede praktik fastholdes i dens nuværende form.

Ad § 6-10.

DM forudsætter at der i forbindelse med overdragelsen af de amtslige institutioner følger fuld finansiering med til Centrene for Videregående Uddannelser såvel i etableringsfasen som til den videre drift.

Forslag til lov om visse proceduremæssige spørgsmål i forbindelse med kommunalreformen

Dansk Magisterforening finder det afgørende, at lovudkastet ændres på en række punkter, så det lever op til regeringens gentagne forsikringer om, at der vil blive lagt afgørende vægt på de ansattes tryghed.

For at lovforslaget kan leve op til disse forsikringer, forudsætter det efter foreningens opfattelse

- at de ansatte sikres en lovmæssig ret til inddragelse i processen, hvor de enkelte myndigheder skal udarbejde aftaleudkast indeholdende forslag til overførslen af ansatte. Det er ikke tilfredsstillende, at der i bemærkninger blot peges på, at det forudsættes,

at de ansatte kan informeres og inddrages. Denne proces er meget afgørende for den enkeltes tryghed. Og denne tryghed er igen en afgørende forudsætning for, at de ansatte kan deltage aktivt og konstruktivt i processen med opbygning af nye forvaltninger og nye institutioner. En vigtig og spændende opgave, som kræver, at alle ansattes erfaringer og synspunkter inddrages. Men er der utryghed omkring egen fremtidig placering eller utryghed ved processen, bindes de ansattes energi heraf.

- at forvaltningsloven er gældende for delingsrådenes virke, så der er klare spilleregler for den enkelte og de enkeltes tillidsrepræsentanter og organisationer,

- at de ansattes organisationer får ret til at udpege et medlem til hver af delingsrådene

- at processen med udarbejdelse af aftaleudkast om overførsel af ansatte ikke er omfattet af fortrolighed, da dette som udgangspunkt risikerer at skabe mistillid til processen, og samtidig vil gøre tillidsrepræsentanters og organisationers indsats for at rådgive og hjælpe medlemmer i denne afgørende fase meget vanskelig og i mange tilfælde umulig. Det er ikke tilstrækkeligt, at det i bemærkningerne til lovforslaget forudsættes, at de ansatte kan informeres og inddrages. - Forslaget indebærer, at en arbejdsgiver vilkårligt vil kunne pålægge ansatte og tillidsrepræsentanter tavshedspligt om vitale spørgsmål. Foreningen ser ingen grund til, at processen med udarbejdelse af aftaleudkast ikke kan tåle "dagens lys" og den kritiske opmærksomhed, som ansatte, tillidsrepræsentanter, organisationer og offentligheden kan præstere.

- at lovforslaget kommer til at omfatte samtlige ansatte, såvel i kommuner og amter som i fælleskommunale selskaber, uanset disses karakter. Dette kan gøres ved ændring enten i dette lovforslag eller i §39 i "Lov om revision af den kommunale inddeling", således at der er ikke risiko for, at f.eks. fælleskommunale interessentskaber, der har opgaver fra flere kommuner, der i fremtiden overføres til flere forskellige nye kommunale enheder ikke er omfattet.

Med venlig hilsen

Klaus Liebing

Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K.

5. januar 2005
511-1

Høringssvar til forslag til lov om institutioner for uddannelsen til studentereksamen, lov om institutioner til højere forberedelseseksamen, lov om almen voksenuddannelse og voksenuddannelsescentre og forskellige love (Institutionslov)

Lovforslaget udgør en del af grundlaget for den kommende strukturreform på det almengymnasiale område og herunder overgangen til statslig selveje.

Gymnasieskolernes Lærerforening (GL) har følgende hovedbemærkninger, der i øvrigt skal ses i sammenhæng med GLs høringssvar til forslag til lov om visse proceduremæssige spørgsmål i forbindelse med kommunalreformen (Procedurelov).

- GL anbefaler, at der ikke træffes beslutning om lovforslaget før resultatet af analysen af taxametersystemet og selvejet foreligger.
- GL finder, at lovforslagene indeholder alt for mange uafklarede punkter, som via et væld af ministerbemyndigelser udskydes til senere beslutning.
- GL finder, at der skal være sikkerhed for et geografisk dækkende tilbud landet over, ligesom der skal være sikkerhed for det udbud og oprettelse af valgfag og sjældnere studieretninger, der ligger i gymnasiereformen. Dette er ikke sikret med det foreliggende forslag. Tværtimod vil forslaget betyde nedlæggelse og/eller fusion af en lang række skoler, herunder særligt de mindre skoler.
- De koordinerende instanser, der lægges op til i lovforslaget, er ikke tilstrækkelige. GL foreslår, at regionerne får reelle kompetencer og sanktionsmuligheder på de erhvervsgymnasiale og almengymnasiale uddannelser i forhold til skolernes kapacitet, udbud og elevfordeling finder

- GL finder at lovforslagets præmisser om udgiftsneutralitet reelt vil medføre, at midler til undervisning beskæres og omlægges til administration.
- GL finder, at det klart bør fremgå, at de gymnasiale uddannelser også fremover er en del af den offentlige forvaltning, og GL forudsætter, at der sikres medarbejderrepræsentation i de kommende bestyrelser.
- GL tager - på ovennævnte baggrund - et generelt forbehold over for det fremsatte lovforslag og dets konsekvenser for den fremtidige uddannelseskvalitet.
- GL skal i forhold til overflytning af de nuværende kommunalt og amtskommunalt ansatte til statslige selvejende institutioner understrege, at det forudsættes, at de garantier regeringen har givet reelt opfyldes. GL finder de fremsatte lovforslag hvad angår tjenestemænds overflytning og ansættelsesvilkår er alt for utydelige og upræcise, og skal tage et kraftigt forbehold herfor. Der mangler ligeledes en udtrykkelig angivelse af, at tilskud til de statslige selvejende institutioners virksomhed er betinget af, at der, som for private gymnasieskolelæreres vedkommende, sker opfyldelse af de af finansministeren aftalte eller fastsatte bestemmelser vedrørende rektorers og læreres løn- og ansættelsesvilkår.

Uddybende om GLs hovedbemærkninger

I lovforslaget lægges på en række punkter op til en grundlæggende og omfattende forandring af det gymnasiale uddannelsesområde. Også langt ud over hvad der har været drøftet i forbindelse med gymnasireformen, og hvad der hidtil har været offentliggjort i forbindelse med strukturreformen.

Elevfordeling, manglende klageadgang, bemyndigelser til ministeren mv.
 På nogle områder beskrives det kun meget sparsomt og uklart, hvordan de almengymnasiale uddannelsers fremtidige organisering under staten skal foregå, for eksempel ved fordeling af elever, fastsættelse af skolelærers kapacitet og koordineringen generelt. (Se §1 s. 4 nr. 8: (§7c stk. 4 og §7 d stk.5) samt bemærkningerne til §1 nr. 8 (§7 c) s. 40-41). Hertil kommer, at der med loven gives vidtgående bemyndigelser til ministeren med hensyn til bestyrelsernes sammensætning og kompetencer, klageadgang til ministeren og mulighed for at afskære for klageadgang. (Se bl.a. §1 side 4 nr. 10 (§10 stk.2) og s. 7 nr. 38 (§22 stk. 1.) § 3 side 12 nr. 17 (§20a) og side 14 nr. 47 (§33 stk.1) samt bemærkningerne hertil side 43,44, 53 og 56). Det er derfor ikke muligt at gennemskue, hvilke konsekvenser den foreslåede omlægning vil få for uddannelserne. GL finder dette uacceptabelt.

Der er uklarhed om hvilke elever, der er omfattet af fordelingsudvalgets arbejde, når en skole har større søgning end den fastlagte kapacitet. Det må sikres, at det er alle elever, der har søgt skolen, der indgår, ellers vil man fremover kunne få enkelte elever, der får uacceptable rejseafstand til skolerne.

(Se bl.a. §1 side 4 nr. 8 (§ 7 d) samt bemærkningerne hertil s. 42). Særligt problematisk vil det være, hvis en skole kan skille en elevgruppe fra, der har en særlig social- eller etnisk profil.

GL anbefaler, at der ikke træffes beslutning om de tilrettede lovforslag før resultatet af det kommende analysearbejde foreligger. Herved vil det være muligt at fremsætte et lovforslag, der fastsætter dækkende bestemmelser for uddannelsesområdet, og som dermed giver et reelt billede af konsekvenserne for uddannelsesområdet, dets styring og ledelse m.v.

Geografisk spredt udbud, valgfag mv.

Det er i lyset af den aftalte analyse overraskende, at der i lovforslaget åbnes for mulighed for fusioner/sammenlægninger og spaltninger på tværs af de gymnasiale uddannelser.

Reelt lægger lovforslaget op til en indskrænkning af det geografiske udbud, og GL forudser, at en lang række skoler må lukke, blandt andet fordi der ikke lægges op til en reel styring af kapacitet og elevfordeling.

I lovforslaget beskrives den konstruktion, der fremover skal sikre et geografisk dækkende gymnasialt tilbud til unge landet over, bestående af regioner, forpligtende samarbejder samt fordelingsudvalg. Der er tale om en alt for løs konstruktion uden væsentlige bindinger eller sanktionsmuligheder. GL finder det meget problematisk, at der hermed ingen sikkerhed er for et geografisk spredt udbud svarende til i dag, ligesom der heller ikke er sikkerhed for udbud og oprettelse af sjældnere studieretninger og valgfag som besluttet i gymnasireformen. Det fremgår således ikke, hvordan mindre skoler sikres at kunne oprette den ekstra studieretning, der er aftalt, og det fremgår ikke, hvordan der sikres oprettelse af sjældnere studieretninger og sjældnere valgfag i det omfang, der er aftalt ved gymnasireformen. (Se bl.a. §2 side 8 nr. 2, 4, 5 og 7 samt bemærkningerne hertil s. 46 samt § s. 4 nr.8: (§7c og §7 d) samt bemærkningerne hertil s. 40-42).

GL finder, at det er afgørende, at der sikres en reelt koordinerende instans, og det er derfor nødvendigt, at regionerne får reelle kompetencer og sanktionsmuligheder i forhold til skolernes kapacitet, udbud og elevfordeling.

Regionernes kompetence bør omfatte de almengymnasiale uddannelser og de erhvervsgymnasiale uddannelser. Skal et forpligtende samarbejde om kapacitet have mening, kan det ikke overlades til de enkelte institutioners bestyrelse selv at fastlægge skolernes kapacitet. En rationel udnyttelse af de offentlige bygninger forudsætter, at en overordnet myndighed står for kapacitetsfastsættelsen og fordeling af elever. Modellen bør være, at skolerne indstiller deres kapacitetsforslag til regionen, der fastsætter denne, men med mulighed for at ministeriet kan pålægge en region at justere den samlede kapacitet inden for et givent geografisk område.

Der mangler i øvrigt en tydeliggørelse af, hvad der helt konkret menes med formuleringerne om, at der skal være sikkerhed for, at "uddannelsesstederne ligger i en passende geografisk afstand fra de unge og voksne uddannelsessøgendes bopæl." (Se de almindelige bemærkninger s. 31 punkt 3. Styring af de selvejende uddannelsesinstitutioner).

Udgiftsneutral

Det fremgår, at en præmis for strukturreformen er, at den skal gennemføres udgiftsneutralt. (Se de almindelige bemærkninger s. 32 punkt 4. Administrative og økonomiske konsekvenser). Samtidig betyder reformen, at hver enkelt skole fremover skal opbygge en administration til at varetage de opgaver, der indtil nu er varetaget i amterne. Det må forventes at blive dyrere. Lovforslaget indeholder ingen reelle beregninger over, hvad der skal til i form af løn- og driftsmidler i øvrigt i den forbindelse, og vil derfor reelt indebære en meget stor risiko for at midler til undervisning beskæres og omlægges til administration.

Inden for den offentlig forvaltning?

Det fremgår, at for de selvejende gymnasier og hf gælder forvaltningslov og offentlighedslov, (§1 s. 5 nr. 13 (§10b)). GL skal i den forbindelse foreslå, at det, som for universiteterne, præciseres, at de almengymnasiale uddannelser er selvejende institutioner *inden for den offentlig forvaltning*. Hermed er der sikkerhed for, at øvrige bestemmelser udover forvaltnings- og offentlighedslov også er gældende. Eksempelvis lov om folketingets ombudsmand, lov om ligestilling for mænd og kvinder m.v.

GL skal også foreslå, at tilsvarende bestemmelser indføres for erhvervsskoler, eftersom deres virksomhed hovedsagligt er finansieret af offentlige tilskud.

Bestyrelsen

I lovforslaget indgår jf. lovbemærkningerne, at reglerne om bestyrelsens sammensætning og virke fastlægges endeligt efter den planlagte analyse. (Se bl.a. bemærkningerne til §1 nr.10 s. 43 og §3 nr. 17 s 53). GL finder det afgørende, at lærerne og forældrene (i lighed med eleverne) får plads i bestyrelserne, som fuldgyltige medlemmer. Forældrerepræsentanter bør også sikres en plads i de midlertidige bestyrelser.

I forhold til medarbejderrepræsentation i den blivende bestyrelse skal GL pege på de knæsatte principper om medarbejderrepræsentation i bestyrelser i lov om erhvervsdrivende fonde og aktieselskabsloven. GL finder at der som minimum skal være 2 medarbejderrepræsentanter i bestyrelsen. Dette bør også gælde for den midlertidige bestyrelse.

GL finder også, at der af retssikkerhedsmæssige årsager skal være klageadgang i forhold til beslutninger truffet af bestyrelser og fordelingsudvalg. (Se evt. bemærkninger til §1 nr. 38 s.44 og bemærkningerne til §3 nr. 47 side 56).

Af lovforslaget fremgår, at der bliver mulighed for at give et vederlag til formanden for overgangsbestyrelsen ved de almengymnasiale uddannelser. (§12 side s.26 stk. 11). Denne mulighed bør også omfatte øvrige medlemmer af overgangsbestyrelsen. Ligesom GL skal foreslå, at der indføres en lignende mulighed for vederlag til medlemmerne af de kommende bestyrelser for de selvejende gymnasier, i lighed med de regler, der er præciseret for medlemmer af centerrådene på VUC. GL forudsætter, at der sikres bestemmelser for de almengymnasiale uddannelser, der beskytter medarbejderrepræsentanter i bestyrelserne svarende til de bestemmelser, der gælder for institutioner for erhvervsrettet uddannelse.

GL finder, at ansvarsfordelingen mellem bestyrelse og rektor bør præciseres, således at det fremgår, at rektor ansætter og afskediger lærere.

Lederkompetencen

GL finder, at det er afgørende, at rektor fortsat har ansvaret for skolernes pædagogiske opgaver over for Undervisningsministeriet, og finder i forlængelse heraf, at det er uklart hvilke kompetencer, der tildeles afdelingslederen af en gymnasial afdeling. (Se bl.a. §1 side 5 nr. 16 (§ 12 stk. 3)). Hvis ministeriet tillader blandede institutioner, er det afgørende, at en afdelingsleder er den øverst pædagogisk ansvarlige for undervisningen på den pågældende afdeling.

Det foreslås i lovforslaget, at bestyrelsen har kompetence til at ansætte og afskedige rektor, at ansætte og afskedige lærere og andet personale efter indstilling fra rektor. (§1 side 5 nr. 14 (§11 stk. 1)) (og §3 side 12 nr. 17 (§20a stk. 3)). GL finder, at det er et vigtigt element i det kvalitative tilsyn med uddannelserne, at ministeriet – som i dag - inddrages i alle potentielle afskedigelsessager, der begrundes pædagogisk. Ligesom ministeriet fortsat bør inddrages ved rektoransættelser. (§1 side 5 nr. 14 (§11 stk.1)).

Brugerbetaling på VUC

Det er GLs holdning, at alle skal have ret til - uden brugerbetaling - at gennemføre en uddannelse op til et niveau, der svarer til en afsluttet ungdomsuddannelse. EU's servicedirektiv skaber et behov for, at det i lovgivningen tydeliggøres, at AVU og HF-enkeltfag som udgangspunkt er gratisuddannelser. Ungdomsuddannelserne skal gennemføres inden for en finansiel ramme, der sikrer, at der ikke bliver urimelige regionale forskelle i undervisningens vilkår og kvalitet på de enkelte skoler. GL må derfor vende sig stærkt imod, at det jf. lovbemærkninger er hensigten, efter at de endelige rammer for selvejete er fastlagt, at de enkelte institutioners bestyrelser skal fastsætte deltagerbetalingen på enkeltfags-hf. (§3 side 12 nr. 15 og side 13 nr. 31 og 32) samt bemærkningerne hertil side 55 og bemærkninger til §11 nr.8-10 side 65). I det omfang man politisk beslutter, at der skal være deltagerbetaling, så bør det være folketinget/regionen, der fastsætter niveauet for brugerbetalingen.

Der er herudover en særskilt problemstilling vedrørende beskrivelsen af brugerbetaling på hf vedrørende den særlige begrænsning af brugerbetalingens størrelse, der er aftalt for kursister, der tager en samlet fagpakke, (se §3 s. 14 nr. 32) Det nuværende amtsråds mulighed for at friholde for deltagerbetaling overdrages således til kurset.

Tilskudsregulering i 2007

Tilskuddet til de almen-gymnasiale uddannelser vil i 2007 blive fastsat af staten uafhængigt af aktiviteten. GL forudsætter, at tilskuddet justeres i takt med stigende elevtal. (Se de almindelige bemærkninger s. 32 afsnit 4.1. Det almene gymnasium, hf og VUC).

Specialpædagogisk bistand

Der er en generel problemstilling vedrørende sikring af specialpædagogisk bistand. – Hvordan forestiller man sig, at dette sikres, f.eks. tolkning til blinde unge? - Hvordan vil man fremover sikre, at den enkelte institution i det konkrete tilfælde indrettes handicaptilgængeligt – og hvordan finansieres det?

Pædagogikum

GL forudsætter vedrørende pædagogikum og etablering af uddannelsesstillinger, at ministeriet påtager sig det ansvar, som amterne varetager i dag, dvs. en koordinering og finansiering - så fagrækken samt et tilstrækkeligt antal stillinger er sikret.

Afslutning

Det samlede uddannelsesområdes vilkår indrammes af finansierings- og styringsformen, af uddannelsesbestemmelserne og indholdet i det centrale tilsyn.

Det kvalitative niveau, der sættes for uddannelserne, kan ikke vurderes uden at finansierings- og styringssystem og bestemmelserne for det centrale tilsyn kendes, og GL må derfor generelt tage forbehold over for det fremsatte lovforslag og dets konsekvenser for den fremtidige uddannelseskvalitet på de gymnasiale uddannelser.

På det foreliggende grundlag er der så mange uoplyste punkter, at GL skal anbefale en grundigere belysning før der træffes beslutning. I øvrigt henvises til høringssvar til "forslag til lov om visse proceduremæssige spørgsmål i forbindelse med kommunalreformen".

Med venlig hilsen

Gorm Leschly / Kurt Koudahl Petersen

2.

Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Amtsråds-
foreningen

5

07-01-2005

J.nr. 520-302408

Sagsbehandler

Dan Kornbek Christiansen

Høringsvar vedrørende forslag til lov om ændring af lov om specialundervisning for voksne

Undervisningsministeriet har den 1. december 2004 sendt Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning (FVU-loven) og forskellige andre love i høring. *Nedenfor følger Amtsrådsforeningens bemærkninger til de dele af samleloven, der vedrører lov om specialundervisning for voksne.*

Med lovforslaget samles myndighedsansvaret for specialundervisning for voksne som udgangspunkt i kommunerne. Baggrunden for forslaget er et ønske om, at opgaven skal løses så tæt på borgerne som muligt.

De tilbud, der gives på de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende undervisningsinstitutioner, overføres til regionerne. Det bliver desuden regionsrådenes ansvar at drive kommunikationscentre med tilbud om specialundervisning og specialpædagogisk bistand til mennesker med tale-, høre- og synsvanskeligheder. Endelig skal regionerne varetage specialundervisningsopgaver med karakter af behandling eller genoptræning i forbindelse med hospitalsindlæggelse osv. Ansvar for specialundervisningen til voksne ordblinde overgår ifølge aftalen til VUC, som overgår til staten som selvejende institutioner. De øvrige amtsinstitutioner, der tilbyder voksenspecialundervisning, kan regionerne drive i en 4-årig overgangsperiode.

Amtsrådsforeningen støtter som udgangspunkt princippet om, at beslutningerne skal træffes så tæt på borgerne som muligt. Det er dog af afgørende betydning, at der ikke blot er tale om at være tæt på i fysisk forstand, men også fagligt at være tæt på og have kendskab til borgernes behov og forudsætninger. Det er ikke i alle tilfælde det samme.

Dampfærgevej 22
Postboks 2593
2100 København Ø

E-post: arf@arf.dk
Tlf. 3529 8100

Den foreslåede ansvars- og opgavefordeling er problematisk i forhold til at sikre et fortsat højt specialiseret fagligt serviceniveau, men må ses som en logisk konsekvens af de overordnede mål for kommunalreformen.

Modellen for specialundervisningsområdet bør tænkes bedre sammen med det system, der er skitseret i forslaget til Lov om social service. Der opfordres derfor til, at der sker en harmonisering og tydeliggørelse af de bestemmelser, som ikke har noget bestemt uddannelsespolitisk sigte, men er generelt gældende for den service, de kommende regioner skal levere på vegne af kommunerne på sundheds-, social- og undervisningsområderne.

Det gælder fx finansiering, ansvar for befordring, visitation, borgernes frie valgmuligheder, klageregler og de specialiserede rådgivnings- og vidensfunktioner.

Det foreslås desuden, at der for specialundervisningsområdet, i lighed med socialområdet, skabes en overgangsfase der kan medvirke til at tilsikre, at der vil ske en glidende udvikling inden for området. Dette søges delvis opfyldt ved, at regionsrådene får ansvaret for at sørge for de mest specialiserede tilbud. Regionsrådene bør dog også ud over en fireårig periode kunne varetage kommunale driftsopgaver inden for området efter aftale med kommunalbestyrelserne.

Amtsrådsforeningen ser det som den væsentligste opgave at sikre, at der også i den fremtidige organisering er den nødvendige forsyning af fagligt bæredygtige tilbud med specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Dette hensyn søges delvist imødekommet ved, at regionsrådene får ansvaret for at sørge for de mest specialiserede tilbud, tilbud i forhold til personer med kommunikationsproblemer, tilbud i forbindelse med hospitalsindlæggelse samt etablering af ungetilbud.

Med etablering af 5 regioner er der en række muligheder for at styrke organiseringen af tilbudene, så den faglige kvalitet og forsyningssikkerhed forbedres, og der opnås en bedre service og retssikkerhed for borgerne.

Faglig bæredygtighed og forsyningssikkerhed

Udfordringen for en kommunaliseret specialundervisning for voksne er opretholdelse af faglig ekspertise og viden på områder, hvor elevgrundlaget er meget lille, og hvor der er behov for en specialisering, som kun kan opretholdes og videreudvikles i faglige enheder, der dels kan sikre

forsyningen med relevante undervisningstilbud, dels innovativt tilføre området en praksisrelateret viden. Dette forudsætter bæredygtige faglige miljøer, der dækker større områder end kommunerne.

Regionerne tillægges ansvaret for at sikre forsyningen med de mest specialiserede undervisningstilbud. Amtsrådsforeningen forstår forsynings-sikkerhed derhen, at det rette tilbud til den rette udgift er til stede på det rette tidspunkt. Det forudsætter muligheden for, at regionerne kan oprette nye tilbud. Uden centrale midler vil regionens handlemuligheder være stærkt begrænsede i denne sammenhæng. Oprettelse af nye tilbud vil således kun være mulig, hvis kommunerne i en eller flere regioner kan nå til enighed om at indgå i finansieringen heraf. Dette gælder også regionernes pligt til at tilpasse sammensætningen og kapaciteten af undervisningstilbud på tværs af regionerne.

Rådgivning og vidensudvikling

Amtsrådsforeningen skal også fremhæve den specialpædagogiske og psykologiske rådgivning, amterne giver til borgere, undervisningsinstitutioner og myndigheder (kommuner). Der eksisterer i dag et omfattende, ikke-institutionsbaseret rådgivningsberedskab på såvel småbørns-, folkeskole- og voksenspecialundervisningsområderne, som også i varierende omfang betjener andre uddannelsesområder.

Det foreliggende lovforslag og den del af Regeringens og Dansk Folkepartis "Aftale om strukturreform" (strukturaftalen) der omhandler specialundervisning indeholder desværre ikke en sikring og videreudvikling af den faglige viden på området. De indeholder heller ikke en sikring af den meget specialiserede rådgivning.

Forslag til Lov om social service af 1. december 2004 indebærer, at der oprettes en national videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO), Intentionerne hermed er at sikre sammenhæng og helhedsorientering for rådgivnings- og vidensudviklingsfunktionerne. Desuden skal VISO sikre nationalt overblik over den samlede specialrådgivning.

Amtsrådsforeningen forstår intentionerne for VISO sådan, at VISO skal favne bredt og derfor også skal dække det specialpædagogiske felt med specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand på Undervisningsministeriets område. Det vil derfor være uhensigtsmæssigt, hvis VISO som foreslået kun kommer til at omfatte det sociale område.

Skal VISO sikres optimale betingelser og leve op til intentionerne er det desuden nødvendigt, at alle relevante offentlige videns- og formidlingsenheder indgår i den kommende nationale videns- og rådgivningsorganisation.

Det bør fremgå tydeligt af lovgivningen på specialundervisningsområdet for både børn og voksne, hvordan opgaverne med rådgivning og vidensfunktionerne på det specialpædagogiske felt placeres, herunder hvad der indgår i VISO.

Amternes nuværende specialpædagogiske og psykologisk rådgivning skal enten

- overgå til kommunalt ansvar og finansiering og også varetages af kommunerne,
- overgå til kommunalt ansvar og finansiering, men fortsat kunne leveres af regionerne, eller
- overgå til den nationale videns- og specialrådgivningsorganisations ansvar og finansiering, men i et betydeligt omfang stadig kunne leveres af regionerne.

Det er afgørende for kvaliteten i specialundervisningstilbudene og for borgernes retssikkerhed, at der er adgang til kvalificeret specialpædagogisk og psykologisk rådgivning for børn, unge og voksne med vidtgående behov samt deres pårørende og de ansvarlige professionelle.

Amtsrådsforeningen støtter derfor, at VISO varetager den mest specialiserede rådgivning og vejledning til borgere, mens de mindre specialiserede rådgivningsydelser bør være på det nærmest mulige bæredygtige niveau. For store dele af specialrådgivningen herunder den specialpædagogiske og psykologiske rådgivning giver det ikke mening, at den knyttes til en enkelt institution.

Udredning og visitation

Pædagogisk og psykologisk udredning af det enkelte voksne menneskes forudsætninger og behov, og den efterfølgende visitation til et passende undervisningstilbud, stiller også krav om tilstedeværelsen af faglig ekspertise.

Regionerne får til opgave at træffe afgørelse om det nærmere indhold af tilbudene til brugerne, som kommunerne henviser til regionernes foranstaltning.

Amtsrådsforeningen forudsætter, at dette gælder for alle de af regionen drevne specialundervisningstilbud og skal opfordre til, at der sker en harmonisering i forhold til forslagene på socialområdet.

Afgrænsningsproblemer for de lands(dels)dækkende tilbud

Amtsrådsforeningen støtter forslaget om, at regionerne skal drive undervisningsinstitutioner for personer, som har tale-, høre- eller synsvanskeligheder (kommunikationscentre mv.) ud fra den vurdering, at placeringen i regionen sker ud fra et ønske om at tilgodese hensynet til brugerne.

Derimod indebærer forslaget om regional drift af 2 lands(dels)dækkende undervisningstilbud en række problemstillinger.

De i bemærkningerne oplyste undervisningstilbud er ikke veldefinerede i forhold til bruger- og elevgrupper. Nogle af institutionerne giver tilbud til flere bruger- og elevgrupper. Desuden har en række andre specialskoler grupper, der overlapper de nævnte institutioners målgrupper. Disse skoler har dog ikke benævnelsen lands(dels)dækkende. Endvidere har den teknologiske udvikling på visse områder (fx døve/hørehæmmede) medført, at nogle af de lands(dels)dækkende undervisningstilbud har et vigende brugergrundlag.

Øvrige problemstillinger

Foreningen er betænkelig ved at den nærmere afgrænsning af specialundervisningsopgaverne først vil blive fastsat senere ved bekendtgørelse.

I forbindelse med specialundervisningens samspil med behandlingstilbud ydes en betydelig del af specialundervisningen for voksne som led i behandling eller andre serviceydelser i sundhedssektoren. På en række områder er den væsentligste intervention et specialpædagogisk undervisningstilbud i fortsættelse af medicinsk eller anden behandling. Derfor er det nødvendigt at forholde sig til organiseringen af bæredygtige undervisningstilbud, der sikrer borgeren en relevant og så vidt muligt optimal service. Det er nødvendigt at der etableres undervisningstilbud, der uden unødigt bureaukrati kan gives i tilknytning til sundhedsvæsenets ydelser, og således at der er kontinuitet i den undervisning, der iværksættes under indlæggelse og anden behandling og i opfølgningen heraf.

Specialundervisningstilbud for voksne, der tager sit udspring i indlæggelser eller andre sygehusydelser, bør efter foreningens vurdering omfatte

både undervisning under indlæggelse og ambulat behandling samt den primære rehabilitering. Det må ved udskrivning sikres, at der konkret tages stilling til, om den efterfølgende undervisning bør fortsætte og i hvilket regi.

Foreningen skal ligeledes gøre opmærksom på, at den i bemærkningerne fremsatte liste over kommunikationscentre samt tale-, høre- og synsinstitutter ikke er udtømmende. Flere amter har samlet den pædagogiske ekspertise på amtets specialskole for voksne (ASV) herunder også undervisning og rådgivning til personer med kommunikationshandicap. I forlængelse heraf skal det påpeges, at særligt specialundervisning for personer med erhvervet hjerneskadet indebærer en sammenhængende indsats omfattende både en stor del kommunikationsundervisning og en mere generel undervisning i f.eks. hukommelsestræning eller genindlæring af boglige og praktiske fag.

For undervisningen i den specialiserede del vil en kommunal henvisning og betaling pr. ydelse ikke være hensigtsmæssig, idet undervisningen i høj grad afhænger af sygdomsudvikling og anden behandling eller serviceydelser på regionalt plan. Der bør findes en finansieringsform, der muliggør, at undervisningsaktiviteterne kan ske i umiddelbar tilknytning til eller i forlængelse af sygdomsbehandling og anden behandling.

Finansiering af regionernes generelle opgaver

Indledningsvis skal Amtsrådsforeningen understrege, at foreningen langt fra er enig i det beløb, som er beregnet til regionernes løsning af opgaverne med såkaldt generel administration. Det er foreningens opfattelse, at såvel strukturaftalen som lovforslaget indeholder omfattende forpligtelser for regionerne, som det vil være umuligt at leve op til med de økonomiske rammer.

Regionsrådene tillægges ansvaret for:

- Generelt tilsyn med regionens undervisningstilbud
- Tilpasning af kapacitet og sammensætning af regionens undervisningstilbud, herunder oprettelse af nye undervisningstilbud.
- Koordinering og tilpasning af kapacitet og sammensætning af undervisningstilbud på tværs af regionerne.
- Udvikling af regionens undervisningstilbud, herunder den faglige og indholdsmæssige udvikling.

- Bidrag til Udviklingsrådets arbejde, herunder den årlige redegørelse til Undervisningsministeriet (og Socialministeriet).
- Indgåelse af årlige rammeaftaler med kommunalbestyrelserne på baggrund af kommunernes årlige redegørelser

Udgifter til overordnede opgaver må afholdes af de kommende regioner som generelle omkostninger og ikke indgå i takstbetalingen for de enkelte elever, der henvises til specialtilbudene. Dette bør gælde generelt for tilbudene til personer med handicap på de forskellige sektorområder.

Amtsrådsforeningen ser frem til en nærmere afklaring af indhold og omfang af kommunernes årlige redegørelser og de årlige rammeaftaler mellem kommunalbestyrelser og regionsråd. Foreningen bidrager gerne til arbejdet hermed.

Befordring

De kommende regioner tillægges desuden ansvaret for befordring, jf. § 5, stk. 3, " Regionsrådet sørger for eller afholder udgiften til fornøden befordring mellem hjem og fast aflastningssted og den regionale undervisningsinstitution for personer, der deltager i undervisningen efter § 1, stk. 2-4.

Dette vil være meget uhensigtsmæssigt. Kommunerne bør som ansvarlig og finansierende myndighed også som udgangspunkt have ansvaret for befordringen.

Finansiering af regionernes undervisningstilbud

Efter forslaget påhviler alle udgifter til specialundervisning for voksne kommunerne, herunder alle udgifter ved specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand m.v. på de regionale lands- eller landsdelsdækkende undervisningstilbud. Amtsrådsforeningen forstår desuden forslaget sådan, at disse bestemmelser også gælder for tilbud til personer med tale-, høre- eller synsvanskeligheder, som regionerne driver.

Kommunens betaling for regionale tilbud bør være direkte sammenlignelig med alternative løsninger. Derfor må udgifterne til selve undervisningstilbudet for det enkelte barn adskilles fra de øvrige udgifter, som kommunerne på anden måde skal finansiere. Udgifterne til undervisningstilbudet kan så takstfastsættes.

Regionernes øvrige udgifter til udvikling, kapacitetstilpasning mv. bør dækkes af et generelt tilskud, som regionsrådet administrerer og prioriterer.

Side 8

For undervisningsinstitutioner med tilbud til personer, som har tale-, høre- eller synsvanskeligheder virker det ikke hensigtsmæssigt at udregne en grundtakst. Der er tale om meget differentierede (indhold og omfang) og specialiserede ydelser. Der er dermed risiko for et meget stort takstkatolog, hvis betalingen skal være retfærdig.

Amtsrådsforeningen lægger stor vægt på, at de nærmere principper for betalingen fastsættes i samarbejde med de kommunale og regionale parter.

Med venlig hilsen

Kristian Ebbensgaard

Kenneth H. Sørensen

2

21

**Amtsråds-
foreningen**

Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

07-01-2005
J.nr. 430259
Sagsbehandler
Ulla Lena

Høringssvar om forberedende voksenundervisning (FVU)

Med fremsættelsen af *Lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning (FVU-loven) og forskellige andre love* foreslås der følgende væsentlige ændringer i Lov om forberedende voksenundervisning:

- Ansvaret for driften af FVU overgår til staten
- FVU forankres på VUC, som fremover skal indgå i en struktur af statslige selvejende institutioner
- Ledelsen på VUC overtager ansvaret for at indgå driftsoverenskomster med eksterne udbydere.
- Med amternes nedlæggelse fremgår det ikke klart, hvem der skal overtage det egentlige ansvar for, at der i regionen er et tilstrækkeligt udbud af FVU.

Amtsrådsforeningen vurderer overordnet, at forankringen af FVU på statsligt selvejende institutioner kan medføre en forringelse af udbudet af FVU. Den store succes FVU har haft, kan blandt andet tilskrives det finmaskede tilbud amterne har i dag. Med et ensartet taxameter og bortfald af den lokale politiske styring, vil der være stor risiko for, at urentable hold – som fx hold i udkantsområder eller hold der er små, fordi kursisterne har svære læsevanskeligheder – vil forsvinde på kort sigt. Med konsekvens for de mennesker, der har vanskeligt ved at læse og skrive.

I forlængelse heraf er det Amtsrådsforeningens vurdering, at ledelsen på VUC er inhabile til at indgå driftsoverenskomster med eksterne udbydere

Dampfærgevej 22
Postboks 2593
2100 København Ø
E-post: arf@arf.dk

af FVU. VUC er selv udbyder, og skal derfor helt principielt ikke have til opgave at vælge sine egne konkurrenter. Det er ikke god forvaltnings-skik. Kriterierne for udvælgelsen kan blive tvetydige. Også dette forhold kan efter Amtsrådsforeningens vurdering føre til en væsentlig forringelse af udbudet af FVU. Det bør fremover være regionsrådet, der får ansvaret for at udpege eksterne udbydere.

Side 2

Derved vil der også blive skabt større sammenhæng til den koordinerende rolle, som regionsrådet tildeles - men kun i dele af loven. For det fremgår ikke klart af loven og dens bemærkninger, hvem der fremover har det egentlige ansvar for at sikre et tilstrækkeligt udbud af FVU. I selve loven er ingen ansvarlig præciseret, og i lovens bemærkninger gøres *det enkelte* VUC ansvarlig. Samtidig står der i bemærkningerne, at regionen i samarbejde med voksenuddannelsescentrene skal koordinere udbudet. Først og fremmest bør det naturligvis fremgå helt utvetydigt både i loven og dens bemærkninger, hvem der er ansvarlig - ministeren, regionen eller institutionen?

I forlængelse heraf er det Amtsrådsforeningens vurdering, at det hverken er rimeligt eller realistisk at gøre det enkelte VUC ansvarlig for, at der i hele regionen er et tilstrækkeligt udbud af FVU. Det er foreningens vurdering, at det er et politisk ansvar, som man ikke kan pålægge en institution. Dertil kommer, at et VUC i en struktur af selvejende institutioner ikke vil have incitament til at leve op til en sådan forpligtelse. Skal regionen fremover have det reelle ansvar, er det væsentligt at sikre, at regionsrådet får mulighed for at indhente de nødvendige oplysninger hos øvrige myndigheder, samt at regionsrådet sikres midler til at tilvejebringe oplysninger, som ikke kan indhentes andre steder.

Opsøgende FVU-konsulenter er ikke nævnt i hverken loven eller dens bemærkninger. De opsøgende FVU-konsulenter har en stor aktie i den succes, FVU har haft, og har således været aktivt medvirkende til, at et stort antal voksne mennesker er blevet bedre til at læse og skrive. Med mindre der øremærkes midler, som voksenuddannelsescentrene kan bruge til FVU-konsulenter, er det tvivlsomt, om de inden for rammerne af en stram selvejeøkonomi vil prioritere en sådan. Blandt andet derfor mener Amtsrådsforeningen, at det er fornuftigt at placere konsulenterne i den administration, der oprettes i regionerne på uddannelsesområdet. Konsulenterne skal informere bredt om forberedende voksenundervisning. De skal ikke være salgskonsulenter for VUC. Konsulenterne har netop på grund af deres institutionsuafhængighed nydt stor tillid hos de virksom-

heder, de har opsøgt. Samtidig skal de informere bredt om FVU – ikke kun om FVU på VUC.

Side 3

Når det gælder ordblindeundervisningens indlemmelse i FVU-loven har Amtsrådsforeningen overordnet den betragtning, at dette kan være uhenigtsmæssigt i en selvejestructur med taxameterfinansiering, hvor visitationen er placeret hos den udbydende institution. Da ordblindetaxameteret efter al sandsynlighed vil udløse et højere taxametertilskud end forbedrende voksenundervisning, er der incitament til at visitere til ordblindeundervisning. Samtidig gives der befordringsgodtgørelse til ordblindeundervisning, hvilket forstærker ovenstående problemstilling.

En helt særlig problemstilling er knyttet til personer med mere komplekse behov. Eksempelvis personer med behov for både ordblindeundervisning og anden specialundervisning for voksne. De risikerer fremover at skulle visiteres to gange og modtage specialundervisning på to forskellige institutioner.

Yderligere overordnede kommentarer kan findes i Amtsrådsforeningens høringssvar til forslag til lov om ændring af lov om institutioner for uddannelsen til studentereksamen, lov om institutioner for uddannelsen til højere forberedelseseksamen, lov om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser, lov om almen voksenuddannelse og om voksenuddannelsescentre og forskellige andre love.

Med venlig hilsen

Kristian Ebbensgaard

Kenneth H. Sørensen

Skema med ændringer i forlængelse af ændringsforslag til lov om forberedende voksenundervisning (FVU)

Lov om forberedende voksenundervisning (FVU-loven) § 5	Ny affattelse af § 5	
§ 7 Driftsoverenskomster med eksterne udbydere af FVU		Den eksisterende paragraf vedrører forskellige bestemmelser om amtsrådets pligter i forhold til udbudet af FVU – blandt andet at sikre at der er et FVU tilbud inden for en rimelig geografisk afstand. I ændringsforslaget fremgår det, at der inden for regionen skal gives et tilstrækkeligt tilbud på grundlag af undervisningsbehovet – men det fremgår ikke, hvem der er bærer af denne forpligtelse. Det fremgår dog af bemærkningerne, at det er det enkelte voksenuddannelsescenter, der har ansvaret. Amtsrådsforeningen mener for det første, at ansvaret skal præciseres i loven. For det andet er det Amtsrådsforeningens vurdering, at det er urealistisk at give et enkelt selvejende VUC ansvaret for, at der i hele regionen er et tilstrækkeligt udbud af FVU. Voksenuddannelsescentrene vil i den nye selvejestruktur være underlagt markedslignende betingelser, og skal derfor i givet fald sikres et økonomisk incitament til at leve op til forpligtelsen. Amtsrådsforeningen mener, at beslutningen om det samlede udbud inden for regionen bør være politisk. Derfor kunne regionerne med fordel fremover have ansvaret for, at der i regionen er et tilstrækkeligt FVU udbud. Paragraffen vedrører indgåelse af driftsoverenskomster med eksterne udbydere af FVU. Ændringsforslaget indebærer, at kompetencen til at indgå driftsoverenskomster

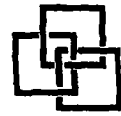
med eksterne udbydere af FVU overgår fra amtsrådet til voksenuddannelsescentret. Amtsrådsforeningen vurderer, at der er habilitetsproblemer forbundet med ændringsforslaget, fordi voksenuddannelsescentrene selv er udbydere af FVU. Det er uhensigtsmæssigt, at en udbyder skal vælge sine egne konkurrenter, fordi kriterierne for udvælgelsen kan blive uklare - særligt i en selvejestruktur med stor konkurrence om kursisterne. Den foreslåede ordning er principielt forkert og i strid med god forvaltningsskik. Idet der allerede foreslås en høringsret til de kommende regioner forud for indgåelse af driftsoverenskomster, foreslår Amtsrådsforeningen, at man lader selve indgåelsen af driftsoverenskomster være en opgave for de kommende regioner. Regionsrådet kan agere uvildigt og uden snævre økonomiske interesser, og vil derfor lægge kriterier til grund for udvælgelsen af driftsoverenskomsttagere, som kommer FVU og dermed samfundet til gode.

Amtsrådsforeningen vurderer, at der mangler sammenhæng mellem lovens §5 og indeværende paragraf. Der er et gennemgående problem, der vedrører fordelingen af ansvar og kompetence i forhold til at koordinere med henblik på at sikre et tilstrækkeligt udbud. Amtsrådene udarbejder på nuværende tidspunkt planer for udbudet af FVU på grundlag af vurderinger af behovet. Skal regionerne fremover koordinere udbudet, er det vigtigt, at de har

§ 10
Koordinering af uddannelsesudbudet

		adgang til oplysninger, der kan danne grundlag for sådanne behovsvurderinger. Regionen skal således have mulighed for at indhente de oplysninger hos andre myndigheder, og regionen skal sikres midler til at tilvejebringe nødvendige oplysninger, som ikke kan indhentes hos andre myndigheder.
Ændringsforslagets § 6		Under overskriften §6 er der efter §26 indført en ny bestemmelse, der omhandler lovens ikrafttræden og visse overgangsordninger, der sikrer de institutioner, som ved udgangen af 2006 udbyder FVU og ordblindeundervisning, mulighed for at fortsætte indtil udgangen af 2008. Amdradsforeningen mener ikke, at de grundlæggende habilitetsproblemer løses ved at indføre en bestemmelse om, at man fastfryser udbudsbilledet i nogle år efter reformens ikrafttræden.

2.

27

**Amtsråds-
foreningen**

Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

07-01-2005

J.nr. 520-302408

Sagsbehandler

Jesper Bøjer Jensen

Høringsvar vedrørende forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen - specialundervisning og specialpædagogisk bistand til småbørn, børn og unge efter Folkeskoleloven

Undervisningsministeriet har den 1. december 2004 sendt Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning (FVU-loven) og forskellige andre love i høring. *Nedenfor følger Amtsrådsforeningens bemærkninger til de dele af samleloven, der vedrører specialundervisning og specialpædagogisk bistand til småbørn, børn og unge efter Folkeskoleloven.*

Lovforslaget indebærer, at kommunalbestyrelserne får det fulde ansvar for at sørge for undervisning og specialundervisning af småbørn, børn og unge efter folkeskoleloven, herunder amtsrådenes hidtidige ansvar for den vidtgående specialundervisning. Dog overføres ansvaret for den specialundervisning, der finder sted på de mest specialiserede lands- eller landsdelsdækkende undervisningstilbud til regionerne samt forsyningen af tilbud til personer med tale-, høre- eller synsvanskeligheder.

Forligspartierne ønsker med lovforslaget at sikre, at beslutninger om specialundervisning træffes så tæt på borgerne som muligt, og at sammenhængen mellem specialundervisning og den almindelige undervisning styrkes. Desuden er det formålet, at børn og unge med behov for vidtgående specialundervisning skal have bedre mulighed for at få et undervisningstilbud så tæt ved hjem og distriktsskole som muligt.

Den foreslåede ansvars- og opgavefordeling er problematisk i forhold til at sikre et fortsat højt fagligt serviceniveau, men må ses som en logisk konsekvens af de overordnede mål for kommunalreformen.

Dampfærgevej 22
Postboks 2593
2100 København Ø

E-post: arf@arf.dk

Modellen for specialundervisningsområdet bør tænkes bedre sammen med det system, der er skitseret i forslaget til Lov om social service. Der opfordres derfor til, at der sker en harmonisering og tydeliggørelse af de bestemmelser, som ikke har noget bestemt uddannelsespolitisk sigte, men er generelt gældende for den service, de kommende regioner skal levere på vegne af kommunerne på sundheds-, social- og undervisningsområderne.

Det gælder fx finansiering, ansvar for befordring, visitation, borgernes frie valgmuligheder, klageregler og de specialiserede rådgivnings- og vidensfunktioner.

Det foreslås desuden, at der for specialundervisningsområdet, i lighed med socialområdet, skabes en overgangsfase der kan medvirke til at tilsikre, at der vil ske en glidende udvikling inden for området. Dette søges delvis opfyldt ved, at regionsrådene får ansvaret for at sørge for de mest specialiserede tilbud. Regionsrådene bør dog også ud over en fireårig periode kunne varetage kommunale driftsopgaver inden for området efter aftale med kommunalbestyrelserne.

Amtsrådsforeningen ser det som den væsentligste opgave at sikre, at der også i den fremtidige organisering er den nødvendige forsyning af fagligt bæredygtige tilbud med specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til børn og unge, hvis udvikling stiller krav om en særlig hensyntagen eller støtte, så borgerne ikke stilles ringere i forhold til nuværende og fremtidige tilbud inden for specialundervisningsområdet. Dette kræver, at den faglige viden der findes inden for specialundervisningsområdet og muligheden for at videreudvikle faglighed samt tilbud inden for området sikres.

Med etableringen af 5 regioner er der en række muligheder for at styrke organiseringen af tilbudene, så den faglige kvalitet og forsyningssikkerhed forbedres, og der opnås en bedre service og retssikkerhed for borgerne.

Faglig bæredygtighed og forsyningssikkerhed

De mulige fordele ved øget kommunalt ansvar for folkeskolens specialundervisning gælder særligt for de elever, der allerede får vidtgående specialundervisning på kommunale folkeskoler med støtte i en overvejende del af undervisningen, såkaldt enkeltintegrerede elever, samt i nogen udstrækning specialklasser/gruppeordninger og specialskoler målret-

tet elevgrupper med relativt hyppigt forekommende vanskeligheder. Der bør dog som udgangspunkt være tale om tilbud, som kan etableres i den enkelte kommune med kommunens egne elever, og hvor kommunen kan opretholde et fagligt bæredygtigt undervisningsmiljø over tid.

De mest specialiserede opgaver i den vidtgående specialundervisning bør - af hensyn til brugerne og den faglige bæredygtighed - løses på regionalt niveau, og i enkelte tilfælde tværregionalt. Det gælder de undervisningstilbud, som ikke kan opretholdes på elevgrundlaget fra nogle få kommuner, men som har en så særlig karakter, at elevgrundlaget nødvendigvis må komme fra flere kommuner. Desuden er det undervisningstilbud, som i praksis har lands- eller landsdelsdækkende funktion i kraft af sjælden forekomst af børn og unge med forskellige typer af vanskeligheder, som forudsætter et særligt undervisningsmiljø med høj, faglig specialisering.

Amtsrådsforeningen forstår forsyningssikkerhed således at det rette tilbud til den rette udgift er til stede på det rette tidspunkt. Det indebærer muligheden for, at regionerne skal oprette nye tilbud. Uden egne midler vil regionens handlemuligheder være stærkt begrænsede. Oprettelse af nye tilbud vil således kun være mulig, hvis kommunerne i en eller flere regioner kan nå til enighed om at indgå i finansieringen heraf. Dette gælder også regionernes pligt til at tilpasse sammensætningen og kapaciteten af undervisningstilbud på tværs af regionerne.

Regionerne tillægges ansvaret for at sikre forsyningen med de mest specialiserede undervisningstilbud. Det er dog meget uklart, hvori regionsrådenes forpligtelse består. Regionerne får også ansvaret for tilbud til personer med tale-, høre- eller synsvanskeligheder. Dette bør hjemles i Folkeskoleloven for så vidt angår børn og unge under 18 år, ligesom det foreslås hjemlet i Lov om specialundervisning for voksne (jf. forslaget § 2, nr. 3). Regionsrådene skal ifølge § 1 nr. 6 (Folkeskolelovens (FSL) § 21, stk. 2) træffe afgørelse om det nærmere indhold af foranstaltningen for elever henvist fra kommunalbestyrelsen. Regionsrådet skal desuden efter § 1, nr. 15 (FSL § 26, stk. 3) sørge for befordring for elever i de regionale undervisningstilbud. Endvidere fremgår det af § 1, nr. 27 (FSL § 51, stk. 6), at forældre kan klage over regionsrådets afgørelse i henhold til FSL § 21, stk. 2. Endelig hedder det i bemærkningerne til § 1 nr. 18-19, at "Regionsrådene overtager desuden ansvaret for de børn, der henvises til specialpædagogisk bistand, og som endnu ikke har påbegyndt skolegangen". Heroverfor fremgår det, at forslaget indebærer et samlet kommunalt ansvar for både folkeskolens specialundervisning og folke-

skolens almindelige undervisning. Det er således uklart, hvorvidt kommunerne har det samlede myndighedsansvar i forhold til borgerne.

Side 4

For at kunne foretage en endelig vurdering af forslaget bestemmelser om regionsrådenes forsyningspligt mv., er der desuden behov for præcisering af forholdene omkring kommunernes årlige redegørelser og rammeaftaler mellem kommunalbestyrelser og regionsråd.

Udgangspunktet for ydelserne på handicapområdet, såvel undervisnings- som socialområdet, må være funktionelt begrundet og ikke afgrænset i forhold til en "tilfældig" eksisterende institutionsstruktur (jf. s. 6-7)

Rådgivning og vidensudvikling

Amtsrådsforeningen skal fremhæve den specialpædagogiske og psykologiske rådgivning, amterne giver til borgere, undervisningsinstitutioner og myndigheder (kommuner). Der eksisterer i dag et omfattende, ikke-institutionsbaseret rådgivningsberedskab på småbørns-, folkeskole- og voksenspecialundervisningsområderne, som også i varierende omfang betjener andre uddannelsesområder.

Det foreliggende lovforslag og den del af Regeringens og Dansk Folkepartis "Aftale om strukturreform" (struktureaftalen) der omhandler specialundervisning indeholder desværre ikke en sikring og videreudvikling af den faglige viden på området. De indeholder heller ikke en sikring af den meget specialiserede rådgivning.

Forslag til Lov om social service af 1. december 2004 indebærer, at der oprettes en national videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO), intentionerne hermed er at sikre sammenhæng og helhedsorientering for rådgivnings- og vidensudviklingsfunktionerne. Desuden skal VISO sikre nationalt overblik over den samlede specialrådgivning.

Amtsrådsforeningen forstår intentionerne for VISO sådan, at VISO skal favne bredt og derfor også skal dække det specialpædagogiske felt med specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand på Undervisningsministeriets område. Det vil derfor være uhensigtsmæssigt, hvis VISO som foreslået kun kommer til at omfatte det sociale område.

Skal VISO sikres optimale betingelser og leve op til intentionerne er det desuden nødvendigt, at alle relevante offentlige videns- og formidlingsenheder indgår i den kommende nationale videns- og rådgivningsorganisation.

Det bør fremgå tydeligt af lovgivningen på specialundervisningsområdet for både børn og voksne, hvordan opgaverne med rådgivning og vidensfunktionerne på det specialpædagogiske felt placeres, herunder hvad der indgår i VISO.

Amternes nuværende specialpædagogiske og psykologisk rådgivning skal enten

- overgå til kommunalt ansvar og finansiering og også varetages af kommunerne,
- overgå til kommunalt ansvar og finansiering, men fortsat kunne leveres af regionerne, eller
- overgå til den nationale videns- og specialrådgivningsorganisations ansvar og finansiering, men i et betydeligt omfang stadig kunne leveres af regionerne.

Det er afgørende for kvaliteten i specialundervisningstilbudene og for borgernes retssikkerhed, at der er adgang til kvalificeret specialpædagogisk og psykologisk rådgivning for børn og unge med vidtgående behov samt deres pårørende og de ansvarlige professionelle. Dette gælder for så vidt også specialundervisning til svært handicappede elever ved friskoler og private grundskoler.

Amtsrådsforeningen støtter derfor, at VISO varetager den mest specialiserede rådgivning og vejledning til borgere, mens de mindre specialiserede rådgivningsydelser bør være på det nærmest mulige bæredygtige niveau. For store dele af specialrådgivningen herunder den specialpædagogiske og psykologiske rådgivning giver det ikke mening, at den knyttes til en enkelt institution.

Udredning og visitation

Pædagogisk og psykologisk udredning af det enkelte barns forudsætninger og behov, og den efterfølgende visitation til et passende undervisningstilbud, stiller også krav om tilstedeværelsen af faglig ekspertise.

Regionerne får jf. forslagets § 1, nr. 6 (FSL § 21, stk. 2) til opgave, efter forhandling med kommunalbestyrelserne, at træffe afgørelse om det

nærmere indhold af tilbudene til de enkelte børn og unge, som kommunerne henviser til regionernes foranstaltning. Amtsrådsforeningen forudsætter, at dette gælder for alle de af regionen drevne specialundervisningstilbud og skal opfordre til, at der sker en harmonisering i forhold til forslagene på socialområdet.

Side 6

Klageadgang

Amtsrådsforeningen skal give sin opbakning til, at klageadgangen for forældre til børn og unge med særlig forudsætninger og behov opretholdes og udvides. Det er afgørende, at denne mulighed er til stede. Ikke mindst da en række forældre til børn med vidtgående specialundervisningsbehov mister muligheden for at få en "second opinion" til kommunens faglige vurdering af barnets forudsætninger og behov. Det skal dog understreges, at klagenævnet med den udvidede adgang bør sikres tilstrækkelige sekretariatsmæssige og faglige ressourcer, så kvaliteten og sagsbehandlingstiden lever op til forventningerne og den almindelige retsfølelse.

Der skal desuden opfordres til, at der sker en harmonisering af klagereglerne i forhold til service til personer med handicap på de forskellige sektorområder.

Afgrænsningsproblemer for de lands(dels)dækkende tilbud

Amtsrådsforeningen støtter forslaget om, at regionerne skal drive undervisningsinstitutioner for personer, som har tale-, høre- eller synsvanskeligheder (kommunikationscentre mv.) ud fra den vurdering, at placeringen i regionen sker ud fra et ønske om at tilgodese hensynet til brugerne. Derimod indebærer forslaget om regional drift af otte lands(dels)dækkende undervisningstilbud en række problemstillinger.

De i bemærkningerne oplyste undervisningstilbud er ikke veldefinerede i forhold til elevgrupper. Nogle af institutionerne giver tilbud til flere elevgrupper. Desuden har en række andre specialskoler elevgrupper, der overlapper de nævnte institutioners målgrupper. Disse skoler har dog ikke benævnelsen lands(dels)dækkende. Endvidere har den teknologiske udvikling på visse områder (fx døve/hørehæmmede) medført, at nogle af de lands(dels)dækkende undervisningstilbud har et vigende elevgrundlag.

Et eksempel er, at Geelsgårdskolen ud over den oprindelige målgruppe af svært fysisk handicappede børn også har en større gruppe børn med multiple udviklingsforstyrrelser.

Landet over findes en række andre højt specialiserede skoler, som underviser børnegrupper svarende til de såkaldt lands(dels)dækkende tilbud, men disse skoler foreslås overflyttet til kommunerne. Kirkebækskolen i Københavns Amt og Langagerskolen i Århus Amt er eksempler på sådanne skoler.

Kirkebækskolen underviser også elever med multiple funktionsnedsættelser tilsvarende en del af eleverne på Geelsgårdskolen. På skolen, som for nylig er flyttet i særligt indrettede lokaler, er der desuden et specialfritidstilbud efter serviceloven, som skolens elever benytter. Mange af eleverne har behov for en tæt tilknytning til hospitalsvæsnet.

Langagerskolen er en skole for elever med autisme spektrum forstyrrelser og/eller svær ADHD, som eksempelvis Aalborgskolen også underviser. Tilbudet på Langagerskolen er et helhedstilbud, organiseret som en særlig kombination af specialundervisning og et særligt fritidstilbud (SFO). Eleverne har især behov for, at der er struktur i kommunikation, undervisning og lokaleindretning.

Det vil således være mere naturligt, og også væsentligt bedre fagligt begrundet, at parallelisere til socialområdet og pege på funktionsområder, der som følge af kompleksiteten i undervisningen samt graden og sjældenheden af elevernes handicap bør være regionalt ansvar.

Nedenfor gives eksempler på funktionsområder. Det skal understreges, at eksemplerne er udvalgt ud fra en samlet vurdering i kompleksiteten i børnenes undervisningsbehov, omkostningsniveauet for undervisningen og børnenes øvrige behov, som er nært knyttet til såvel sundhedssektoren som de specialiserede socialtilbud i de kommende regioner.

Børn og unge med multiple funktionsnedsættelser, svær autisme og ADHD/DAMP, døvblinde, personer med medfødt eller sent erhvervet hjerneskade, personer med læbe-ganespalte, blinde, døve og personer med betydeligt hørehandicap samt CI-opererede (coclear-implant) er de væsentligste eksempler på grupper, der vil have særlig gavn af et regionalt rådgivnings- og/eller undervisningstilbud. For at sikre den fornødne faglighed og forsyningsikkerhed er der behov for at samle opgaverne på få institutioner. For en række af ovennævnte målgrupper vil der endvidere være tale om et løbende samarbejde med sundhedsvæsnet og/eller socialområdet.

Amtsrådsforeningen bidrager gerne til en nærmere kortlægning af, hvilke funktionsområder det vil være fagligt mest bæredygtigt at henlægge til regionalt ansvar.

Københavns Kommune

Det vækker også stor undren, at forslaget indebærer, at Københavns Kommune fortsat skal drive institutioner, som i det øvrige land skal drives af regionerne.

Denne uklare ansvarsfordeling kan eksemplificeres ved, at de tre landsdelsdækkende skoler for døve og svært hørehæmmede børn ikke samlet overflyttes til regionerne, idet det kun er Fredericiaskolen og Aalborgskolen der skal drives regionalt, mens Skolen på Kastelsvej forbliver i Københavns Kommune. Samtidig har der i en årrække eksisteret andre undervisningstilbud til den samme målgruppe. Disse har ikke været benævnt lands(dels)dækkende.

Som udgangspunkt bryder placeringen med ønsket om entydig ansvarsplacering for specialundervisningen, og den vil medføre, at arbejdsgangene bliver uigennemsigtige, da såvel visitationen til som kapacitetstilpasning og faglig udvikling af de nævnte tilbud må ske i samarbejde med dels Region Hovedstaden, dels de øvrige regioner. Københavns Kommune bliver således et ekstra led i kæden, og skal samtidig indgå i samarbejdet med Region Hovedstaden om årlige redegørelser og rammeaftaler for specialundervisningen på linje med de øvrige kommuner i regionen.

Finansiering af regionernes generelle opgaver

Indledningsvis skal Amtsrådsforeningen understrege, at foreningen langt fra er enig i det beløb, som er beregnet til regionernes løsning af opgaverne med såkaldt generel administration. Det er foreningens opfattelse, at såvel strukturaftalen som lovforslaget indeholder omfattende forpligtelser for regionerne, som det vil være umuligt at leve op til med de økonomiske rammer, der stilles i udsigt.

Regionsrådene tillægges ansvaret for:

- Generelt tilsyn med regionens undervisningstilbud
- Tilpasning af kapacitet og sammensætning af regionens undervisningstilbud, herunder oprettelse af nye undervisningstilbud.

- Koordinering og tilpasning af kapacitet og sammensætning af undervisningstilbud på tværs af regionerne.
- Udvikling af regionens undervisningstilbud, herunder den faglige og indholdsmæssige udvikling.
- Bidrag til Udviklingsrådets arbejde, herunder den årlige redegørelse til Undervisningsministeriet (og Socialministeriet).
- Indgåelse af årlige rammeaftaler med kommunalbestyrelserne på baggrund af kommunernes årlige redegørelser.

Udgifter til overordnede opgaver må afholdes af de kommende regioner som generelle omkostninger og ikke indgå i takstbetalingen for de enkelte elever, der henvises til specialtilbudene. Dette bør gælde generelt for tilbudene til personer med handicap på de forskellige sektorområder.

Amtsrådsforeningen ser frem til en nærmere afklaring af indhold og omfang af kommunernes årlige redegørelser og de årlige rammeaftaler mellem kommunalbestyrelser og regionsråd. Foreningen bidrager gerne til arbejdet hermed.

Befordring

De kommende regioner tillægges desuden ansvaret for befordring for elever i de af regionsrådet drevne tilbud, jf. forslaget § 1, nr. 15 (FSL, § 26, stk. 3).

Dette vil være meget uhensigtsmæssigt. Kommunerne bør som ansvarlig og finansierende myndighed også som udgangspunkt have ansvaret for befordringen.

Finansiering af de regionale specialundervisningstilbud

Efter forslaget påhviler alle udgifter til folkeskolens undervisning kommunerne, herunder alle udgifter ved specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand m.v. på de regionale lands- eller landsdelsdækkende undervisningstilbud. Amtsrådsforeningen forstår desuden forslaget sådan, at disse bestemmelser også gælder for tilbud til personer med tale-, høre- eller synsvanskeligheder, som regionerne driver.

Kommunens betaling for regionale tilbud bør være direkte sammenlignelig med alternative løsninger. Derfor må udgifterne til selve undervisningstilbudet for det enkelte barn adskilles fra de øvrige udgifter, som kommunerne på anden måde skal finansiere. Udgifterne til undervisningstilbudet kan så takstfastsættes.

Regionernes øvrige udgifter til udvikling, kapacitetstilpasning mv. bør dækkes af et generelt tilskud, som regionsrådet administrerer og prioriterer.

For undervisningsinstitutioner med tilbud til personer, som har tale-, høre- eller synsvanskeligheder virker det ikke hensigtsmæssigt at udregne en grundtakst. Der er tale om meget differentierede (indhold og omfang) og specialiserede ydelser. Der er dermed risiko for et meget stort takstkatalog, hvis betalingen skal være retfærdig.

Amtsrådsforeningen lægger stor vægt på, at de nærmere principper for betalingen fastsættes i samarbejde med de kommunale og regionale parter.

Overgangsperioden

Amtsrådsforeningen vurderer, at det ikke inden for en fireårig periode lader sig gøre at øge almenundervisningens rummelighed så meget, at en større andel af eleverne i de nuværende amtslige specialskoler kan drage nytte af undervisningstilbud i regi af den almindelige folkeskole. Det er derfor foreningens anbefaling, at regionsrådene også udover en fireårig periode gives mulighed for, efter aftale med kommunalbestyrelserne, at varetage kommunale driftsopgaver inden for folkeskoleområdet.

Med venlig hilsen

Kristian Ebbensgaard

Kenneth H. Sørensen

Nedenfor følger supplerende tekstnære bemærkninger til de enkelte dele vedrørende – Folkeskoleloven samt eventuelle tekniske bemærkninger.	§ 20. Det påhviler kommunalbestyrelsen at oprette børnehaveklasse og at sørge for undervisning i grundskolen og 10. klasse, herunder specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand,..... Stk. 2. Uden for Bornholms, Frederiksberg og Københavns Kommuner påhviler det dog amtskommunen at indrette og sørge for specialundervisning af børn og unge under 18 år,.....	§ 20, stk. 1 og 2, ophæves, og i stedet indsættes: Stk. 2. Desuden påhviler det kommunalstyrelsen at sørge for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til de i stk. 1 nævnte børn og unge,.....	§ 20, stk. 2 – formuleringen ” ... herunder børn og unge, hvis udviking stiller krav om en særlig hensyntagen eller støtte, der bedst imødekommes på specialskoler eller i specialklasser” strider mod intentionerne om at øge rummeligheden i almenundervisningen. Der bør overvejes en sprogrug, som ikke definerer tilbudene som udskilt fra den almene undervisning. I det omfang der er behov for udskilte tilbud vil det ofte være af en så speciel karakter, som den enkelte kommune næppe vil have grundlag for at opretholde. Der synes desuden at mangle en sikring af, hvem der har ansvaret for tilstedeværelsen af egnede tilbud (forsyningspligt) for den specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand (rådgivning) kommunen ikke selv har mulighed for at tilbyde. Det er også uklart, hvem der har udviklingspligten i de fælleskommunale løsninger. § 20, stk. 3. – Det er ikke beskrevet, at regionerne får ansvaret for undervisningsinstitutioner med tilbud til personer med tale-, høre- og synsvanskeligheder. Der er også her specialundervisning efter folkeskolelovens bestemmelser. § 20, stk. 4. Regionerne bør kunne varetage opgaver efter aftale med kommunerne ud over den
§ 20, stk. 3, 2. pkt., der bliver stk. 5, 2. pkt., ændres »stk. 2« til: »stk. 3«.	§ 20, stk. 3, 2. pkt., der bliver stk. 5, 2. pkt., ændres »stk. 2« til: »stk. 3«.	Der synes desuden at mangle en sikring af, hvem der har ansvaret for tilstedeværelsen af egnede tilbud (forsyningspligt) for den specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand (rådgivning) kommunen ikke selv har mulighed for at tilbyde. Det er også uklart, hvem der har udviklingspligten i de fælleskommunale løsninger. § 20, stk. 3. – Det er ikke beskrevet, at regionerne får ansvaret for undervisningsinstitutioner med tilbud til personer med tale-, høre- og synsvanskeligheder. Der er også her specialundervisning efter folkeskolelovens bestemmelser. § 20, stk. 4. Regionerne bør kunne varetage opgaver efter aftale med kommunerne ud over den	

§ 21. Kommunalbestyrelsen foretager henvisning af børn og unge til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand ved amtsrådets foranstaltning,.... Stk. 2, pkt. 2. Amtsrådets afgørelse træffes efter forhandling med kommunen på grundlag af en indstilling fra kommunen, jf. § 12, stk. 2.	I § 21, stk. 2, 2. pkt., ændres Amtsrådets « til: »Regionsrådets«.	4-årige overgangperiode. § 21, stk. 2.2.pkt. - regionsrådet får kompetence til at træffe afgørelse om det nærmere indhold af foranstaltningen for det enkelte barn. Det er en fornuftig løsning, at afgørelsen træffes på det fagligt specialiserede, regionale niveau.
§ 21., Stk. 3, Stk. 4.	§ 21: »Stk. 3. Stk. 1 og 2 gælder tilsvarende for de af Borgerrepræsentationen drevne landsdelsdækkende undervisningstilbud i Københavns Kommune,.....	Det undrer, at Københavns Kommune fortsat skal drive institutioner, som i det øvrige land skal drives af regionerne. Det vil uundgåeligt føre til unødigt bureaukrati, gråzoner og uklarheder. Det fremgår dog også, at Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler, hvilket må tolkes som en erkendelse af, at der er behov for yderligere regulering.
§ 22., Stk. 2. Et amtsråd og kommunalbestyrelserne i Bornholms, Frederiksberg og Københavns Kommuner kan efter overenskomst med en anden amtskommune, en kommune eller den pågældende skole, jf. nr. 3, henvide elever til specialundervisning,....	§ 22, stk. 2, affattes således: »Stk. 2. Et regionsråd kan efter overenskomst med et andet regionsråd henvide elever til specialundervisning, jf. § 20, stk. 3, i en anden regions undervisningstilbud. 1. pkt. gælder tilsvarende for de af Borgerrepræsentationen drevne landsdelsdækkende undervisningstilbud i Københavns Kommune,....	I forlængelse af tidligere bemærkninger skal det ligeledes fremhæves som uhensigtsmæssigt, at Københavns Kommune skal indgå overenskomster med regionerne. Driften og styringen af regionale tilbud bør entydigt være regionernes kompetence.
§ 22., Stk. 6. Et amtsråd og kommunalbestyrelserne i Bornholms, Frederiksberg og Københavns Kommuner, kan på tilsvarende	§ 22, stk. 6, ophæves. Stk. 7 og 8 bliver herefter stk. 6 og 7.	Der er ikke afklaring af, hvilken myndighed der skal have ansvaret for drift af sociale anbringelsessteder og døgninstitutioner mv. med internt skole-

vilkår som anført i stk. 5 henviser elever til specialundervisning, jf. § 20, stk. 2, i et dagbeholdningstilbud eller anbringelsessted for børn og unge.		tilbud. Det vil ofte være regionerne, der driver socialtilbudet.
§ 47. Paragraffen omhandler ansættelse og afskedigelse af ledere og lærere	»§ 47. Regionsrådet har det overordnede ansvar for regionens undervisningstilbud. Stk. 2. Regionsrådet har ansvaret for at tilpasse kapaciteten og sammensætningen af regionens undervisningstilbud, herunder oprettelse af nye lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud. Regionsrådet har desuden ansvaret for udviklingen af regionens undervisningstilbud, herunder den faglige udvikling af indholdet af undervisningstilbuddet. Stk. 5. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om den årlige redøgørelse, rammeaftalen, regionsrådenes koordinering m.v.«..... »§ 47 a. Kommunalbestyrelsens beføjelser i henhold til § 9, stk. 7, § 24, stk. 4, og § 27, stk. 1, gælder tilsvarende for regionsrådet for så vidt angår regionens undervisningstilbud.....	Som nævnt ovenfor er der behov for en præcisering af status, form mv. for kommunalbestyrelsernes årlige redøgørelser samt regionernes rammeaftaler med kommunerne. Det forekommer i øvrigt unødvendigt og som en centraliseringsbeslutningskompetence, at undervisningsministeren skal fastsætte nærmere regler for regionsrådenes koordinering. Det er desuden uklart, hvad m.v. i § 47, stk. 5. omfatter.
	Efter § 48, der ophæves, indsættes som <i>nyt kapitel:</i> »Kapitel 7 a <i>Københavns</i>	Det er tidligere bemærket, at det forekommer besynderligt, at placere ansvaret for to landsdels-

	<i>Kommune</i> § 48 a. De landdelsdækkende undervisningstilbud Børneklippen og Skolen på Kastelsvej drives af Borgerrepræsentationen.	dækkende undervisningstilbud i Københavns Kommune, når regionerne i øvrigt har ansvar for disse. Entydigheden fortoner sig, og det er uklart, hvad Hovedstadsregionsrådets forpligtelse er i forhold til disse tilbud.
§ 51. - - - Stk. 2. Kommunalbestyrelsens afgørelse i henhold til stk. 1 og andre beslutninger og afgørelser, som træffes af kommunale bestyrelsen vedrørende det kommunale skolevæsen, kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed,..... § 51 a. Klagenævnet for vidtgående specialundervisning nedsættes af undervisningsministeren.....	§ 51, stk. 2, 1. pkt., ændres »stk. 3 og 4« til: »stk. 3-6«. I § 51 indsættes efter stk. 3 som nye stykker: »Stk. 4. Kommunalbestyrelsens afgørelser om det nærmere indhold af foranstaltningen på specialskoler eller i specialklasser kan inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse af forældrene,.... § 51 a, stk. 1, affattes således: »Klagenævnet for vidtgående specialundervisning nedsættes af undervisningsministeren. Formanden for nævnet skal være cand. jur. 1 medlem beskikkes efter indstilling fra regionsrådene i forening, 2 medlemmer efter indstilling fra Kommunernes Landsforening og 2 medlemmer efter indstilling fra De Samvirkende Invalideorganisationer. Formanden og medlemmerne beskikkes for 4 år.....	Amtsrådsforeningen støtter som nævnt en udvidelse af klageadgangen. Foreningen skal dog opfordre til, at der findes formuleringer til § 51, stk. 4, som kan sikre retssikkerheden på mindst samme niveau, som nu. Kommer klageadgangen kun til at omfatte afgørelser om det nærmere indhold af foranstaltninger på specialskoler, i specialklasser og hos enkeltintegrerede elever, vil der være risiko for at nogen kommer i klemme. I kommuner hvor en anden organisering vælges, vil forældrene således afskæres fra klageadgang.
		Det bør dog kraftigt overvejes at sikre de sagkyndige rimelige vilkår, herunder dækning af omkostninger i forbindelse med deltagelse i møderne. Dette bør formaliseres i klagenævnets forretningsorden. Der bør som nævnt også ske en udvidelse af klagenævnets faglige og sekretariatsmæssige bejning, så den kan imødekomme kravene i et klagenævn med udvidede kompetenceområder. Endelig skal Amtsrådsforeningen opfordre til, at klagenævnet får et nyt navn, som afspejler de udvidede kompetencer, fx Klagenævnet vedrørende

specialundervisning til børn og voksne. Amtrådsforeningen står gerne til rådighed for uddybning eller yderligere oplysninger og indgår som nævnt gerne i eventuelt udredningsarbejde m.v., der kan kvalificere de foreliggende forslag. For god ordens skyld skal det understreges, at foreningen oprettholder sine forbehold i forhold til de økonomiske konsekvenser af forslaget.

15.

Undervisningsministeriet
Uddannelsesstyrelsen
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

Børnerådet
7. januar 2005
Journalnr.: 3.2-2001-0164

Vedr. høring over lovforslag til udmøntning af kommunalreformen:

Forslag til ændring af folkeskoleloven, lov om specialundervisning for voksne m.v.

Børnerådet har alene overvejet de dele af det udsendte forslag, der vedrører specialundervisningen i folkeskolen og dermed får betydning for børn og unge.

*Kommentarer til de enkelte forslag
Ad 2. § 20, stk. 1 og 2*

Regionerne får efter forslaget kun ansvaret for at videreføre de 6 mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud, herunder til elever med tale- høre- og synsvanskeligheder. Kriterier for valget af konkrete institutioner, der skal videreføres i regionalt regi, fremgår ikke af forslaget. Det anføres alene, at de anses for at være de "mest specialiserede", og forslaget synes derfor på dette punkt dårligt underbygget.

Kommunerne skal nu overtage ansvaret for undervisningen af en stor del af de ca. 2 % af danske børn, som er stærkt handicappede og p.t. undervises i amtsskoler og -specialklasser efter Folkeskolelovens § 20, stk. 2. Børnerådet forudser, at kommunerne som en del af den kommunale økonomiske prioritering i vid udstrækning vil oprette lokale tilbud til disse børn. Herved kan børnene undervises i nærheden af deres hjem og vil blive skånet for den lange transport til amtsspecialskolen, som er hverdagsoplevelse for mange af børnene nu.

Hvis de amtskommunale institutioner lukker, spredes personalet imidlertid også. Dette fører til tab af den erfaring og ekspertise, som institutionerne nu besidder og betyder en afspecialisering på området til stor skade for de berørte børn og unge. Det kan også forventes, at børn med forskellige handicaps vil komme til at gå i samme klasse uden en lærer med specialiseret viden. Skadevirkningen heraf vil være stor.

Børnerådet finder på denne baggrund, at der bør gennemføres en nærmere kortlægning og analyse af de eksisterende tilbud, behovene og den fremtidige udvikling på de enkelte specialundervisningsområder. Denne analyse

kan føre til en kvalificeret udvælgelse af institutioner, der må videreføres i regionalt. Derved kan det sikres, at den kvalitet i undervisningen, som amtsskolerne repræsenterer, ikke går tabt.

Der vil efter forslaget i hver region blive oprettet et udviklingsråd, der i 4 år skal følge udviklingen på specialundervisningsområdet i regionens kommuner. Det fremgår imidlertid ikke, om rådet besidder tilsynskompetence eller midler til vejledning og supervision i forhold til kommunerne. Det fremgår heller ikke, hvilken overvågning af udviklingen, der skal foregå på området, når de 4 år er gået.

Børnerådet beklager denne mangelfulde detaljering af forslaget. Behovet for udvikling og rådgivning på dette område kan næppe overvurderes.

Dette må understreges i en situation, hvor man kan frygte, at de amtskommunale specialskoler nedlægges, og at børnene derefter anbringes i nyetablerede, små kommunale specialklasser, hvor personalet ikke kan forudsættes at besidde erfaring eller stor ekspertise på området.

Rådet er bekendt med, at der i Socialministeriets regi i forbindelse med udmøntningen af reformen etableres en national videns- og specialrådgivningsorganisation, VISO. Af redegørelsen for VISO's struktur og funktioner fremgår imidlertid ikke, i hvilket omfang eller på hvilken måde organisationen kan bidrage med vidensudvikling eller rådgivning på specialundervisningsområdet.

Det er heller ikke åbenbart, om VISO forventes at samarbejde eller koordinere indsatsen med det forlængede udviklingsprogram KVIS 2, der efter det foreliggende forslag har til opgave at bidrage til forberedelsen af den ændrede opgavefordeling og til udvikling af kvaliteten i specialundervisningen.

En mere detaljeret kommentar til forslaget om VISO kan læses i Børnerådets høringsvar til Socialministeriet vedr. udmøntningen af reformen i Lov om social service.

Ad 24 ff. § 51

Børnerådet kan tilslutte sig, at klageadgangen for *forældre* til elever i folkeskolens vidtgående specialundervisning udvides til at omfatte al specialundervisning uden for den almindelige undervisning, og at dette også omfatter klageadgang, hvis kommunalbestyrelsen ikke vil henvise en elev til specialklasse eller -skole.

Rådet beklager samtidig, at regeringen ikke i forbindelse med reformen har fundet anledning til at formulere fyldestgørende regler om klageadgang for folkeskolens *elever*, også i specialundervisningen. Rådet har senest tilbudt ministeren samarbejde om et udviklingsarbejde på området i høringsvar af 8. november 2004 vedr. prøver og eksamen, se venligst www.brd.dk

Med venlig hilsen

Klaus Wilmann
Formand for Børnerådet

Bente Ingvarsen
Sekretariatschef

6.

8

Til

Uddannelsesstyrelsen

Frederiksholms Kanal 26

1220 København K

Lise.Bagge.Rasmussen@uvm.dk

4. januar 2005

Høringssvar om forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning (FVU-loven) og forskellige andre love.

BKF skal indledningsvis takke for muligheden for at give kommentarer til ændringerne af ovennævnte love gældende fra 01.01.07.

Intentionerne i lovforslaget

BKF er tilfreds med intentionerne i lovforslagene om, at det påhviler kommunerne at sørge for specialundervisning efter folkeskoleloven – herunder specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til børn og unge, hvis udvikling kræver særlig hensyntagen eller støtte. BKF er dog meget positivt, at det i bemærkningerne til lovforslaget fremhæves, at beslutninger om specialundervisning og specialpædagogisk bistand træffes så tæt på barnet som muligt og i sammenhængen mellem specialundervisningen og den almindelige skolegang.

BKF er dog bekymret, at regionerne får ansvaret for at drive landsdelsdækkende undervisning for børn og unge uden for kommunerne, som kommunalbestyrelsen har henvist henholdsvis til efterretning og drøftelse. En tilsvarende forpligtelse også gælder børn, der endnu ikke er indtrådt i skolegangen.

BKF skal dog bedes opfordre kommunerne til, at kommunerne får det fulde ansvar for forberedende elever, dvs. også for elever på de regionale skoler.

BKF tager dog bemærkning, at specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand for personer med svære tale- hørel- og synsforhold fremover varetages af regionerne. BKF skal dog gøre opmærksom på, at der aktuelt sker en stigende integration fra specialinstitutionerne til folkeskolerne på de nævnte områder.

BKF opfordrer til, at der i lovforslaget nærmere præciseres ansvarsfordelingen mellem kommunerne og regionerne.

BKF skal endvidere opfordre til, at formuleringerne omkring specialpædagogisk bistand til børn, der ikke har påbegyndt skolegangen præciseres, så der er overensstemmelse med aftaleteksten.

Specialundervisning for voksne

BKF er bekymrede for, at der med lovforslaget vil ske en atomisering af den faglighed, der i dag er til stede på amtskommunale specialskoler for voksne.

Overgangsordning

BKF ønsker at fremhæve at lovforslagets §20 stk. 4. om, at regionsrådet i en fireårig overgangsperiode efter aftale med kommunalbestyrelsen kan varetage kommunale driftsopgaver inden for denne lov, der ligger i naturlig tilknytning til regionens opgaver, og hvor regionen derfor har særlig kompetencer i forhold til opgavevaretagelsen.

BKF finder, at denne bestemmelse kan virke direkte modsat de kommunale bestræbelser på at skabe større sammenhæng mellem specialundervisning og almindelig undervisning. BKF vil anbefale, at denne overgangsordning bortfalder. BKF finder, at overgangsordningen kan virke som en forsinkelse af reformen. Det kan umiddelbart være svært ved at se regionernes ansvar for at overtage de foreslåede driftsopgaver, når ekspertisen flyttes til kommunerne

Det er vigtigt at huske, at opgaverne omkring specialskolerne ikke skal løse af de nuværende kommuner men løses af nye større kommuner. Hvis lovforslaget fastholder regionsrådets muligheder for driftsopgaver på dette område, anbefaler BKF, at de nærmere principper for betalingen for kommunernes anvendelse af de regionale undervisningstilbud fastsættes til en omkostningsbestemt takst, så kommunens overvejelse om henvisning sker på baggrund af en vurdering af mulighederne for lokalt at gennemføre den individuelle handlingsplan for eleven – og ikke på baggrund af økonomiske overvejelser.

BKF anbefaler generelt, at kommunerne inddrages i fastlæggelse af de nærmere regler om rammeaftalen samt betalingsreglerne for regionens tilbud.

Klageadgang

Forældrenes klageadgang til den vidtgående specialundervisning udvides til at omfatte al specialundervisning uden for den almindelige undervisning. Det betyder ifølge bemærkningerne, at det nuværende klagenævn for den vidtgående specialundervisning fremover også skal være klagenævn for den specialundervisning, der ydes i henhold til folkeskoleloven på de kommunale specialskoler og i de kommunale specialklasserækker.

Det eksisterende klagenævn skal desuden behandle klager, der indbringes i henhold til specialundervisning for voksne.

BKF vil pege på modsatrettede tendenser i lovforslaget. Intentionerne om at skabe større sammenhæng mellem specialundervisning og almindelig undervisning skaber en gråzone i forhold til forældrenes klageadgang. Bekendtgørelsen om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand § 7 understøtter, at der kan foretages inkluderende initiativer på klasseniveau, ligesom holddannelse og undervisningsdifferentiering kan have samme formål, dog uden at være specialundervisning. Der er i bemærkninger således sat en grænse svarende til 12 støttetimer, når der tales om enkeltintegrerede elever.

BKF finder, at som minimum skal klagenævnet for den vidtgående specialundervisning fremover hedde klagenævnet for specialundervisning.

BKF anbefaler desuden, at der etableres et selvstændigt klagenævn for voksne.

Nydefinering af specialundervisningsbegrebet

Det er BKF's opfattelse, at specialundervisningsbegrebet med den nye lovændring bør ændres. Det vil fremover være vanskeligt at skelne mellem, hvad der er 20.1 og 20.2, når kommunerne overtager det samlede ansvar. Det er også vigtigt, at intentionerne i den rummelige/inkluderende folkeskole støttes lovgivningsmæssigt. I stedet for specialundervisning kan der benyttes individuelle undervisningsplaner for elever med særlige behov som grundlag for støttekrævende foranstaltninger og hjælpemidler.

BKF ser i det hele taget et behov for at revurdere visitationsprocedurerne fra PPR og andre i den nye struktur, så lovens intentioner følges hele vejen.

BKF anerkender, at uanset brug af specialundervisningsbegrebet fortsat er behov for særlige tilbud for de svageste og mest tunge handicapgrupper. Der er ligeledes et stort behov for nyudvikling og differentieringen af hele undervisningstilbudet ikke mindst inden for det socio/emotionelle område, hvor der på landsplan er en fortsat stigning.

De rejste problemstillinger omkring nydefinering henvises til nærmere drøftelser. BKF vil bl.a. henvise til KVIS II, der er forlænget i 2005 - 2006 for at bidrage til forberedelsen af kommuner, regioner, skoler og institutioner på den ændrede opgavefordeling.

Udviklingsråd

Efter aftale om strukturreformen skal der i hver region oprettes et udviklingsråd, der skal følge udviklingen på specialundervisningsområdet i regionen i en periode på 4 år. Der skal efter aftalen også oprettes et udviklingsråd inden for det sociale område. Dette vil blive udvidet til også at omfatte specialundervisningen og er indsat i lov om social service.

BKF anbefaler, at der i lovforslaget nærmere præciseres, hvad udviklingsrådene konkret skal have af kompetencer. BKF finder det positivt, at børne- og unge området ses under et og skal derfor understrege betydningen af, at der sker en tæt koordinering med de forskellige berørte ministerier på området.

BKF henviser til, at man i nogle lande omdanner specialskoler til støtte- og ressourcecentre. BKF finder det vigtigt, at der til de særlige handicaps bevares en ekspertise, som kan bruges i hele landet til gavn for de professionelle såvel som børn og forældre.

BKF utrykker tilfredshed med, at de statslige VISO'er også skal fungere som videnscentre på specialundervisningsområdet. BKF skal understrege behovet for, at VISO'erne understøtter det tværfaglige og tværforvaltningsmæssige med sårbare børn og unge i kommunerne og rådgiver kommunerne herom. Det er således vigtigt, at VISO'ernes arbejde bliver dialogbaseret og båret af respekt for den metodeudvikling og faglighed, der udvikles i kommunerne.

Venlig hilsen

Side 4

Formand, børne- og kulturdirektør Per B. Christensen, Næstved Kommune, tlf. 55784922,
e-mail perb@naeskom.dk

Bestyrelsesmedlem, skolechef Kirsten Berntsen, Fredericia Kommune, tlf. 72107411 e-
mail skbe@fredericiakom.dk

Bestyrelsesmedlem, Børne- og kulturchef Gunnar Nordestgaard, Lemvig Kommune, tlf.
96631450 e-mail Gunnar.Nordestgaard@Lemvig.dk

CFU

38

Centralorganisationernes
Fællesudvalg
Løngangstræde 25, 4. sal
1468 København K
Tlf 3817 8100 Fax 3817 8130

Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

7. januar 2005
12997.2 PW/HF

Høringssvar vedrørende lovforslag om kommunalreformen – Undervisningsministeriet

Forslag til love i forbindelse med kommunalreformen

CFU vil i forbindelse med de mange lovforslag i forbindelse med kommunalreformen udtrykke generel betænkelighed ved den hastighed, hvormed reformen ønskes gennemført, og lovforslagene giver generelt indtryk af, at mange forhold er uafklarede og begrænser vores muligheder for at gennemskue konsekvenserne af reformen.

CFU har koncentreret sig om det personalerelaterede indhold i reformen, og er generelt tilfreds med de udmeldinger, der er kommet fra såvel statsministeren som indenrigs- og sundhedsministeren om, at regeringen lægger afgørende vægt på tryghed for de ansatte, der berøres af kommunalreformen, og at reformen skal gennemføres på en god og ordentlig måde.

Det er vores opfattelse, at en sådan tryghed kun kan etableres ved, at der gennemføres en løbende gensidigt forpligtende dialog med personaleorganisationerne.

En god proces og et succesfuldt resultat forudsætter en åben dialog og et konstruktiv samarbejde mellem ledelse og medarbejdere, hvor alle gives mulighed for at bidrage med viden, erfaringer, ideer og forslag.

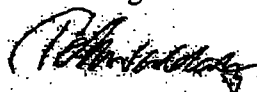
CFU ønsker, at medarbejdere og ledere kommer til at opleve gennemførelsen af kommunalreformen som en professionel og personalepolitisk god proces.

CFU skal i øvrigt henvise til de høringssvar, der måtte komme fra de respektive centralorganisationer samt disses medlemsorganisationer.

CFU forbeholder sig ret til at komme med yderligere bemærkninger til lovforslagene samt til lovpakken generelt på et senere tidspunkt.

Der vedlægges kopi af vores høringssvar af 7. januar 2005 til Indenrigs- og Sundhedsministeriet og henleder især opmærksomheden på vore bemærkninger til udkast til lov om visse procedurespørgsmål, der indeholder synspunkter på de personalerelaterede spørgsmål.

Med venlig hilsen

Peter Waldorff

CFU

Centralorganisationernes
Fællesudvalg
Løngangstræde 25, 4. sal
1468 København K
Tlf 3817 8100 Fax 3817 8130

Indenrigs- og Sundhedsministeriet
Slotholmsgade 10-12
1216 København K

7. januar 2005
13010.8 PW/HF

Høringssvar vedrørende lovforslag om kommunalreformen – Indenrigs- og sundhedsministeriets område – Forslag til lov om visse procedure-spørgsmål

Centralorganisationernes Fællesudvalg har til høring modtaget udkast til en lang række lovforslag om gennemførelse af kommunalreformen indenfor Indenrigs- og Sundhedsministeriets område samt en lang række øvrige lovforslag.

Indledning

CFU konstaterer, at lovforslagene indeholder en række ikke konkretiserede bemyndigelser til ministeren, hvorfor der opstår uklarhed med hensyn til hvorledes reformen i sidste ende bliver udformet. Det begrænser vores muligheder for at gennemskue konsekvenserne af reformen.

Et eksempel herpå er, at indenrigs- og sundhedsministeren gives hjemmel til at lade opgaveflytninger finde sted såvel før som efter den 1. januar 2007.

CFU vil koncentrere sig om det personalerelaterede indhold i lovforslagene – herunder især udkast til forslag til lov om visse procedurespørgsmål i forbindelse med kommunalreformen.

CFU skal i øvrigt henviser til de høringssvar, der måtte komme fra de respektive centralorganisationer samt disses medlemsorganisationer.

Generelle bemærkninger

Regeringen har afgivet løfter om at sikre medarbejdernes løn- og ansættelsesvilkår, og at der er job til alle i den nye struktur. CFU har i den forbindelse med tilfredshed noteret sig, at det af lovforslaget og bemærkningerne hertil fremgår, at de ansatte skal følge opgaven, således at de ansatte, der udelukkende eller overvejende er beskæftigede med en opgave, der overføres til en anden myndighed, overføres til ansættelse under den pågældende myndighed.

En række andre forhold vil imidlertid også være en nødvendig forudsætning for, at der kan skabes trygge rammer for personalet ved omlægningen og dermed sikre de ansattes aktive og konstruktive deltagelse i opbygningen af den nye struktur. I den forbindelse skal CFU understrege, at det er en vigtig forudsætning for en vellykket proces, at personalet på alle niveauer inddrages – også i et langt videre omfang end de formelle regler om information og høring.

Politiske garantier om jobsikkerhed kan ikke kompensere for usikkerheden. Det bør derfor efter CFU's opfattelse som minimum anføres i lovbemærkningerne, at eventuel personalereduktion skal ske ved naturlig afgang.

CFU afgav en lang række både konkrete og generelle bemærkninger til udkast til lovforslag på Skatteministeriets område, idet det var vores opfattelse, at bestemmelser om de ansattes vilkår ville danne præcedens for personaleoverførelser som led i kommunalreformen.

Vi kan beklageligvis konstatere, at det nu fremsendte lovforslag ikke tager højde for tidligere afgivne bemærkninger.

Kopi af høringssvaret til Skatteministeriet vedlægges til orientering.

Vores bemærkninger vil i al væsentlighed koncentrere sig om at sikre størst mulig tryghed for de ansatte herunder, at der ikke sker forringelser i de ansattes nuværende ansættelsesvilkår. Det er CFUs opfattelse, at lovforslagene desværre ikke giver de nødvendige garantier herfor.

Forslag til lov om visse procedurespørgsmål

CFU's høringssvar vedrører

- Tryghed og medinddragelse
- Økonomi
- Udvidelse af ansættelsesområdet
- Arbejdssted og arbejdsopgaver
- Tjenestemænd
- Overenskomstansatte

Tryghed og medinddragelse

CFU er generelt tilfreds med de udmeldinger, der er kommet fra såvel statsministeren som indenrigs- og sundhedsministeren om, at regeringen lægger afgørende vægt på tryghed for de ansatte, der berøres af kommunalreformen, og at reformen skal gennemføres på en god og ordentlig måde.

Det er CFU's opfattelse, at en sådan tryghed kun kan etableres ved, at der gennemføres en løbende gensidigt forpligtende dialog med personaleorganisationerne.

En god proces og et succesfuldt resultat forudsætter en åben dialog og et konstruktivt samarbejde mellem ledelse og medarbejdere, hvor alle gives mulighed for at bidrage med viden, erfaringer, ideer og forslag.

CFU ønsker, at medarbejdere og ledere kommer til at opleve gennemførelsen af kommunalreformen som en professionel og personalepolitisk god proces.

CFU vil derfor kvittere for, at det af bemærkninger til lovforslaget fremgår, at det vil være naturligt, at de myndigheder, hvorfra ansatte skal overføres, på et passende tidspunkt giver de ansatte mulighed for at fremsætte ønsker til fordelingen og på et passende tidspunkt inddrager de involverede MED-udvalg og samarbejdsudvalg i drøftelserne om konsekvenserne af overførelsen af blandt andet de ansatte, således at det sikres, at personalets repræsentanter har mulighed for at drøfte juridiske, økonomiske og sociale følger for ansatte, der bliver berørt af reformen.

CFU skal i den anledning henlede opmærksomheden på den fælles udmelding om information og samarbejde i forbindelse med strukturreformen, som CFU og Personalestyrelsen udsendte til samtlige samarbejdsudvalg den 29. september 2004.

Det understreges i den fælles erklæring, at den tryghed, der skal skabes i forbindelse med omlæggingerne, skal omfatte både de medarbejdere, som overføres fra kommune og amtskommuner og de allerede ansatte medarbejdere på det statslige arbejdspladser.

CFU finder det derfor vigtigt, at der i bemærkningerne til lovforslaget indarbejdes yderligere bemærkninger om personalets - herunder personaleorganisationernes - inddragelse og indflydelse på hele processen.

CFU ønsker, at hensigtserklæringen i bemærkningerne gøres mere bindende for de enkelte ledelsesniveauer, da dette vil være med til at skabe tryghed, omstillingsparathed og gennemsigtighed i processen for medarbejderne. Vi skal således foreslå, at MED- og samarbejdsudvalgene involveres før, under og ef-

ter afgivelsen og modtagelsen af medarbejderne. Endvidere bør MED- og samarbejdsudvalg involveres i udarbejdelse af "aftaleudkast" for så vidt angår de personalemæssige spørgsmål.

Personalestyrelsen og CFU har udarbejdet en fælles vejledning om kommunalreformen, som løbende vil blive udbygget. Vi anbefaler, at der i lovforslaget eller bemærkninger hertil henvises til denne vejledning.

CFU finder det uacceptabelt, at lovforslaget lægger op til, at Forvaltningslovens kapitler 4, 5 og 6 der handler om *partens aktindsigt, partshøring og begrundelse m.v.* ikke vil være gældende – samtidig med at lovforslaget bemærker, at de ansatte vil blive inddraget i processen.

Af lovforslagets bemærkningerne fremgår det, at man vil sætte forvaltningslovens regler ud af spil med henblik på at sikre en smidig proces. Det er efter CFU's opfattelse uantageligt.

Det skal understreges, at det forvaltningsretlige system og samarbejdsudvalgs-systemet ikke er alternative systemer, men derimod supplerende systemer. De forvaltningsretlige regler om partshøring har således til formål at sikre, at den ansatte får lejlighed til at gøre sig bekendt med og kommentere det faktiske afgørelsesgrundlag, inden der træffes beslutning.

Denne retssikkerhedsgaranti i forhold til det enkelte individ tilgodeses ikke ved en løbende inddragelse af samarbejdsudvalget, der tager vare på kollektivets ret til information og høring.

CFU er derfor af den opfattelse, at lovforslagets § 15 skal udgå.

CFU har videre noteret sig, at samtlige medarbejdere senest den 1. august 2006 er orienteret om, hvilken ansættelsesmyndighed den enkelte overføres til. Vi finder det vigtigt, at der hurtigt kommer en afklaring af, hvor den enkelte medarbejder er placeret hos den nye arbejdsgiver og hvilke arbejdsopgaver medarbejderen fremover skal varetage.

Loven giver ikke nærmere retningslinier for yderligere oplysninger i den forbindelse, såsom indplacering hos ansættelsesmyndigheden, eventuelle ændringer i arbejdsopgaver og lignende.

Lovforslaget er efter vores opfattelse i modstrid med de tilkendegivelser, regeringen har givet om tidligst mulig afklaring for de ansatte.

CFU skal i den forbindelse henstille til, at der i videst muligt omfang tages hensyn til såvel nuværende som kommende statsansatte medarbejders ønsker, ligesom tillidsrepræsentanter og personaleorganisationer bør inddrages i processen

CFU skal præcisere, at overgang til ansættelse i en anden offentlig myndighed ikke i sig selv indebærer en forpligtelse til at skulle tåle at gøre tjeneste et andet sted eller tåle ændringer i arbejdsopgaverne.

Sådanne eventuelle ændringer skal varsles efter de almindelige arbejdsretlige og funktionærretlige regler således, at der efter den konkrete ændrings karakter gives et passende varsel, og hvis der er tale om en væsentlig vilkårsændring, et varsel svarende til den pågældendes individuelle opsigelsesvarsel, hvorfor datoen 1. august 2006 er meget sent i forhold til en gennemførelsen af ændringen med virkning fra den 1. januar 2007.

Endelig skal CFU præcisere, at det ikke kun er i relation til de medarbejdere, der overføres fra kommunalt til statsligt regi, at der er behov for at skabe trykrammer ved omlægningen samt behov for løbende at gennemføre den fornødne kompetenceudvikling. Det gælder også de medarbejdere, som i dag er statsligt ansat inden for de nævnte områder.

Økonomi

De økonomiske konsekvenser af den meget omfattende reform bør naturligvis være veloplyste.

Det gælder både på de enkelte områder, der berøres - og samlet set.

Det er derfor - i lyset af den stramme økonomiske udgiftsstyring - betænkeligt, at der ikke ligger økonomiske konsekvensberegninger til de enkelte lovforslag.

Partierne bag reformen har samtidig garanteret, at de ansatte følger opgaverne. Et væsentligt spørgsmål er hvorledes jobsikkerhedsgarantien finansieres?

Et andet væsentligt spørgsmål som lovforslagene ikke giver svar på er, hvad opgaveoverførelsen koster og hvordan finansieringen skal findes?

Helt basalt findes der sammenlignelige, men alligevel forskellige aftalesæt på det kommunale og det statslige område. Det er aftalesæt, som skal anvendes parallelt i den resterende overenskomstperiode. De overenskomstansatte fortsætter blandt andet med de kommunale lønreguleringer og herunder den kommunale sektors reguleringsordning. Tjenestemændene overføres derimod umiddelbart og forudsættes kompenseret samtidigt lønmæssigt ved indplaceringen på de statslige aftaler.

Således belastes de statslige budgetter af såvel forudseelige som uforudseelige udgifter i forbindelse med overgangen og i årene derefter. I den forbindelse er det ikke mindst relevant at rette fokus mod de nye lønsystemer i staten, hvor

en væsentlig forudsætning for disse er tilstedeværelsen af et lokalt økonomisk råderum.

Udvidelse af ansættelsesområde

Det anføres i lovforslaget, at ansættelsesområdet - både for tjenestemænd og overenskomstansatte - udvides til at omfatte den nye ansættelsesmyndigheds område. Dette er efter CFUs opfattelse ensbetydende med, at såvel de statslige som de overførte kommunale medarbejdere i princippet vil få hele landet som ansættelsesområde.

Lovforslaget indebærer en markant udvidelse af ansættelsesområdet, især for de (amts)kommunale medarbejdere, der overføres, idet deres ansættelsesområde typisk har været det enkelte amt eller den enkelte kommune.

CFU finder, at en sådan udvidelse forekommer at være både retsligt betænkelig og unødvendig, idet der bør kunne findes en løsning således, at opgaveflytningen kan gennemføres med en væsentlig mindre udvidelse af ansættelsesområdet.

CFU skal i den forbindelse henvise til, at tjenestemænd, der som led i kommunalreformen overføres fra amterne til selvejende institutioner under Undervisningsministeriet, får et ansættelsesområde, der er begrænset til den enkelte institution, jf. pkt. 2 i almindelige bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om institutioner for uddannelsen til studentereksamen, lov om institutioner for uddannelsen til højere forberedelseksamen, lov om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser, lov om almen voksenuddannelse og voksenuddannelsescentre og forskellige andre love og til udkast til forslag til lov om ændring af lov om centre for videregående uddannelse og andre selvejende institutioner for videregående uddannelse m.v., lov om mellem lange videregående uddannelser, lov om centre for undervisningsmidler m.v. og forskellige andre love på Undervisningsministeriets område.

Videre fremgår det af bemærkninger til § 7, at *stor afstand mellem det hidtidige og det nye tjenestested udelukker således ikke i sig selv til at overtage den nye stilling*. CFU er enig i, at i forhold til passende stilling er afstand et ud af flere momenter, der indgår i en konkret vurdering, men vi mener dog, at stor afstand efter omstændighederne i sig selv kan indebære, at stillingen ikke er passende.

CFU er den af opfattelse, at vurderingen af hvorvidt et indgreb er af "særlig indgribende karakter" må vurderes i forhold til den stilling, tjenestemanden oprindeligt blev overført fra.

Personalestyrelsen har tidligere tilkendegivet, at lovudkastets udvidelse af ansættelsesområdet svarer til de regler, der blev fastlagt i forbindelse med dan-

nelsen af Hovedstadens Sygefællesskab (H:S) og Bornholms Regionskommune.

Dette er CFU ikke enig i, idet der ved dannelsen af H:S ikke skete andre ændringer i tjenestemændenes ansættelsesområde, end hvad tjenestemændene var forpligtede til at tåle ved fortsat ansættelse i den hidtidige stilling og for så vidt angår Bornholms Regionskommune blev ansættelsesområdet fastlagt til at være Regionskommunen.

Der er væsentlige forskelle i de trods alt snævre udvidelser af ansættelsesområderne i de tidligere situationer, og så det, der ligger i det nærværende lovforslag.

CFU forudsætter, at udvidelsen af ansættelsesområdet gennemføres så lempeligt som muligt således, at det både sker under hensyn til den enkelte medarbejder og opgaveflytningen, og selvfølgelig ved overholdelse af reglerne om varsling og lign.

Arbejdssted og arbejdsopgaver

CFU finder det vigtigt, at der meget hurtigt kommer en afklaring af, hvor det fremtidige arbejdssted for den enkelte medarbejder er placeret, og hvilke arbejdsopgaver den ansatte fremover skal varetage. Dette gælder for alle medarbejdere i den nye struktur.

CFU skal i den forbindelse henstille, at der i videst muligt omfang tages hensyn til såvel nuværende som kommende statsansatte medarbejders ønsker, ligesom tillidsrepræsentanter og personaleorganisationerne skal inddrages.

Tjenestemænd

Det fremgår af lovforslagene, at tjenestemænd overføres til statstjenestemandsansættelse med de hidtidige vilkår, og i bemærkningerne anføres det samtidig, at de ansættes som statstjenestemænd i henhold til tjenestemandsløvgivningen og de kollektive aftaler, der er indgået i henhold til denne lovgivning.

Det er CFUs opfattelse, at disse bemærkninger strider mod hinanden, idet der også på tjenestemandsområdet er indgået væsentligt forskellige aftaler i henholdsvis statsligt og kommunalt regi. Lovforslaget indeholder således ikke en konkret afklaring af, hvilke løn- og ansættelsesvilkår tjenestemændene skal have i fremtiden.

Det gælder såvel i forhold til løn, pension og andre ansættelsesvilkår, hvor regulativer (f.eks. pension) og aftaler (løn- og øvrige ansættelsesvilkår) er forskellige.

Der kan angives mange eksempler på forskelle, men CFU vil her alene pege på enkelte væsentlige forskelle.

I forbindelse med de nye lønsystemer er det på statens område aftalt, at fremtidige lønstigninger udover hvad den enkelte havde udsigt til i det gamle lønsystem – i grove træk – ikke medfører ændringer i den pågældendes tjenestemandspensionsskalatrin, men der indbetales pensionsbidrag af forskellen til en bidragsfinansieret pensionsordning på samme måde som for de overenskomstansatte.

På det kommunale område er det aftalt, at der fortsat sker almindelig tjenestemandspensionsoptjening.

På det kommunale område er der desuden aftalt særlige pensionsforbedringer for såvel nuværende tjenestemandsansatte som allerede pensionerede kommunale tjenestemænd.

Det er der ikke i samme omfang på det statslige område.

Lønafalterne i det kommunale område er også væsentlig forskellige i forhold til staten, idet man i kommunerne er i gang med en større omlægning af hele den gamle stedtillægsordning (områdetillæg).

Endelig skal det nævnes, at der også er en række forskelle, når det drejer sig om aftaler om øvrige ansættelsesvilkår som for eksempel aftaler om seniorordninger, frivillig fratræden, barsel og omsorgsdage, ferie og ansættelse på særlige vilkår.

Med det formål at sikre den enkelte tjenestemand – kommunal som statslig – mod ændringer i ansættelsesvilkårene, der vil blive opfattet som forringelser, skal vi foreslå, at der anvendes en model svarende til den, som blev anvendt i 1998 i forbindelse med overførslen af de kommunale levnedsmiddelenheder til staten – jf. lov nr. 471 af 1. juli 1998 om fødevarer m.m.

Modellen indebar, at de kommunale tjenestemænd blev tilbudt ansættelse som statstjenestemænd på de vilkår, der var gældende for tjenestemænd i staten, dog således at der ikke ville ske en forringelse af de pågældendes løn- og andre ansættelsesvilkår.

Modellen indebar endvidere, at såfremt en kommunal tjenestemand ikke ønskede ansættelse som statstjenestemand, blev den kommunale ansættelse opretholdt lige som de derfor gældende vilkår under den pågældendes udførelse af de opgaver, der blev henlagt til den tilbudte statslige stilling.

Med lovforslagene vil tjenestemænd fremover være forpligtet til at overtage en anden passende stilling indenfor det nye ansættelsesområde. Det anføres i bemærkningerne, at det ved en vurdering af, om en anden stilling kan anses for passende vil skulle indgå, at ændringerne i ansættelsesområdet sker som led i den generelle kommunalreform.

Det anføres i den forbindelse, at de pågældende vil kunne være forpligtede til at overtage en anden passende stilling indenfor det nye ansættelsesområde, som de ikke ville være forpligtede til at overtage indenfor rammerne af deres hidtidige ansættelsesområde.

Ifølge bemærkningerne gælder dette dog ikke, hvis forpligtelsen til at overtage en anden stilling indenfor rammerne af det nye ansættelsesområde er af særlig indgribende karakter for den enkelte.

CFU finder, at det med ovennævnte er højst uklart, hvor grænsen mere præcis går for, hvad den enkelte tjenestemand må tåle i forhold til forpligtelsen til efter lovforslaget at overtage en anden passende stilling indenfor sit – udvidede – ansættelsesområde.

Det fremgår af lovforslaget, at tjenestemænd, der overføres til en ny ansættelsesmyndighed ved pensionering fra denne ansættelse, får udbetalt en samlet tjenestemandspension af den nye ansættelsesmyndighed.

Som det fremgår af bemærkningerne, vil en del af tjenestemændenes pensionsrettigheder være optjent under ansættelsen hos de hidtidige ansættelsesmyndigheder, mens en del af pensionsrettighederne vil være optjent under ansættelsen hos de myndigheder, som tjenestemændene overføres til.

Vi forudsætter, at lovforslaget ikke indebærer forringelser i de berørte tjenestemænds pensionsforhold i forhold til de berettigede forventninger, de pågældende inden overdragelsen kan have hertil.

Videre forudsættes det, at Personalestyrelsens notat af 29. oktober 2004 om pensions- og lønforhold for kommunale tjenestemænd, der overføres til staten (ToldSkat) i forbindelse med kommunalreformen, jf. bilag 3 til L130, finder tilsvarende anvendelse som uddybning af udkastets bemærkninger, og CFU skal henstille, at bemærkningerne udbygges i overensstemmelse hermed.

Den lukkede gruppe

CFU forudsætter, at amtskommunale tjenestemænd, der er ansat i henhold til lov om tjenestemænd i folkeskolen m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 679 af 17. september 1998, opretholder denne status, når de overgår til en ny ansættelsesmyndighed, herunder pensionsvilkår i henhold til § 12 i samme bekendtgørelse.

CFU skal i den forbindelse henlede opmærksomheden på, at lov om tjenestemænd i folkeskolen m.v. beror på en aftale mellem Finansministeriet, Kommunernes Landsforening og Lærernes Centralorganisation om kommunalisering af folkeskolens ansatte. I forhold til etableringen af aftalen om folkeskolen af 27. marts 1992 var det en forudsætning, at der blev etableret en "lukket gruppe" af tjenestemænd, der overgik på særlige vilkår.

Det er CFU's opfattelse, at kommunalreformens gennemførelse ikke forudsætter nogen ændring af status for "den lukkede gruppe" af tjenestemænd i folkeskolen, og hvis vilkårene ønskes ændret, kan det alene ske efter forhandling mellem aftalens parter..

CFU skal derfor henstille, at bemærkningen til § 7 om tjenestemænd i den amtskommunale folkeskole, der er ansat efter lov om tjenestemænd i folkeskolen m.v. fjernes således, at tjenestemændene i den "lukkede gruppe" bevarer den hidtidige status, herunder pensionering i henhold til § 12 i lov om tjenestemænd i folkeskolen m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 679 af 17. september 1998.

Overenskomstansatte medarbejdere

CFU er enig i, at Virksomhedsoverdragelsesloven generelt bør gælde, og på baggrund af lovforslagets bemærkninger også i situationer, hvor der udfra Virksomhedsoverdragelseslovens bogstav måtte kunne rejses tvivl om et område er inden for lovens rammer eller ej.

Virksomhedsoverdragelsesloven sikrer imidlertid alene den ansattes individuelle rettigheder indtil overenskomstperiodens udløb, og vi skal gøre opmærksom på, at der også på overenskomstområdet er en lang række forskelle i overenskomstgrundlaget for stats- og kommunalt ansatte, idet de fleste af de aftaler, der er nævnt under tjenestemandsafsnittet også gælder for overenskomstansatte.

CFU skal pege på den generelle problematik ved at skulle overføre løn- og pensionsaftaler fra et overenskomstområde til et andet.

Vi finder, at det bør sikres, at de overførte overenskomstansatte efter udløbet af overdragelsesperioden i henhold til Virksomhedsoverdragelsesloven ikke kommer til at opleve en løn- og nedgang og/eller nedgang til et eventuelt lavere pensionsbidrag som følge af, at de herefter omfattes af de kollektive overenskomster og aftaler herom, der gælder på det statslige område.

Vi vil gøre opmærksom på et enkelt problem, nemlig spørgsmålet om at sikre den enkelte ansatte pensionsmæssig i forbindelse med virksomhedsoverdragelsesloven.

I dag er der ikke mulighed for, at det enkelte pensionsinstitut kan sikre grundlagsrenter, garanteret forrentning af indestående depoter ved overførsel fra et institut til et andet.

CFU skal derfor pege på nødvendigheden af, at de berørte parter i forbindelse med tilpasningsforhandlingerne er opmærksomme på alle relevante aftaler, bestemmelser og lignende.

Afsluttende bemærkninger

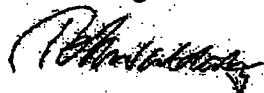
Det er CFU's opfattelse, at lovforslaget for så vidt angår de personalepolitiske og personalejuridiske forhold ikke er tilfredsstillende.

CFU skal derfor foreslå, at der garanteres gennemførelse af tilpasningsforhandlinger mellem de berørte parter både for tjenestemænd og overenskomstansatte således, at det kan klarlægges, hvilke løn- og ansættelsesvilkår, der skal være dækkende for de overførte grupper i fremtiden.

CFU har tilsluttet sig de politiske udmeldinger om tryghed for de berørte personer, og vi skal derfor opfordre til, at der afsættes den fornødne tid til og reel mulighed for dialog og forhandling mellem de berørte parter.

CFU forbeholder sig ret til at komme med yderligere bemærkninger til nærværende lovforslag samt til lovpakken generelt på et senere tidspunkt.

Med venlig hilsen

Peter Waldorff

10

7

"Mette Bess Nielsen"
<Mette.BessNielsen@eva.dk>

03-01-2005 15:19

Til <us-jka.post@uvm.dk>

cc

bcc

Emne Høringssvar j.nr.: 2004-2322-10

Journalisering af indgående post

Journalnr.

Sagsgruppe tekst

Dokumentløbenr.

Sagsbehandler

Emne

Danmarks Evalueringsinstitut har 2. december 2004 fra Undervisningsministeriet modtaget udkast til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning (FVU-loven) og forskellige andre love, (J.nr.: 2004-2322-10), med anmodning om eventuelle bemærkninger.

Danmarks Evalueringsinstitut har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Venlig hilsen

Christian Thune
Direktør

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA)
Østbanegade 55, 3. sal
2100 København Ø
T 35 25 46 28

F 35 55 10 11

This e-mail has been scanned for viruses by <http://www.virus112.com>

Danmarks Lærerforening

VANDKUNSTEN 12 · 1467 KØBENHAVN K

11.

3

Undervisningsministeriet
Uddannelsesstyrelsen
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

E-mail adresse: us-jka.post@uvm.dk

20. december 2004
2004/5420/0002*2/ABC/ES

Vedr. forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning og andre love.

Uddannelsesstyrelsen har i udsendelse af 1. december 2004 anmodet Danmarks Lærerforening om at fremsende bemærkninger til ovennævnte udkast til ændring af lov om folkeskolen, lov om specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning og andre love. Foreningen har følgende bemærkninger til udkastet til ændring af lov om folkeskolen:

Der er tale om en meget stor ændring af ansvars- og opgavefordelingen vedr. den vidtgående specialundervisning i henhold til folkeskoleloven. Forældre og elever bliver med forslaget totalt afhængige af, at den enkelte kommune har den faglige kapacitet til at kunne give en kvalificeret udredning og rådgivning i forbindelse med behovet for vidtgående specialundervisning, samt at der kan gives et tilstrækkeligt fagligt og pædagogisk tilbud. Der er derfor behov for lovgivningsmæssigt at stille nogle kvalitetskrav til kommunernes varetagelse af denne opgave samt at sikre forældre og eleverne nogle rettigheder.

Forslaget indebærer, at kommunerne får det fulde ansvar for den vidtgående specialundervisning. Der er derfor behov for at sikre, at eleverne får en ensartet behandling på landsplan. Der bør derfor stilles nogle centrale kvalitetskrav til undervisningstilbuddene, en undersøgelsesgaranti på eksempelvis 2 måneder, krav til faglige kvalifikationer hos de lærere, der forestår undervisningen samt til, at der er undervisningsmiljøer med de fornødne hjælpemidler. Kvalitetskrav, som medvirker til at sikre, at de fagligt og pædagogisk kvalificerede undervisningsmiljøer, der i dag er på de amtslige specialskoler, videreføres. Med lovforslaget får kommunerne via bloktilskuddet betaling for dette ved overførsel af samtlige amtslige udgifter til den vidtgående specialundervisning.

På de specialskoler, som amterne har ansvaret for, er der i dag i forbindelse med den vidtgående specialundervisning, miljøer med et meget højt fagligt niveau. Foreningen finder, det er vigtigt at fastholde dette niveau ved ændringen af strukturen.

Vedr. de lands- og landsdelsdækkende skoler, som regionerne skal have ansvaret for driften og udviklingen af, må det formodes, at der ikke bliver problemer med at opretholde et bæredygtigt fagligt og pædagogisk undervisningstilbud. Men foreningen ser en fare for, at det samarbejde og den vidensdeling, som i dag finder sted mellem disse skoler og de øvrige specialskoler, let kan mistes, når der ikke er en instans, der koordinerer dette.

Udover de lands- og landsdelsdækkende skoler findes der i dag specialiserede amtskommunale skoler, der dækker de meget små handicapområder samt ordblindeinstituttet. Hvis disse tilbud alene skal finansieres ved, at kommunerne betaler for de elever, der benytter tilbuddet, vurderer foreningen, at der vil være en risiko for, at disse tilbud vil forsvinde, idet betalingen for at benytte tilbuddene vil blive relativ høj. Det vil animere kommunerne til at selv at søge at etablere et billigere, men også mindre fagligt og pædagogisk kvalificeret tilbud. Det bør derfor være regionerne, der overtager ansvaret for driften og udviklingen af disse tilbud.

Mange kommuners pædagogisk - psykologiske rådgivning har ikke den nødvendige kompetence i forhold til en del af de udrednings- og rådgivningsopgaver, der følger med det fulde ansvar for opgavens løsning. Foreningen finder, at for at sikre en fagligt kvalificeret udredning og rådgivning i forbindelse med den vidtgående specialundervisning, skal der i hver region etableres mindst et specialpædagogisk og psykologisk servicecenter, der finansieres af regionens kommuner. Den specialpædagogiske og psykologiske rådgivningsservice vil for det første kunne indsamle, udvikle, bearbejde og formidle viden til kommuner og institutioner, og for det andet bistå kommuner med vejledende specialrådgivning og vejledende udredning i de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager. Hermed vil man kunne skabe en mulighed for en rådgivningsstruktur med faglig vægt. Derudover vil den regionale rådgivning også kunne stå for rådgivning og vejledning i forbindelse med valg af mulige kvalificerede undervisnings-tilbud.

Det er nødvendigt, at der tages højde for, at der ligger væsentlige specialiseringsbehov til grund for den undervisning, der kan imødekomme de forskellige typer af vanskeligheder, som eleverne henvises på grund af. I de fleste kommuner (også efter en ændret struktur) vil der være en række handicapgrupper, der er så små, at det ikke vil være muligt at etablere et målrettet kvalificeret tilbud. Hvis et tilstrækkeligt fagligt og pædagogisk tilbud skal etableres forudsætter det, at opgaven løses for flere kommuner i fællesskab. Finansieringen bør ske som en form for solidarisk ordning kommunerne imellem, eksempelvis gennem bidrag fra kommunerne på grundlag af indbyggertal.

Af bemærkningerne til ændringen ad § 20 stk.1 og 2 fremgår følgende: "For så vidt angår elever med behov for en specialundervisning, som kommunen ikke har mulighed for at tilbyde, kan kommunen vælge at indgå i et samarbejde med andre kommuner om at løse opgaven eller henvise eleven til et regionalt tilbud.....". Her bør der strammes op, så det fremgår af teksten, at såfremt kommunen ikke har et kvalificeret tilbud, skal man indgå samarbejde eller henvise til et regionalt tilbud.

Danmarks Lærerforening finder, at der bør oprettes et permanent brugerråd/udviklingsråd som skal følge udviklingen af specialundervisningsområdet i regionen og komme med forslag til udviklingstiltag. Rådene sammensættes af repræsentanter fra regionen, kommunerne, institutionerne, forældre og medarbejdere inden for regionen. Foreningen er opmærksom på, at efter aftalen om strukturreformen skal der i hver region oprettes et udviklingsråd, der kan følge udviklingen på specialundervisningsområdet i regionen i en periode på 4 år. Foreningen finder dog, at der er behov for en nærmere konkretisering af, hvilke konkrete opgaver og hvilken kompetence udviklingsrådene skal have. Udviklingsrådene bør være permanente med en sammensætning som ovenfor nævnt.

Med venlig hilsen

Anders Bondo Christensen
(Sign.)

Evvy Stokholm
(Sign.)

13.

39

"Hans P. Glendrup"
<HPG@da.dk>
08-01-2005 18:32

Til <US-jka.post@uvm.dk>
cc "Grethe Skovgaard" <GRS@da.dk>
bcc
Emne høringssvar kommunalreform
Journalisering af indgående post

Journalnr.
Sagsgruppe tekst
Dokumentløbenr.
Sagsbehandler
Emne

Til

Undervisningsministeriet
Uddannelsesstyrelsen

Vedr. høring over lovforslag i relation til kommunalreformen - UVM's journal nr. 2004-2322-10

Ministeriets høringsbrev er dateret 1. december 2004 og omhandler udkast til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning (FVU) og forskellige andre love.

I denne anledning kan vi oplyse, at Dansk Arbejdsgiverforening ikke har bemærkninger til dette lovforslag.

Med venlig hilsen

Dansk Arbejdsgiverforening

Hans Glendrup

Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Dansk Blindesamfund
Landsforening af blinde
og svagsynede i Danmark

København, 06.01.2005
JBR/lo
Direkte tlf. 38 14 88 68

Dansk Blindesamfunds høringssvar til lovpakken udsendt i.f.m. strukturreformen,

Dansk Blindesamfunds høringssvar er udformet som et notat, der omfatter udtalelser til den samlede lovpakke i.f.m. strukturreformen. Grunden hertil skal ses i lyset af at vi i Dansk Blindesamfund finder, at den VISO-enhed – primært tænkt som et nationalt kompetencecenter for blinde og svagsynede – skal have en tværsektorel kompetence og ikke alene etableres som et sdserviceorgan i relation til Socil- og undervisningsministeriernes områder.

Vi skal indtrængende bede om at Undervisningsministeriet således forholder sig til alle vurderinger i notatet for at sikre VISO-enhedens tværsektorelle kompetence.

Med venlig hilsen

Jens Bromann
landsformand

Dansk Blindesamfund
Landsforening af blinde
og svagsynede i Danmark

København, 06.01.2005
JBR/lo
Direkte tlf. 38 14 88 66

NOTAT

Dansk Blindesamfunds høringssvar vedr. lovpakken, udsendt d. 1. december 2004 i konsekvens af strukturreformen.

Dansk Blindesamfund har, lige siden nedsættelsen af en strukturkommission, deltaget positivt i strukturdebatten, idet en ændret opgave- og strukturreform vil indebære omvæltninger, og det er en chance for at få blandet kortene på en anden måde til gavn for blinde og svagsynede borgere i Danmark.

Desværre må vi konstatere, at hele debatten i alt for høj grad fokuserer på hvordan en fremtidig opgave- og strukturreform kan give samfundet økonomiske gevinster, et specialiseret sundhedsvæsen samt borgerne valgfrihed og decentraliserede løsninger. Der er ikke foretaget grundige analyser af handicapområdet, som fokuserer på behov for faglig bæredygtighed i forhold til meget specialiserede handicapgrupper som bl.a. blinde og svagsynede.

Dansk Blindesamfund har igennem de sidste par år indleveret en række materialer - redegørelser til strukturkommissionen, høringssvar til indenrigsministeriet i forbindelse med strukturkommissionens betænkning, notater og udredninger til div. ministerier i forbindelse med udarbejdelse af den nu fremsendte lovpakke, m.v. - men det virker som om, at alt dette materiale er gået lige i brokkassen - uden overhovedet at blive gennemlæst. I Dansk Blindesamfund kan vi - i den nu fremsendte lovpakke - i hvert fald ikke spore mange af de betragtninger, som vi har fremført, og som bygger på blinde og svagsynedes erfaringer - såkaldte brugere af systemet - gennem mange år.

Selve fremsættelse af lovpakken vedrørende forslag til lovændringer i.f.m. strukturreformen understreger hele systemets manglende forståelse for blinde og svagsynedes situation samt ønske om at forholde sig til vore krav og behov. Lovpakken blev nemlig udsendt via hjemmesider m.v. og fremsendt til Dansk Blindesamfund i et for blinde og svagsynede utilgængeligt medie. Materialet blev i den elektroniske form, hvori den blev offentliggjort, præsenteret i en form som ikke opfylder Videnskabsministeriets krav til tilgængelighed for

handicappede. Det tog flere uger for det centrale embedsmandsværk at få rettet op på denne fadæse.

Tilsidesættelsen af vore synspunkter kunne skyldes, at vi i Dansk Blindesamfund har meget anderledes vurderinger end andre grupper i det danske samfund; men på baggrund af foreningens brede kontakter, såvel til andre handicaporganisationer som mange andre grupperinger, vurderer vi i Dansk Blindesamfund, at dette ikke er tilfældet. Nej, Dansk Blindesamfunds udmeldinger falder i tråd med mange andre organisationers og borgergrupperes ønsker. Skulle det imidlertid forholde sig sådan, at Dansk Blindesamfund - blinde og svagsynede i Danmark - skulle have nogle helt særegne ønsker, som udspringer af vort handicap, ja, så er antallet af borgere, som er blinde eller svagsynede ikke stort, men det danske samfund må også måles på, hvordan denne lille borgergruppe behandles.

For borgere, som er blinde og svagsynede, er højt specialiseret, faglig viden af vital betydning for, at vi får de rigtige tilbud, som kan afhjælpe følgerne af synsnedsættelsen. Det er således ikke alene afstanden til rådhuset, som er vigtig for blinde og svagsynede, men derimod den tætte kontakt til det synsfaglige miljø.

Den manglende hensyntagen til handicaporganisationernes udmeldinger i de sidste par års strukturdebat er meget bekymrende. Det virker som om, at det politiske system har fastlagt en strategi, hvor man forsøger - gennem den tunge proces - at udmatte handicapbevægelsen, så at vi til sidst forhandler helt ud fra deres ideologiske præmisser - og ikke ud fra faglighed og erfaring.

For at sikre at Dansk Blindesamfunds principielle holdninger til en strukturomlægning af det danske samfund står helt klart, har vi besluttet at fremsende vore mange høringssvar til div. lovudkast i et samlet dokument, hvilket - efter vor opfattelse - giver et egentligt overblik samt indsigt i vore ønsker til den struktur, som fagligt vil kunne forestå opgavevaretagelsen i forhold til blinde og svagsynede borgere.

I afsnit A. gives en gennemgang af de principielle holdninger, som har været grundlaget for vore mange høringssvar og udmeldinger frem til dato.

I afsnit B. fremsættes de minimumskrav, som skal opfyldes ved udformningen af en ny struktur, hvor myndighedsansvaret for opgaveløsningen på en række - for handicapbevægelsen - vigtige områder udlægges til kommunerne og det regionale system indskrænkes. Her er det vigtigt, at der etableres stærke VISO-enheder - se nedenfor.

I afsnit C. fremsættes kommentarer til de enkelte lovområder.

Afsnit D. omfatter konklusion og afsluttende bemærkninger.

A. Dansk Blindesamfunds principielle holdninger til ny struktur i det danske samfund.

Siden særforborgens udlægning i 1980 har ansvaret for afgørelser og rådgivning om støtte til blinde og svagsynede borgere på forskellig vis været delt mellem stat, amter og kommuner.

Primærkommunerne har i dag myndighedsansvaret i forhold til tildeling af visse hjælpemidler, samt i forhold til personlig støtte (hjemmehjælp, ledsagerordning etc.), på revalideringsområdet samt visse dele af beskæftigelsesområdet.

Amterne har myndighedsansvaret i forhold til tildeling af højteknologiske hjælpemidler og optiske løsninger, voksenspecialundervisning samt en lovfæstet forpligtelse til at stille rådgivning og vejledning til rådighed for kommunerne. Rådgivningsforpligtelsen er forankret på forskellig vis i amterne, f.eks. i synsinstitutter eller kommunikationscentre. Amterne har endvidere ansvaret for driften af de landsdækkende institutioner på synsområdet, nemlig Institutet for Blinde og Svagsynede, Synscenter Refsnæs og Videnscenter for Synshandicap.

Dertil kommer de områder, hvor primærkommuner og amter har delt ansvar som følge af grundtakstmodellens opdeling af myndigheds- og finansieringsansvaret.

Staten har ansvaret for driften af Statens Øjenklinik, som særligt har viden om det socialoftalmologiske område samt for driften af Danmarks Blindebibliotek, som producerer og udlåner lyd- og blindeskriftbøger. Staten har endvidere myndighedsansvaret for så vidt angår tildeling af specialpædagogisk støtte til blinde og svagsynede på erhvervsskoler og videregående uddannelser, samt visse hjælpemidler på beskæftigelsesområdet.

Som følge af det opdeltede myndighedsansvar oplever blinde og svagsynede i dag en meget stor grad af forskelsbehandling. Kommuner, amter og staten tildeler f.eks. hjælpemidler efter meget forskellige praksis, der ikke er lige gennemskuelige, og i visse amter har kommunerne endog overført deres beslutningskompetence på hjælpemiddelområdet til det amtslige rådgivningssystem.

Vi oplever endvidere, at den faglige viden om blinde og svagsynedes særlige behov atomiseres år for år, fordi det finansielle systems opbygning giver amterne incitament til at løse opgaverne hver for sig, og fordi sektoransvarsprincippet gør, at de forskellige sektorer finder, at de skal have egen viden om blinde og svagsynede. Der sker således ikke en central opsamling af viden og erfaringer, man opfinder så at sige den dybe tallerken i hvert enkelt amt og hver enkel sektor, hver gang et særligt problem opstår.

En yderligere decentralisering af rådgivnings- og myndighedsansvaret til primærkommunerne vil bidrage endnu mere til atomiseringen af faglighed på synsområdet, og dermed til større forskelsbehandling og tab af retssikkerhed for borgere, der er blinde og svagsynede.

Dansk Blindesamfund bygger denne opfattelse på nyere analyser i betænkningen, som ligger til grund for serviceloven, samt i Udviklingscenter for Specialrådgivnings rapport om synsområdet fra 2000. Her fremgår det tydeligt, at opretholdelse og udvikling af faglighed på synsområdet kræver et stort befolkningsgrundlag, f.eks. 100.000 indbyggere pr. synskonsulent på voksenområdet.

På baggrund af de dårlige erfaringer siden 1980, de gennemførte analyser om faglighed på synsområdet samt erfaringer fra de andre nordiske lande vil Dansk Blindesamfund derfor kraftigt modsætte sig, at myndighedsansvaret og ansvaret for rådgivning og vejledning af blinde og svagsynede borgere decentraliseres yderligere. Der er tværtimod efter Dansk Blindesamfunds opfattelse behov for en centralisering af myndigheds- og

rådgivningsindsatsen, ellers vil blinde og svagsynede borgeres retssikkerhed for alvor være i fare.

For at sikre faglighed på synsområdet samt retssikkerhed for blinde og svagsynede borgere og en bedre ressourceudnyttelse inden for synsområdet vil Dansk Blindesamfund foreslå, at der – uanset hvorledes den kommunale struktur og opgavefordeling bliver - oprettes et mindre antal regionale kompetencecentre, som placeres geografisk i forhold til befolkningstæthed generelt og i forhold til tætheden af blinde og svagsynede specifikt. De regionale kompetencecentre skal, efter Dansk Blindesamfunds opfattelse, have ansvaret for rådgivning og vejledning af borgere med synshandicap, samt have myndighedsansvaret for så vidt angår alle former for støtte til blinde og svagsynede. Dette gælder også det offentliges forpligtelse til at yde støtte til dækning af børn og unges behov for specialundervisning i det almindelige skolesystem.

De regionale kompetencecentre skal være underlagt et nationalt kompetencecenter, som skal sikre koordination og styring af synsområdet. Det vil således være naturligt, at det nationale kompetencecenter også får en styrende rolle i forhold til de selvejende plejehjem på synsområdet samt i forhold til de statslige institutioner på synsområdet, Statens Øjenklinik og Danmarks Blindebibliotek samt de nuværende landsdækkende institutioner, Institutet for Blinde og Svagsynede, Synscenter Refsnæs og Videnscenter for Synshandicap.

Dansk Blindesamfund finder, at et sådant støttesystem skal forankres uafhængigt af kommunale eller regionale enheder, enten i en selvejende institution eller med en eller anden form for statslig tilknytning.

Det er Dansk Blindesamfunds opfattelse, at en struktur med den nævnte opgavefordeling vil sikre en øget faglig udvikling på synsområdet med deraf følgende øget retssikkerhed for blinde og svagsynede borgere samt en betydelig bedre ressourceudnyttelse end tilfældet er i dag.

Den foreslåede struktur vil endvidere give mulighed for en bedre kontakt til myndigheder på tværs af sektorer, så sektoransvaret vil kunne indføres på alle områder med en synsfaglig forsvarlig baggrund. Sektoransvar betyder efter Dansk Blindesamfunds opfattelse ikke, at alle sektorer skal opbygge viden om samt erfaringer med støtte til blinde og svagsynede, men alle sektorer skal vide, hvor viden og erfaringer findes og kan udnyttes.

Det er derfor også vigtigt at fastslå, at det foreslåede system uanset forankring, skal være statsligt eller objektivt finansieret. Antallet af blinde og svagsynede er så lille, at takstfinansiering ikke er muligt, det vil medføre udradning af faglighed, jf. bemærkningerne om det nuværende støttesystem ovenfor.

Dansk Blindesamfund finder, at brugerinddragelsen i det nuværende system har været helt utilstrækkeligt. Dansk Blindesamfund forlanger og forventer derfor, at en kommende struktur- og opgavereform vil indeholde en markant styrkelse af Dansk Blindesamfunds og dermed af brugernes indflydelse på det system, som skal hjælpe os. Indflydelsen må derfor ske gennem organer med reel indflydelse på udformningen og kvaliteten af disse tilbud.

For så vidt angår ankesystemet i en ny struktur finder Dansk Blindesamfund, at anke over afgørelser truffet på de regionale kompetencecentre som foreslået ovenfor først skal indbringes for det nationale kompetencecenter. Dette må ske for at sikre opsamling af erfaringer om regional forskellighed og for løbende at udvikle fagligheden. Efter remonstration i det nationale kompetencecenter skal afgørelsen naturligvis kunne ankes videre i et uafhængigt, toleddet ankesystem.

Dansk Blindesamfund finder, at en struktur- og opgavereform er en historisk chance for at blinde og svagsynede igen skal få et fagligt velfungerende støttesystem, hvor den enkelte borger er i centrum. Dansk Blindesamfund er klar over, at den øgede centralisering, som foreslås i dette punkt, ikke er i overensstemmelse med tidens trend, men decentralisering må tage højde for faglig bæredygtighed, og Dansk Blindesamfunds erfaringer med decentralisering gennem snart 25 år er, at den faglige bæredygtighed er blevet strakt for langt.

Såfremt alle disse betragtninger - anført i dette punkt - ikke kan imødekommes politisk, må de i hvert fald indgå med stor vægt i de videre forhandlinger.

B. Dansk Blindesamfunds høringssvar til udkast til forslag til Lov om social service - særligt om VISO.

B.1.

Indledning vedrørende VISO

I Dansk Blindesamfund hæfter vi os især ved § 13, der omhandler den nationale videns- og specialrådgivningsinstitution, VISO. Der er i lovudkastet en eklatant mangel på klarhed over hvad VISO egentlig er; men da vi i Dansk Blindesamfund føler at et kommende VISO - kompetencecentre for de enkelte handicapområder - er krumtappen på det handicappolitiske område i en ny forvaltningsstruktur, hvor det amtslige niveau er bortfaldet, er det af allerstørste vigtighed at der skabes klarhed for VISOs kompetenceområder og snitflader til såvel det statslige som det kommunale niveau.

Dansk Blindesamfund vil derfor i dette notat særligt koncentrere sig om strukturen og kompetencetildelingen for et kommende VISO.

B.2

National kompetencecenter for blinde og svagsynede (VISO for blinde og svagsynede)

Der skal under ingen omstændigheder herske tvivl om, at Dansk Blindesamfund finder, at ét VISO, der skal kunne rumme hele handicapområdet, misbrugsområdet, området for udstødte grupper, m.v. er en utopisk tanke. Vi kan ikke forestille os, at en sådan konstruktion kan virke som en handlekraftig videns- og udredningsinstitution med indsigt i alle de detaljerede faglige aspekter, der er tiltænkt indlagt i enheden.

På grund af blinde og svagsynsområdetets kompleksitet, omfang og forskelligartede målgruppe ønsker vi i Dansk Blindesamfund, at der som en selvejende institution etableres ét nationalt

kompetencecenter for blinde og svagsynede med mulighed for etablering af regionale enheder under den centrale struktur. Områdets kompleksitets omfang og forskelligartede sammensatte målgruppe fremgår af det beskrevne nedenfor, hvor vi fremsætter minimumskrav til de faktorer som der skal indgå ved etableringen af ét samlet VISO; men Dansk Blindesamfunds hovedkrav er at der skal være ét VISO for blinde og svagsynede.

Dansk Blindesamfund har igangsat et udredningsarbejde, som skal munde ud i en beskrivelse af et sådant nationalt kompetencecenter. Dette udredningsarbejde forventes afsluttet primo februar måned, men vi skal bede om, at der i den lovgivning, som udsendes til høring ultimo januar måned tages højde for, at der på enkeltområder kan etableres nationale kompetencecentre for de handicapgrupper som – efter aftale mellem Social- og Undervisningsministerier og brugerorganisationerne – har et sådant omfang og kompleksitet, at det findes mest hensigtsmæssigt at etablere et sådant.

I Dansk Blindesamfund er vi bekendt med at flere af DSIs medlemsorganisationer har tilsvarende ønsker, hvilket formentlig vil fremgå af DSIs endelige høringssvar til lovpakken, der er udsendt i.f.m. strukturreformen.

B.3.

Kommentarer til etablering af ét VISO for handicapområdet, m.fl. Viden- og specialrådgivningsorganisation - indhold og struktur.

Som nævnt ovenfor skal vi fra Dansk Blindesamfunds side bemærke, at det fremsendte notat om VISO udarbejdet af socialministeriet virker temmelig diffust. Vi håber, at det er udtryk for, at der stadig kan manøvreres i forhold til at få opgaver lagt ind under VISO, det er der behov for.

Vedr. VISO's struktur og organisation

Hvis man vil etablere VISO som en enhed, der skal varetage alle de beskrevne opgaver, både på handicapområdet og på området for udsatte grupper, finder Dansk Blindesamfund, at enheden skal have en overordnet bestyrelse, som alene forestår overordnet planlægning, administration, overvågning o.lign. Al faglighed bør ligge i enheder for de enkelte handicapgrupper samt øvrige grupperinger, og disse enheder skal tillægges en høj grad af selvstyre.

DSI skal naturligvis have en massiv repræsentation i den overordnede bestyrelse, mens de selvstyrende underliggende enheder skal have en massiv repræsentation fra de brugerorganisationer, som er relateret til den enkelte enhed.

Der skal skabes sammenhæng mellem VISO og de regionale "driftsselskaber", f.eks. på synsområdet. VISO skal være samstyrende for disse regionale enheder. De regionale enheder skal også sikres en økonomi - helst via staten men muligvis gennem en påtvungen objektiv finansiering fra kommunerne, f.eks. ved et socialt udviklingsbidrag øremærket specialrådgivning og særlige udredninger i lov om regionernes finansiering.

De regionale enheder skal have afdelinger relateret til de faglige enheder i VISO. Der bør f.eks. på synsområdet være en central enhed, ligesom der i de regionale systemer skal være afdelinger særlig rettet mod støtte til borgere, der er blinde og svagsynede.

Takstfinansiering skal minimeres mest muligt. Man kan efter Dansk Blindesamfunds opfattelse ikke takstfinansiere specialrådgivning, da specialrådgivningen derved risikerer at blive decentraliseret så meget, at den ikke længere bliver speciel. Der findes allerede i dag eksempler på, at takstfinansieringen af Institut for Blinde og Svagsynedes specialrådgivning, f.eks. i forhold til belysning for svagsynede, har medført, at der ikke længere findes nogen særlig viden om dette område i det synsfaglige system. Denne udvikling vil forstærkes med øget takstfinansiering på det regionale niveau.

Endelig mener Dansk Blindesamfund, at VISO skal have en øget tværsektoriel funktion. Som oplægget ser ud lige nu, er det kun social- og undervisningsområderne, der er omfattet, men for blinde og svagsynede er det mindst lige så vigtigt, at beskæftigelsesområdet og sundhedsområdet også bliver en del af VISO.

I forhold til beskæftigelsesområdet er der meget stort behov for, at der er særlig specialrådgivning og udredning, der kan støtte blinde og svagsynede på arbejdsmarkedet. Der er behov for særlige it-hjælpe midler og andre støtteforanstaltninger, der er særlige i hver enkelt sag, ligesom der er behov for arbejdspladsindretning ved stort set hver eneste jobplacering. Denne støtte må ikke takstfinansieres, da arbejdsgivere hermed kan få et incitament til at fravælge blinde og svagsynede, og den særlige specialrådgivnings ekspertise må ikke spredes ud, da viden på disse områder er meget svær at opsamle og beholde. Den øgede digitalisering af den offentlige forvaltning er et godt eksempel på nødvendigheden af særlig viden og specialrådgivning. Her har en enkelt sag f.eks. medført et forbrug af it-konsulenter i 100 timer årligt, blot til særlig tilpasning af den offentlige virksomheds it-løsning.

På sundhedsområdet er det væsentligt, at der tænkes tværsektorielt, når en person får diagnosticeret et synshandicap. Er den nyblinde i erhverv må der etableres en kontakt til beskæftigelsessektoren, er vedkommende under uddannelse må der ske kontakt til uddannelsessektoren etc. Under alle omstændigheder må der etableres specialundervisning for den enkelte i mobility og det bare at kunne klare sig selv i dagligdagen. Kommunerne kan ikke selv klare denne opgave men må have støtte til den specialiserede rådgivning fra VISO's enhed for blinde og svagsynede.

VISO's funktioner

Foruden viden- og specialrådgivningsfunktionerne samt udredningsfunktionen mener Dansk Blindesamfund, at VISO skal tillægges funktionen at fastsætte kvalitetsnormer - såvel for de regionale tilbud samt for kommunernes ydelser. Det må efter Dansk Blindesamfunds opfattelse sikres at kvalitetsnormer bliver indført, og at kommunerne i deres afgørelser skal dokumentere ydelsens art og begrundelse i forhold til fastsatte kvalitetsnormer.

VISO-enhedens kvalitetsnormer skal også kunne omfatte de institutioner, som forbliver i regionalt regi. Vi tænker naturligvis på de specialplejehjem for blinde og svagsynede samt visse af de dagcentre for blinde og svagsynede, som i dag er amtskommunale. De dagcentre

for blinde og svagsynede - dagcentre for særlige grupper, jf. serviceloven - som i dag er primærkommunale skal også undergives VISO's kvalitetsnormer.

VISO skal også have ret til at fastsætte kvalitetsnormer for personer med handicap, som er visiteret til plejehjem eller andre boformer i det kommunale system.

Særlig specialrådgivning

Det er så godt som umuligt at gennemskue, hvad man mener med mest specialiseret rådgivning. Mener man handicapgrupper, der numerisk er få på landsplan, mener man dele af en større handicapgruppe eller mener man overhovedet noget?

Under alle omstændigheder er det Dansk Blindesamfunds opfattelse, at blinde og svagsynede er en særlig speciel gruppe, fordi et synshandicap har så mange forskellige implikationer, der er afhængige af den enkeltes alder, synets status og udvikling, familieforhold, livssituation etc. Gruppen af blinde og svagsynede er langt fra homogen.

På blinde- og svagsynsområdet fortøner alt sig ikke desto mindre i tykke tåger. Som udgangspunkt finder Dansk Blindesamfund, at hele Synscenter Refsnæs, Blindeinstituttet i Hellerup, Videnscentret for Synshandicappede og Statens Øjenklinik skal indgå i VISO; men der er flere områder, som skal integreres og tages stilling til - nemlig:

- Småbørnskonsulenterne, som blev udlagt til amtskommunerne d. 1. januar 2003, skal ikke hjemtages direkte til VISO. Konsulenterne skal arbejde regionalt og skal knyttes til Synscenter Refsnæs, hvorved netværksdannelsen og erfaringsudvekslingen sikres.
- Synskonsulentordningen for børn og unge i grundskolen og i ungdomsuddannelserne. Denne opgave er i dag tillagt amterne, og synskonsulentstøtten retter sig mod det enkelte barn, familien, kammeraterne og skolen. Der er ca. 250 børn og unge i målgruppen, hvoraf ca. 40 er helt blinde, altså en meget differentieret gruppe, der har behov for meget forskellig specialrådgivning. Der er ingen tvivl om, at kommunernes PPR-enheder vil få stort behov for støtte - en støtte som skal leveres af de regionale enheder.
- Relationen til ungdomsuddannelserne, som er så vigtig på blinde- og svagsynsområdet både hvad angår specialrådgivningen og materialeproduktionen skal overvejes. Det vil være helt naturligt at dette vurderes i relation til, at ungdomsuddannelserne jo bliver statsfinansieret i den nye struktur.
- Forholdet omkring konsulentordningen for blinde og svagsynede, som i dag administreres af Dansk Blindesamfund, finansieret via satspuljemidler. Dansk Blindesamfund er næsten lovet, at denne ordning kan videreføres i den nye struktur; men skal det ske via VISO eller hvad? Dækker punktet "blindekonsulenter" i notatet over denne nye ordning?
- Forholdet omkring voksenspecialundervisningen må afklares. Voksenspecialundervisning er for blinde og svagsynede utrolig vigtig, da det er på denne måde, blinde og svagsynede lærer punktskrift, lærer at kommunikere med omverdenen via edb og Internet samt båndoptager/Daisy-afspiller, lærer at finde rundt og lærer teknikker til almindelig daglig livsførelse. Kommunerne skal overtage ansvaret for voksenspecialundervisningen fra amterne, men

voksenspecialundervisning for blinde og svagsynede er speciel, da den kræver speciel viden om teknikker samt særlige specialpædagogiske teknikker til formidling og indlæring, som ikke er almindeligt forekommende. VISO må have ansvaret for fastholdelse og udvikling af disse særlige specielle teknikker og den specialrådgivning det er at formidle denne viden til målgruppen.

- Forholdene omkring den særlige svagsynsoptik, som i dag løses i amterne må afklares. Rigtig mange borgere har haft glæde af, at amterne har tilbudt undersøgelser af, hvilken optik der er bedst for den enkelte, og som bagefter har kunnet købe denne optik med tilskud hos private optikere. Der er tale om specialrådgivning, som ikke ydes af private optikere og som heller ikke ydes af Statens Øjenklinik, men som ikke desto mindre har afhjulpet mange svagsynedes problemer.
- Forholdet til beskæftigelses- og sundhedssektorerne, se ovenfor.
- Hele materialeproduktionsområdet med dets sammenkobling til specielle indlæringsteknikker og specielle hjælpemidler må også overvejes i forhold til produktionen af materialer til studerende og erhvervsaktive samt anden produktion af lyd- og punktmaterialer. I dag sker produktionen af disse materialer på Danmarks Blindebibliotek, Blindeinstituttet i Hellerup, Synscenter Refsnæs og teknisk skole Skive/Silkeborg. VISO kan samle denne produktion i den særlige enhed for blinde og svagsynede og dermed sikre specialviden og -rådgivning om læse- og læringsteknikker, hjælpemidler etc., som er nødvendige for at kunne få udbytte af materialerne, og hvor behovet er meget differentieret i forhold til synsstatus, livssituation, alder etc.
- Forholdet omkring Statens hjælpemiddelcentral for blinde og svagsynede skal afklares. Her ligger et projekt om udbygning af denne funktion, et projekt som delvist er tiltrådt af Amdsrådsforeningen, KL, m.fl. og som antyder central etablering og styring.

Udredningsfunktionen

Det er Dansk Blindesamfunds helt klare opfattelse, at VISO også skal kunne foretage udredninger om blinde og svagsynedes behov for støtte. Som nævnt oven for er gruppen af blinde og svagsynede en meget differentieret gruppe, der har mange forskellige behov som ikke umiddelbart er sammenlignelige. Derfor må blinde og svagsynede kunne få adgang til gratis udredninger, som naturligvis skal omfatte alle de behov, der er nævnt ovenfor, altså også behov på beskæftigelsesområdet og sundhedsområdet.

Særlige udredninger kræver særlig specialrådgivning, så derfor hører udredningerne naturligt hjemme i de særlige VISO-enheder for blinde og svagsynede.

Dansk Blindesamfund er meget bekymret for udsigterne for blinde og svagsynede i det kommende system. Blinde og svagsynede vil som gruppe blive dårligere serviceret af kommunerne fordi de ikke, på trods af sammenlægninger og kommunale samarbejder, får en faglig bæredygtighed, der er stor nok til at klare den enkelte blinde og svagsynedes specifikke problem. Derfor er det så uhyre vigtigt, at VISO får en central rolle over for kommunernes service til blinde og svagsynede. Blinde og svagsynede kan ikke tåle en yderligere nedgang i specialviden og vi tror ikke på at vidensopsamling og -spredning kan hjælpe noget for vores gruppe, det er praktikken, der er vigtig for os.

Som det fremgår af ovenstående vil servicelovens reelle udmøntning være yderst afhængig af, hvorledes man vælger at skrue VISO sammen og dette vil få konsekvenser for en række bestemmelser i denne og anden lovgivning."

Det er Dansk Blindesamfunds grundidé, at der skal oprettes et VISO på alle de områder, hvor der kan etableres et selvstændigt – og fagligt bæredygtigt – miljø. Et eksempel herpå kunne være et nationalt kompetencecenter for blinde og svagsynede ("VISO for blinde og svagsynede"). Vi er dog indstillet på, at man af administrative årsager kan finde det mest hensigtsmæssigt at etablere en overordnet administrativ enhed, der bl.a. skal medvirke til at sikre ensartetheden - se ovenfor.

"VISO – for blinde og svagsynede" skal omfatte al den specialrådgivning, alle de produktionsenheder og alle de særlige øjenlægefaglige kompetencer, der i dag er forankret i landsdels- og landsdækkende institutioner, såsom Institut for Blinde og Svagsynede, Synscenter Refsnæs, Danmarks Blindbibliotek, Statens Øjenklinik, de nuværende amtslige synscentre og Skive Handelsskole samt i et vist omfang; Blindes Arbejde, Bredegaard og de amtslige specialplejehjem/boinstitutioner på synsområdet.

Når der ses bort fra specialplejehjemmene og Bredegaard er det Dansk Blindesamfunds vurdering, at de landsdels- og landsdækkende funktioner i dag råder over et personale på ca. 300 årsværk. Denne personalenomering skal overføres til VISO for blinde og svagsynede. Nyere analyser (jf. Rapport om Amternes tilbud på synsområdet med hovedvægt på specialrådgivning - status, problemfelter og løsningsforslag fra 2000) peger dog på, at der er behov for yderligere tilførsel af ressourcer til synsområdet med henblik på at dokumentere, udvikle og kvalitetssikre de faglige spidskompetencer.

Vi forestiller os, at "VISO for blinde og svagsynede" skal operere på såvel et centralt som et regionalt niveau, hvor det regionale niveau er underlagt det centrale. Denne struktur vil fordre en personaleresource, der omfatter minimum 350 årsværk.

Som vi tidligere har givet udtryk for, står det ikke krystalklart, hvad der skal ske med specialrådgivningen på handicapområdet. Vi mener, at servicelovens § 15 (vedrørende den uvildige konsulentordning på handicapområdet) skal bortfalde, idet det nuværende "DUKH" i lighed med den i VISO-notat - udarbejdet af socialministeriet - nævnte blindekonsulenttjeneste skal hjemtages til VISO.

Småbørnskonsulenterne skal ligeledes tilknyttes "VISO for blinde og svagsynede" på det regionale niveau. Der mangler endvidere en afklaring af, hvorvidt den uvildige konsulenttjeneste på synsområdet - der i dag administreres af Dansk Blindesamfund - skal fortsætte - se ovenfor.

Dansk Blindesamfund tager klar afstand fra, at regionerne i lovudkastet beskrives som driftsselskaber, ligesom vi heller ikke tror på, at de forpligtende kommunale samarbejder på nogen måde kan være med til at sikre en fagligt bæredygtig struktur. Vi ser etableringen af "VISO for blinde og svagsynede" som en statslig forpligtelse, hvor der eventuelt kan blive tale om en objektiv kommunal medfinansiering.

C. Kommentarer til lovpakkens enkelte lovudkast.

Dansk Blindesamfunds supplerende kommentarer til udkast til servicelov.

Ud over vore kommentarer til etablering af VISO har vi et par yderligere kommentarer til servicelovens bestemmelser. I prioriteret rækkefølge er det Dansk Blindesamfunds opfattelse, at:

- Helt store kommuner kan under visse omstændigheder selv oprette og drive tilbud, som der lægges op til i loven. De skal blot følge de kvalitetsnormer, som VISO har formuleret (jf. vores høringsvar til retssikkerhedsloven).
- Dagscentre og specialplejehjem kan videreføres, som en regional del af "VISO for blinde og svagsynede", men det vil kræve en kommunal medfinansiering (takstfinansiering).
- Til sikring af kvaliteten af de truffe beslutninger bør det af § 89 (Afgørelse m.v.) fremgå, at der ved den begrundede afgørelse skal vedlægges en ankevejledning. En henvisning til retssikkerhedsloven er ikke tilstrækkelig.
- Vi støtter kraftigt op omkring DSI's bemærkninger vedrørende den manglende klageadgang i § 117 (Støtte til individuel befordring). Vi ønsker endvidere, at formuleringen: "*Kommunalbestyrelsen kan yde tilskud til personer...*" erstattes med "*Kommunalbestyrelsen yder tilskud til personer...*"
- I § 166 (Klage og domstolsprøvelse) skal det af stk. 1 sikres, at afgørelser efter §§ 83 og 84 følger de almindelige regler på området (jf. vores bemærkninger vedr. klagerådene til retssikkerhedsloven).
- Formuleringen i udkast til forslag til Servicelovens § 13,3 er lidt tåget. Det skal klart fremgå af Servicelovens § 13, 3, at det alene er VISO's afgørelse om ikke at foretage udredningsarbejde, der kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Hjælpemiddelområdet kræver en særlig bevågenhed. Kommunerne vil godt kunne forestå de mest almindelige bevillinger ud fra de af VISO fastsatte kvalitetsnormer. Men når det omhandler bevilling af individuelt tilvirkede hjælpemidler (f.eks. svagsynsoptik, CCTV og højteknologiske hjælpemidler såsom computere med synskompenserende udstyr), så mener vi afgjort, at i hvert fald udredningskompetencen bør ligge på det regionale/centrale niveau. Det Landsdækkende Synsråd har ved flere lejligheder givet udtryk for, at der specifikt på hjælpemiddelområdet bør ske en centralisering, da det vil skabe bedre vilkår for afprøvning og udvikling på området. I den forbindelse skal den landsdækkende hjælpemiddelcentral - der er etableret på Institut for Blinde og Svagsynede - udbygges og videreudvikles. Såvel Hjælpemiddelcentralen som rådgivningsfunktionen på Blindeinstituttet bør indgå i VISO og endvidere tilføres ekstra ressourcer som muliggør forskning og udvikling i forbindelse med tilpasning af højteknologisk kommunikationsudstyr til blinde og svagsynede under

uddannelse og i erhverv, således at det kan fungere sammen med eksisterende netværk i de pågældende miljøer. En sådan styrkelse er særdeles vigtig, da blinde og svagsynede i Danmark ofte i dag oplever at være, om ikke hægtet af, så langt tilbage i forhold til at kunne anvende de seneste versioner af software via den synskompenserende teknologi. DSI kan endvidere overveje om den gældende praksis, der vedrører bevilling af "det bedst egnede og billigste hjælpemiddel" skal indskrives i loven.

Dansk Blindesamfunds kommentarer til udkast til Lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

I Dansk Blindesamfund tilslutter vi os langt hen ad vejen DSI's forslag til forbedringer i udkastet til den ny lov. Vi har dog et par supplerende bemærkninger.

Som det fremgår af vores høringssvar vedr. lov om social service anser vi etableringen og den endelige udmøntning af VISO, som servicelovens ubetingede omdrejningspunkt. Det er Dansk Blindesamfunds helt klare opfattelse, at VISO skal have tillagt kompetencen til at fastsætte kvalitetsnormer såvel for de regionale tilbud som for kommunernes ydelser. Kommunerne skal kunne begrunde deres afgørelser i forhold til de fastsatte kvalitetsnormer. Dette skal bl.a. ses i lyset af, at Dansk Blindesamfund ønsker, at den enkelte borger skal kunne anke over kvaliteten af den ydelse, som kommunen stiller til rådighed. Dette skal fremgå klart og tydeligt af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

I forhold til handicaprådene har vi følgende kommentarer:

- Vi mener ikke, at der skal etableres mere en ét handicapråd i hver kommune. Hvis der f.eks. af regionale hensyn - eller i forbindelse med et udredningsarbejde - skulle opstå et behov for at etablere yderligere råd eller undergrupperinger, er det vores opfattelse, at disse skal underlægges det enkelte handicapråds kompetence.
- Det fremgår af bemærkningerne, at kommunalbestyrelsen udpeger handicaprådets formand. Dansk Blindesamfund mener, at handicaprådet selv bør vælge sin formand.
- Med hensyn til størrelsen af de enkelte handicapråd er det vores opfattelse, at det godt kan variere afhængigt af den enkelte kommunes størrelse, dog skal der sikres paritet mellem brugerrepræsentanter og kommunale repræsentanter.

Til retssikkerhedslovens øvrige bestemmelser har vi følgende bemærkninger:

- Vi støtter DSI's kritiske holdning til klagerådene, som vi mener, bør nedlægges. Med indførelse af handicapråd i alle kommuner vil der være mulighed for at drøfte spørgsmål af mere generel karakter i handicapråd og ældreråd, og klagerådene vil derfor være overflødige.
- Vi mener, at kommunernes mulighed for at anke afgørelser – truffet af de sociale nævn eller beskæftigelsesankenævnet – skal fjernes. Kommunerne råder over administrative ressourcer, som den enkelte borger slet ikke vil kunne matche. Vores

holdning skal også ses i lyset af, at vi – som nævnt ovenfor - ønsker at den enkelte borger skal kunne anke over kvaliteten af den ydelse, som kommunen stiller til rådighed. Vi er overbeviste om, at en manglende klageadgang vil stille større krav til den indledende udredning af den enkelte sag og derigennem være med til at sikre kvaliteten i sagsbehandlingen allerede fra start.

- Det bør endvidere klart fremgå af loven, at udpegede DSI-repræsentanter til diverse råd og nævn, skal have stillet handicapkompenserende ydelser - i form af f.eks. sekretærbistand, materialeproduktion eller døvetolkning - til rådighed for den enkelte.

Dansk Blindesamfunds kommentarer til udkast til lov om forpligtende kommunale samarbejder

Dansk Blindesamfund kan tilslutte sig DSI's holdninger vedr. forpligtende kommunale samarbejder, da vi ikke finder sådant et samarbejde vil tilgodese servicen for den meget lille gruppe af blinde og svagsynede, som kræver en individuel og højt specialiseret service for at kunne få tildelt de nødvendige optiske hjælpemidler, højteknologiske kommunikationshjælpemidler, mobility-undervisning, ADL-undervisning, forskelligartet support i forbindelse med uddannelse og tilknytning til arbejdsmarkedet, m.v. Vi er stadig af den helt klare overbevisning, at en meget stor del af ovenstående sagsområder skal løses i regionalt regi af synscentraler som overordnet styres via VISO for at sikre en ensartet sagsbehandling i hele landet. Dansk Blindesamfund mener ikke, at selv meget store kommuner overhovedet vil være i stand til at løse ovenstående opgaver og frygter således meget for, at servicen til blinde og svagsynede i Danmark vil blive stærkt forringet med den kommende kommunalreform, hvis ikke der gribes ind.

Vi må indtrængende bede om, at DSI fortsat tager skarpt afstand fra tanken om, at kommunale fællesskaber skal kunne løse opgaver inden for det handicappolitiske område.

Dansk Blindesamfunds kommentarer til udkast til lov om kommunal borgerservice

Dansk Blindesamfund kan tilslutte sig DSI's udkast til høringssvar på dette område. Vi ønsker dog at fremkomme med nedenstående kommentarer for så vidt angår kommunikation og tilgængelighed - specielt for blinde og svagsynede.

Det er særdeles væsentligt, at der i større kommuner oprettes flere servicecentre, da afstanden til et center ellers kan blive u hensigtsmæssig stor og svært fremkommelig med den kollektive befordring, som blinde og svagsynede er meget afhængige af. Ved planlægning af servicecentre skal det sikres, at disse placeres hensigtsmæssigt i forhold til kollektive befordringsmidler. Tilgængelighed fra kollektive befordringsmidler frem til servicecentre bør endvidere medtages i kommunernes byplanlægning således at behovet for ikke visuelle gadesignaler, ledelinjer, opmærksomhedsfelter og lignende vurderes og drøftes i de kommende lovpligtige handicapråd. Når man som synshandicappet når frem til centret er det vigtigt, at der er tale om en logisk indretning, således at man kan finde frem til en skranke og blive betjent personligt. Mange blinde og svagsynede vil ikke være i stand til at anvende de elektroniske køsystemer samt ej heller på forhånd udfylde blanketter og lignende

i forhold til det pågældende sagsområde, hvorfor det må kræves, at man ved henvendelse kan få personlig betjening samt eventuel hjælp til at finde frem til den ansatte man skal kontakte. Vedr. hensigtsmæssig indretning af skranke, belysning, møblering, indendørs ledelinjer, anvendelse af farvekontraster kan der henvises til vores hjemmeside www.dkblind.dk, hvor publikationen "Tilgængelighed i detaljen" forefindes.

Dansk Blindesamfund kan fuldt ud tilslutte sig DSI's anbefaling af at elektronisk information skal være tilgængelig for alle, men skal dog fremhæve, at en meget stor gruppe af vore medlemmer har fået konstateret et væsentligt synshandicap i så høj en alder, at de er helt ude af stand til at anvende de højteknologiske kommunikationshjælpemidler. Det skal derfor være muligt at opnå den nødvendige personlige betjening til udfyldelse af blanketter, skemaer m.v. i forbindelse med en henvendelse til servicecentrene.

Dansk Blindesamfunds kommentarer til udkast til Lov om ansvaret og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats

I Dansk Blindesamfund tilslutter vi os DSI's forslag til forbedringer i udkastet til den ny lov. Vi har dog et par supplerende bemærkninger.

Dansk Blindesamfund er af den opfattelse, at VISO også bør omfatte den aktive beskæftigelsesindsats. Selv om vi fuldt ud støtter sektoransvarsprincippet mener vi, at VISO skal operere på tværs af sektorer og ad den vej være med til at understøtte og styrke dette princip. Vores visioner for udmøntningen af VISO er nærmere beskrevet i vores høringssvar vedr. VISO, lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Vi har derudover følgende kommentarer til DSI's høringssvar:

- DSI's svar bør tage udgangspunkt i, at handicappede i videst muligt omfang ansættes på normale vilkår, og at der bliver foretaget de nødvendige kompenserende foranstaltninger, f.eks. i form af materialeproduktion, tildeling af hjælpemidler/arbejdsredskaber, personlig assistance og arbejdspladsindretning. Kommunerne skal i den forbindelse forpligtes til at trække på VISO's ekspertise på området. Det er i den forbindelse nødvendigt at "ambulancetjenestesystemet" videreføres og udbygges. Formålet med ambulancetjenesten er at yde en hurtig indsats til personer i den erhvervsdygtige alder, som pludselig får et væsentligt synshandicap, således at arbejdsfastholdelse kan forsøges.
- Udredningen af behovet for hjælpemidler skal ske i det regionale system med udgangspunkt i de kvalitetsnormer, der er fastsat af VISO.
- Den enkelte borger skal have 2 indgange til systemet enten via det kommunale jobcenter eller via det regionale/centrale VISO-niveau, hvor den nødvendige faglige ekspertise er til rådighed.

- I bemærkningerne til lovforslaget får ministeren tillagt bemyndigelse til at oprette videnscentre, disse skal efter vores opfattelse underlægges VISO.

Dansk Blindesamfunds kommentarer til udkast til ændring af lov om folkeskolen

Dansk Blindesamfund kan tilslutte sig DSI's forslag til forbedringer i udkastet til den ny lov. Vi har dog yderligere nogle kommentarer til det fremsendte lovforslag.

Det er Dansk Blindesamfunds grundidé, at også undervisnings- og uddannelsesområdet skal tilknyttes VISO i et Center for uddannelse af Synshandicappede i tilknytning til et nationalt kompetencecenter for blinde og svagsynede ("VISO for blinde og svagsynede").

Folkeskolen:

Det er væsentligt at også blinde og stærkt svagsynede skoleelever, på linje med alle øvrige elever, oplever et sammenhængende og kvalitativt højt undervisningsforløb gennem hele folkeskolen. Dette sikres først gennem en tilstrækkelig og fagligt funderet udredning af den enkelte elevs behov, og dernæst gennem en målrettet efteruddannelse af alle de lærere, der underviser den synshandicappede elev. Der må tages højde for, at udredning og efteruddannelse af lærerne sker i både boglige og kreative fag uanset det ugentlige skemalagte timetal, da helheden i skoleforløbet må sikres.

Det er væsentligt at have for øje, at ud over de særlige specialundervisningsmæssige behov i skolefagene, vil den synshandicappede have et løbende behov for anden specialundervisning på områder som mobility, sociale færdigheder, motorik m.m. Dette gør det naturligt og nødvendigt, at det er det samme faglige miljø, der er til rådighed for eleven, forældrene, skolen og kommunerne, for til stadighed at sikre kendskabet til den enkeltes individuelle og konkrete behov. Derfor mener vi i Dansk Blindesamfund, at det er naturligt at VISO får en opgave med at udstikke retningslinjer for kvalitetsnormer, idet det kommunale system naturligvis mangler den tilstrækkelige specialviden på dette helt specielle område. Gennem VISO skal alle aktører på området sikres en ensartet og høj kvalitet, der kan sammenholdes med kvalitetsnormer som udstukket af VISO.

I uprioriteret rækkefølge er det Dansk Blindesamfunds opfattelse, at nedenstående krav er uomgængelige:

- De enkeltintegrerede blinde og stærkt svagsynede elever skal sikres et individuelt tilbud, der lever op til en kvalitetsnorm som udstukket af det synsfaglige miljø. Sikringen af en minimumsstandard og en høj kvalitet for den enkelte elev skal ske ved at forankre det synsfaglige miljø omkring folkeskoleelevens behov i VISO.
- De relevante undervisningsmaterialer og kompensierende hjælpemidler skal være til rådighed i en tilgængelig form på det nødvendige tidspunkt.
- En tilstrækkelig og kvalificeret specialpædagogisk støtte i form af vejledning fra synskonsulenter, skolelærere og pædagoger, der i alle fag formår at give den nødvendige og grundlæggende specialundervisning og faglige støtte i så nødvendige færdigheder som punktskrift, it-hjælpemidler, talesyntese, CCTV, visualiseringsredskaber m.m. Derigennem sikres en undervisning, hvor den enkelte elev ikke er afhængig af sine visuelle færdigheder for at kunne følge med.

- Hvor det er nødvendigt med støttelærere skal disse ligeledes være fagligt og undervisningsmæssigt opdateret i forhold til at undervise synshandicappede elever
- Der hvor brugerne oplever at kommunerne har svært ved at løse opgaven for den enkelte synshandicappede elev, skal VISO have en mulighed for at sige at opgaven SKAL løses.
- Det er væsentligt at de synshandicappede elevers sociale kompetencer styrkes. Heri ligger en opgave i den specialpædagogiske støtte, men der er samtidig behov for at dette område styrkes yderligere gennem forskning og etablering af viden i et centralt netværk – her må vi i Dansk Blindesamfund igen pege på VISO som det naturlige forankringssted.
- Udredningen af den enkelte elevs behov for specialundervisning og specialpædagogisk støtte, samt den målrettede efter- og videreuddannelse af elevens lærere skal styrkes, hvilket kræver en central enhed til koordinering af videre- og efteruddannelse, der styrer udgifter til PPR-området samt et samarbejde mellem PPR og VISO. Det må herigennem sikres, at alle af den synshandicappede elev berørte lærere og pædagoger får den nødvendige efter- og videreuddannelse. Her kan vi i Dansk Blindesamfund pege på Synscenter Refsnæs' billige og kvalitativt gode tilbud, der fortsat bør bevares.

Dansk Blindesamfunds kommentarer til udkast til lov om ændring af lov om institutioner for uddannelsen til studentereksamen, lov om institutioner for uddannelsen til højere forberedelseseksamen, lov om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser, lov om almen voksenuddannelse og om voksenuddannelsescentre og forskellige andre love.

Dansk Blindesamfund kan tilslutte sig DSI's forslag til forbedringer i udkastet til de ny love. Vi har dog yderligere nogle kommentarer til de fremsendte lovforslag.

Det er Dansk Blindesamfunds grundholdning, at også undervisnings- og uddannelsesområdet inden for det statslige regi skal tilknyttes VISO i et Center for uddannelse af Synshandicappede i sammenhæng med et nationalt kompetencecenter for blinde og svagsynede ("VISO for blinde og svagsynede").

Gymnasiale uddannelser / ungdomsuddannelser:

Gennem det videre uddannelsesforløb efter folkeskolen, er det stadig meget væsentligt at blinde og stærkt svagsynede elever oplever et fortsat sammenhængende og kvalitativt højt undervisningsforløb, der bygger videre på de vundne erfaringer fra folkeskoletiden og dermed erfaringerne derfra i det synsfaglige miljø.

Den fortsatte tilstrækkelige og kvalificerede specialundervisning og specialpædagogiske bistand må naturligt og mest hensigtsmæssigt funderes i det faglige system, der hidtil har fulgt eleven og dermed virker til en fortsat og naturlig videreførelse i systemet. For at sikre et fortsat relevant og individuelt tilfredsstillende/behovsstillende tilbud skal også dette statslige område inkorporeres i VISO som det naturlige udgangspunkt.

Fra VISO kan yderligere elementer i det synsfaglige miljø kobles på opgaven med den nødvendige støtte til den synshandicappede elev, i en selvfølgelig overgang til nye behov – fra Synscenter Refsnæs til Institutet for Blinde og Svagsynede – såvel som synscentralerne. Dette vil give adgang til at pålægge den nødvendige støtte gennem hele uddannelsessystemet, og dermed sikre at den enkeltes forskelligartede behov for støtte, rådgivning, vejledning bliver af en høj kvalitet. Hermed vil VISO også blive en væsentlig sparringspartner for SU-styrelsen, således at også de statslige myndigheder har et sted at søge viden og får et krav om at leve op til de af VISO udstukne kvalitetsnormer.

I prioriteret rækkefølge er det Dansk Blindesamfunds opfattelse, at nedenstående overvejelser er uomgængelige:

- Den synshandicappede elev vil fortsat have behov for specialpædagogisk bistand og specialundervisning ved undervisning i nye fag, samt behov for en fortsat styrkelse af de kompenserende færdigheder, punktskrift, it-materiel m.v.
- Særlig viden udmønter sig i særlige uddannelser – og disse må fastholdes. Institutet for Blinde og Svagsynede har udviklet øvrige ungdomsuddannelser, der er særligt tilrettelagt for synshandicappede – såsom massøruddannelsen, studietekniker o. lign. Den helt særlige viden om synshandicappedes behov gennem uddannelsesforløbet er relateret til beskæftigelsesmulighederne. Det er således væsentligt, at disse uddannelsesmuligheder bevares, og at den bestående viden om disse faktiske uddannelsesforløb forankres i VISO.

Tilgængelighed, specialrådgivning

Til lovforslagets § 7 d under afsnittet om Regionsråd og forpligtende samarbejder har vi i Dansk Blindesamfund følgende kommentar:

- Hvor det gælder de kommende, af Regionsrådene nedsatte, fordelingsudvalgs opgave med at sikre en fordeling af ansøgerne til de enkelte institutioner i forhold til den fastsatte kapacitet på den enkelte uddannelse, må vi i Dansk Blindesamfund påpege den absolutte nødvendighed af, at den synshandicappede elev har et reelt frit valg af uddannelsessted. Den synshandicappede elev må afgjort fritages fra at blive tvunget over på et andet uddannelsessted end ønsket, da valget af uddannelsessted nødvendigvis er sket efter en konkret vurdering ud fra betragtninger om tilgængelighed, ekspertise og transportmæssige forhold. Det vil være nødvendigt for den enkelte at kunne foretage en vurdering af valg af uddannelsessted i et samspil med VISO, hvor viden om de enkelte gymnasiale uddannelser og øvrige ungdomsuddannelsessteder vil kunne opsamles og videregives, når der er behov.

Øvrige bemærkninger på uddannelsesområdet:

Videregående uddannelser

Også det statslige niveau skal sikres mulighed for at søge faglig rådgivning og ekspertise – dermed forpligtelsen til at benytte denne vej. SU-styrelsens arbejde med at sikre hjælpemidler og særlige materialer skal sikres gennem adgang til dialog med og kontakt til VISO – lige såvel som de enkelte videregående uddannelsessteder skal have denne mulighed/forpligtelse.

Folkeoplysning:

Det bør igen sikres at handicappede er repræsenterede i de kommunale folkeoplysningsudvalg gennem DSI.

Studie- og erhvervsvejledning:

Synshandicappedes erhvervs muligheder er begrænset, og derfor må studie- og erhvervsvejledningen særligt for denne gruppe styrkes på alle måder fra folkeskoleniveau, op gennem ungdomsuddannelserne og videre gennem de efterfølgende uddannelser. Institutet for Blinde og Svagsynede i Hellerup har som en landsdækkende institution spillet en stor rolle særligt på ungdomsuddannelsesniveau, og det er derfor helt naturligt at instituttets erhvervsvejledning, med samt de spæde frø, der er sået i synscentralerne, samles og videreføres gennem VISO.

Materialeforsyning:

Hvor det gælder synshandicappedes særlige kommunikationshandicap, er det væsentligt at nævne den specielle materialeproduktion, der nu sker på forskellige områder til blinde og stærkt svagsynede fra førskolealderen og hele vejen gennem et livsforløb til ældregruppen. Denne materialeproduktion drejer sig eksempelvis om særlige pædagogiske støttematerialer, et vist omfang af materialeproduktion af grafiske materialer, landkort, matematikmateriel, fysikredskaber og lignende, der tilvirkes på Refsnæs og på Institutet for Blinde og Svagsynede – det er vigtigt at disse materialelaboratorier og produktionssteder videreføres i VISO med en tilhørende kvalitetsnorm.

Derudover er der den stadige produktion af punktskriftmateriale, lydbøger og e-bøger, der ligeledes fortsat må sikres – og det med en høj kvalitet.

Overordnet må der i materialeforsyningen ske et samarbejde mellem DBB, Synscenter Refsnæs, Institutet for Blinde og Svagsynede, Skive Handelsskole og Silkeborg Handelsskole – i et samspil gennem VISO. Herved bliver det muligt for den enkelte uddannelsesinstitution eller styrelse, der måtte bringe eksempelvis punkt- eller lydproduktion i udbud, at sikre at udbyder lever op til en formuleret kvalitetsstandard – således at vi ikke risikerer at det er den absolut billigste produktion, der bliver gældende, men en standard, der lever op til normer som udstukket af VISO i samarbejde med relevante parter som eksempelvis Det Danske Punktskriftnævn. Samspil mellem initiativtagerne på det statslige niveau og VISO-delen. Udbud af materialeproduktion kræver en vurdering af de indgående tilbud af VISO.

I Dansk Blindesamfund ønsker vi kvalitetsstandarder og minimumskrav for at sikre os mod en udvanding af kvaliteten ved udbud af eksempelvis lyd og punkt. Når det gælder produktion af lydbøger er det væsentligt at disse er opmærkede på en sådan måde, at der er stærk søgefunktion. Hvor det gælder opsætning af punktskrift, skal forkortelsesregler som udstukket af Det danske Punktskriftnævn følges, der skal være bemærkninger af sidetal, der følger den trykte udgave af materialet etc.

Dansk Blindesamfunds kommentarer til udkast til ændring af lov om specialundervisning for voksne samt generelle betragtninger om specialundervisning.

Dansk Blindesamfund kan tilslutte sig DSI's forslag til forbedringer i udkastet til de ny love. Vi har dog yderligere nogle kommentarer til det fremsendte lovforslag.

Det er Dansk Blindesamfunds grundidé, at det samlede undervisnings- og uddannelsesområde skal tilknyttes VISO - med klare kommunikationslinier til det nationale kompetencecenter for blinde og svagsynede ("VISO for blinde og svagsynede").

Specialundervisning for voksne:

Specialundervisning for blinde og stærkt svagsynede er et stærkt specialiseret område og kræver en ofte kompleks udredning, og må derfor løses i et samspil med det regionale system og VISO. I Dansk Blindesamfund har vi erfaring for, at selv med et stort befolkningsgrundlag, kan det være et problem at sikre den relevante specialundervisning. Vi mener derfor bestemt ikke, at specialundervisning for voksne vil kunne løses i kommuner med et befolkningsgrundlag på 20 – 30.000 indbyggere – et kommunalt tilbud kræver langt flere end 100.000 indbyggere, og selv kommunerne i den størrelsesorden vil have vanskeligheder med at løfte opgaven. Den viden der findes på alle disse områder kan ikke løftes af kommuner, heller ikke i et kommunalt samarbejde. Der må sikres en drift af specialundervisningsaktiviteter i regionalt/centralt regi, kvalitetsstyret af VISO.

I uprioriteret rækkefølge er det Dansk Blindesamfunds opfattelse, at nedenstående overvejelser er nødvendige:

- Det er væsentligt at den synshandicappede borger har to indgange til udredning af de for blinde og stærkt svagsynede særlige behov. Det er naturligt for den synshandicappede at kunne gå direkte til det faglige miljø, hvorved der i et samarbejde kan gives et kvalificeret og nødvendigvis et individuelt tilbud. En national enhed sikrer kvalitet og samtidig et beredskab, der kan træde til ved behov – og Dansk Blindesamfund mener, at det alene er en national overordnet enhed, der kan skabe et sådant tilbud.
- Blinde og svagsynede har løbende behov for kompenserende specialundervisning. Dette gælder uanset om den synshandicappede er i uddannelse, erhverv eller på pension. Komplexiteten i udredningen af den enkeltes individuelle behov bliver kun større af at gruppen af blinde og stærkt svagsynede er meget bred, fra det blindfødte eller stærkt svagsynede barn, over den erhvervsaktive, der bliver blind til gruppen af ældre borgere, der mister synet i den tredje alder. Dansk Blindesamfunds område er meget lille og meget specielt, behovene varierer stærkt når målgruppen er så forskellig, og dermed skal tilbudene dække yderst forskellige problemstillinger - hvert enkelt forløb er specialiseret og krævende på grund af denne store variation i målgruppen. Niveauet i målgruppen er forskelligt, og der er derfor behov for en individuel og konkret vurdering i hver enkelt sag fra en faglig ekspertise på så forskellige områder som: Belysning, punktskrift for nylinde, ADL for nyblinde, førerhundekurser, it-kurser, zoom-tekst, jaws. Der må fortsat være et nationalt kompetencecenter på synsområdet. Hvis dette skrider, vil kvalitet og viden på specialundervisningsområdet forsvinde, og dette kan vi ikke leve med.
- Der må i lovgivningen og udmøntningen af lovgivningen i specialundervisningen for voksne og i den kompenserende specialundervisning for voksne tages højde for et bredt spektrum af behov, fra funktionsnedsættelse, materialebehov, mobility, ADL over

tildeling og brug af hjælpemidler som førerhund, kommunikationshjælpemidler m.m. – idet specialundervisningsområdet skal afhjælpe problemstillinger af vidt forskellig karakter fra kommunikations- og færdenhandicap til en manglende evne til at løse dagligdags problemer som f.eks. indkøb.

- Blinde og stærkt svagsynedes særlige beskæftigelsessituation giver ligeledes et løbende behov for en bred vifte af specialundervisning. På nuværende tidspunkt skal støtten ske i et samspil mellem kommunerne, AF, landsdækkende og amtslige institutioner, hvilket er kompliceret og uoverskueligt. Denne mudrede situation betyder, at viden om og efteruddannelse og videreuddannelse af blinde og svagsynede er ringe og dårligt organiseret. Yderligere decentralisering vil bestemt ikke forbedre situationen, og derfor må synshandicappede nu sikres en koordinering via VISO.
- VISO skal være borgernes indgang til information om det mest kvalitative specialundervisningstilbud – frit valg er essentielt og nødvendigt for at sikre et individuelt tilpasset forløb og tilbud.

Dansk Blindesamfunds kommentarer til udkast til Lov om trafikelskaber

Dansk Blindesamfund kan stort set tilslutte sig DSI's høringssvar på det regionale transportområde men vil dog fremkomme med nedenstående uddybende bemærkninger, som vi finder relevante for blinde og stærkt svagsynede.

Indledningsvis skal Dansk Blindesamfund meget beklage, at der tilsyneladende ikke sker væsentlige ændringer for målgruppen, som kan oppebære individuel handicapbefordring - som tilsyneladende også i fremtiden vil blive vurderet på de nugældende kriterier, hvor brugerne skal anvende ganghjælpemidler eller være omfattet af denne målgruppe, men f.eks. på grund af et synshandicap ikke er i stand til at anvende en rollator eller kørestol. Dansk Blindesamfund er fortsat af den klare opfattelse, at en meget væsentlig del af vore medlemmer, som får konstateret et alvorligt synstab i en høj alder, i lige så høj grad er isoleret i eget hjem som ovennævnte målgruppe for transportordningen.

Vedr. specialrejseordninger for handicappede i de kommende regioner:

Der skal sikres ensartede retningslinjer i de forskellige regioner således, at man som handicappet kan rejse på halvpris alene eller til fuld billetpris, når man medtager en ledsager. Dansk Blindesamfunds medlemmer er udelukket fra kørsel i egen bil, at cykle og kan have problemer med at gå længere afstande i forhold til at orientere sig, hvorfor den kollektive befordring er af meget stor betydning for mange af vore medlemmer. Hertil kommer, at en del medlemmer ikke tør eller kan færdes på egen hånd, hvorfor muligheden for at medtage en ledsager bør omfatte alle regioner. Dansk Blindesamfund kan henvise til det gældende regelsæt vedr. rejser med DSB, som efter Dansk Blindesamfunds opfattelse fungerer tilfredsstillende.

Ved sammenlægningen af de nuværende trafikelskaber må det sikres at rejseordningerne ikke forringes for nogen personer med handicap.

Vedr. billetter og abonnementskort:

Vi vil i fremtiden i stigende grad se indførelse af helt utilgængelige billetautomater samt smartcard-løsninger, som ikke eller kun meget vanskeligt kan betjenes af blinde og svagsynede. Det må således i et fremtidigt system sikres, at synshandicappede har mulighed for at købe abonnementskort til en fast pris eller - i forhold til den gruppe af medlemmer, som ikke benytter den kollektive befordring særlig ofte - at kunne købe enkeltbilletter eller klippekort til reduceret pris og med mulighed for at kunne medtage ledsager til halv pris.

Dansk Blindesamfunds kommentarer til udkast til love på sundhedsområdet.

Dansk Blindesamfund kan i det store hele tilslutte sig DSI's høringssvar på området, men vi vil i det følgende komme med nogle tilføjelser som senere vil blive fremsendt til ministeriet og DSI som egentlig høringssvar fra Dansk Blindesamfund.

Dansk Blindesamfund er af den opfattelse, at der fra sundhedssektoren skal være links til det kommende VISO, via Statens Øjenklinik. Øjenklinikken har i dag opgaver på såvel sundhedsområdet som på det sociale område. På sundhedsområdet er øjenklinikens virkefelt især diagnosticering, anden udredning og forskning. På det sociale område fører man et synsregister som er en meget væsentlig social foranstaltning, hvorfor det er af stor vigtighed, at der er samarbejde med VISO. Hele den socialoftalmologiske funktion på Statens Øjenklinik - rådgivning vedr. svagsynsøptik (såvel teoretisk som praktisk), vejledning af både kommuner og brugere (blinde og svagsynede) i pensionssager, beskæftigelsesmuligheder samt livsvilkår generelt - må og skal sikres gennem en forankring i VISO. Dansk Blindesamfund forudsætter, at vi som brugerorganisation bliver involveret i drøftelserne vedr. den fremtidige finansiering af Statens Øjenklinik, hvilket også var nævnt i det første ikke officielle lovudkast til servicelovens § 180.

Store dele af sundhedssektoren har store mangler for blinde og svagsynede m.h.t. tilgængelighed. Det er stort set umuligt at finde rundt på sygehuse og lignende, hvorfor vi må kræve fornødent personale, som kan sikre at synshandicappede finder frem til de nødvendige undersøgelses- og behandlingssteder. Tilegnelse af den skriftlige information som gives under indlæggelse, ved udskrivning og ambulant behandling er selvsagt et stort problem, da mange af vore medlemmer helt eller delvis er ude af stand til at tilegne sig disse informationer. Vi må således kræve, at der i hele sundhedssektoren satses på at gøre den elektroniske information tilgængelig - hvilket dog langt fra i fuldt omfang dækker behovet blandt Dansk Blindesamfunds medlemmer, som bør kunne få informationerne på andre medier eller have mulighed for en detaljeret gennemgang af materialet af fagligt personale.

Vedr. de kommende sundhedscentre:

Dansk Blindesamfund vil gerne understrege, at formålet med disse centre er efterbehandling og genoptræning efter et sygdomsforløb. Det er således ikke centrenes formål at forestå egentlig undervisning i f.eks. ADL og mobility efter en væsentlig synsnedsettelse er konstateret. En synslidelse i sig selv kan ikke karakteriseres som en sygdom. Ligeledes vil

Dansk Blindesamfund tage afstand fra, at tildeling af færdsels- eller synshjælpermidler bliver underlagt disse centre. Ovenstående problemstillinger på synsområdet kræver den nødvendige faglige kompetence og skal foretages via de regionale synscentraler som skal være satellitter i det kommende VISO.

D. Konklusion og afsluttende bemærkninger

I de seneste 9 måneder har vi i Dansk Blindesamfund haft flere dialoger - såvel skriftligt som gennem møder - med en række af regeringens medlemmer samt regeringspartiernes ordførere. Alle har de understreget, at det endelige resultat af strukturdebatten skulle munde ud i en ny struktur, der ikke alene skulle smidiggøre opgaveløsningen samt sikre en bedre ressourceudnyttelse i det danske samfund, men den ændrede struktur skulle især komme brugerne af systemet til gode - herunder en optimering af opgavevaretagelsen over for handicappede borgere. Dansk Blindesamfund er - som repræsentant for blinde og svagsynede borgere i Danmark - blevet lovet en væsentlig og afgørende rolle i den endelige udformning af det offentlige system, som skal virke som serviceorgan over for vore medlemmer.

D. 28. april 2004 gav vi fra Dansk Blindesamfunds side udtryk for følgende, såvel overfor Statsministeren som Indenrigsministeren:

"Dansk Blindesamfund vil kunne acceptere at myndighedsansvaret til at visitere til offentlige ydelser til blinde og svagsynede borgere bliver uddelegeret til kommunerne, til trods for at vi i vort høringssvar tilkendegav, at denne tanke var uacceptabel; men forudsætningerne for at vi kan anbefale en sådan videre uddelegering er:

- at der skabes en stærk statslig kompetenceenhed bestående af Blindeinstituttet i København, Synscenter Refsnæs, store dele af de nuværende amtslige synscentraler, Videntcenter for Synshandicap, Statens Øjenklinik, Danmarks Blindebibliotek samt Hjælpermiddelcentralen for Blinde og Svagsynede og at dette statslige kompetencecenter får tillagt en lovfæstet ret til at etablere regionale statslige kompetencecentre
- at finansieringen af det statslige kompetencecentersystem tilvejebringes via en egentlig statsbevilling - takstfinansiering via rekvirering af ydelser fra kommunerne skal alene finansiere en mindre del af det statslige kompetencesystem. Staten vil kunne tilvejebringe finansieringen, via dels de statsbevillinger der foreligger, dels de bloktilskud der i dag ydes amterne til etablering af et synsfagligt miljø. Det kan således oplyses, at amterne - ud fra egne oplysninger - anvender ca. 250 mio. kr. om året til vedligeholdelse af det synsfaglige miljø på amtsligt niveau
- at kommunerne får pålæg om at købe ydelser til blinde og svagsynede via de regionale statslige kompetencecentre, med mindre en kommune har en sådan størrelse, at de selv kan etablere tilbud til blinde og svagsynede borgere - tilbud som opfylder kvalitets- og servicekrav fastsat af det statslige kompetencecenter
- at de 5 specialplejehjem for blinde og svagsynede i Danmark samt institutionerne for beskyttet beskæftigelse for blinde og svagsynede Bredegaard, Blindes Arbejde m.v. bliver underlagt de regionale statslige kompetencecentre eller det centrale statslige kompetencecenter

- at den uvildige konsulentordning for blinde og svagsynede, som i dag administreres af Dansk Blindesamfund og som finansieres som en forsøgsordning frem til og med 2005 gøres permanent
- at det statslige kompetencecentersystem skal kunne yde rådgivning til såvel borgere, kommuner som andre statsinstitutioner med henblik på at sikre den nødvendige faglighed i forbindelse med den overordnede sektoransvarspolitik
- at blinde og svagsynede borgere i Danmark - udover at betragte deres kommune som den primære samarbejdspart - gives ret til at kontakte det statslige faglige miljø direkte
- at de ordninger - blindekonsulentordningen, småbørnskonsulentordningen, og lignende - som staten i de seneste 1½ år har udlagt til amterne hjemtages og etableres som tilbud under det statslige kompetencecenter
- at ingen tilbud til løsningen af blinde og svagsynedes behov etableres som fælleskommunale aktiviteter
- at der sikres reel brugerindflydelse på såvel etableringen som driften af det statslige kompetencecenter

Jeg skal ikke nærmere dokumentere hvorfor de ovenfor nævnte tiltag er bydende nødvendige for at acceptere Regeringens udspil til ny struktur, idet argumentationen for et stærkt fagligt miljø på blinde- og svagsynsområdet klart er dokumenteret i flere analyser igennem de seneste 5 år og er endvidere underbygget i Dansk Blindesamfunds høringssvar af 31. marts 2004; men det er meget vigtigt, at hele denne dokumentation bliver bærende for arbejdet i de kommende udviklingsråd. Blinde- og svagsynsområdet er et område med højt specialiserede tilbud til en lille gruppe af medborgere som på grund af handicappets karakter har meget forskellige behov.'

Disse krav, som i div. svarbreve - blandt andet fra Statsministeren og Socialministeren - i væsentligt omfang blev imødekommet, må nu sikres indført i de love, som endelig udmønter strukturreformen. De ovenfor anførte krav, som Dansk Blindesamfund har fremsat over for regeringens medlemmer, er minimumsbetingelser for, at vor organisation kan tiltræde kommende lovgivning.

Det er Dansk Blindesamfunds inderlige håb, at vore ønsker til den fremtidige struktur af det danske forvaltningssystem nu bliver hørt og at vi som organisation for blinde og svagsynede i Danmark bliver inddraget i de afsluttende forhandlinger om den endelige konkretisering af den følgelovgivning, som udspringer af strukturreformen.

Jens Bromann
Landsformand for Dansk Blindesamfund

14

28

Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K.

Att: Fuldmægtig Svend Erik Gertz
Fuldmægtig Irene Beiter Brasholt
Kontorchef Bodil Rasmussen

Dansk Blindesamfund
Landsforening af blinde
og svagsynede i Danmark

København, 7.1.2005
JBR/PF
Direkte tlf. 38 14 88 42

I Dansk Blindesamfunds ønsker vi i øvrigt også at kommentere det ændrede Klagenævn for Vidtgående Specialundervisning.

Dansk Blindesamfund kan fuldt ud tilslutte sig den udvidede klageadgang på specialundervisningsområdet, og dermed udvidelsen af kompetencen og opgaverne i Klagenævnet – vi ser det som meget positivt, at voksenspecialundervisningen nu hører med til klagenævnets kompetenceområde. Vi er samtidig meget tilfredse med at antallet af nævnsmedlemmer øges, hvorefter DSI nu kan udpege 2 medlemmer ganske som Regionsrådene i forening og Kommunernes Landsforening. Det er centralt for Dansk Blindesamfund, at der fortsat er paritet mellem de tre parter.

Med venlig hilsen

Jens Bromann
Landsformand

15

dansk byggeri

33

Uddannelsestyrelsen
Undervisningsministeriet

us-jka@uvm.dk

07-01-2005
Sagsnr.: 132802

Høring over lovforslag til udmøntning af kommunalreformen på Undervisningsministeriets område

Dansk Byggeri afgiver hermed sine bemærkninger til forslag til ændring af lov om folkeskolen, lov om specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning og forskellige andre love. Bemærkningerne knytter sig til primært til reglerne vedr. ordblinde og personer med læsevanskeligheder.

Indledningsvist er vi tilfredse med, at kommunalreformen giver anledning til at bringe et nærhedsprincip i forhold mellem borger og uddannelses tilbud i anvendelse og at de foreslåede lovændringer betyder, at der kan ske en samordning af tilbud til ordblinde og til personer med andre læsevanskeligheder. Det vil derfor blive væsentligt, at samarbejdet mellem voksenuddannelsescenter og regionsråd fungerer godt til fordel for et hensigtsmæssigt udbud af undervisning på dette område.

Samtidig tilslutter vi os, at det via andre lovændringer sikres, at der ikke opkræves deltagergebyr ved deltagelse i undervisning for ordblinde og voksne med læsevanskeligheder.

Med venlig hilsen
Dansk Byggeri

Marie-Louise Deth Petersen

Marie-Louise Deth Petersen

19.

Undervisningsministeriet
Institutionsstyrelsen
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

7. januar 2005

Danish Council for
Adult Education

Høringssvar til: Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning (FVU) etc.

Gt. Kongevej 39 E, 2.tv.
DK 1610 København V

Dansk Folkeoplysnings Samråd takker for muligheden for at afgive bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

Telefon
+45 33 15 14 66

Med henblik på at styrke indsatsen for at voksne med utilstrækkelige færdigheder i læsning, stavning og skriftlig fremstilling, samt regning og matematik på grundlæggende niveau, skal Dansk Folkeoplysnings Samråd (DFS) hermed tillade sig at fremsætte en række bemærkninger til Undervisningsministeriets udkast af 1. december 2004 til "Forslag til Lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning (FVU-loven) og forskellige andre love". Bemærkningerne handler om lovforslagets § 5, der bl.a. vedrører regi-placering af Forberedende Voksenundervisning og specialundervisning for voksne ordblinde

Telefax
+45 33 15 09 83

www.dfs.dk
dfs@dfs.dk

Giro
3 26 42 97

Af lovudkastet fremgår det, at Voksenuddannelsescentrene (VUC) er tiltænkt ansvaret for såvel indgåelse som administration af driftsoverenskomster på området. Såfremt VUC, som selv er udbyder af FVU og ordblindeundervisning for voksne, får kompetence til at afgøre hvilke, hvor mange og i hvilket omfang andre mulige udbydere af undervisningen skal kunne få driftsoverenskomst, vil der være et habilitetsproblem, idet en part derved, ud over at varetage egne interesser, samtidigt skal optræde som uvildig instans i spørgsmålet om det samlede udbud på området. Det kan erfaringsmæssigt medføre, at udvikling og fleksibilitet i tilbuddet begrænses til skade for målgruppen.

For undgå en habilitetskonflikt, anbefaler vi derfor, at alle de undervisningsinstitutioner mv., der er nævnt i lovudkastet – plus folkehøjskolerne – får ret til at få driftsoverenskomst. Ansvaret for indgåelse af driftsoverenskomster placeres hos et koordinationsudvalg, nedsat af de kommende Regionsråd. Det skal dog være en forudsætning for opnåelse og forlængelse af driftsoverenskomst, at udbyderen – ud over lovens krav til leder- og lærer kvalifikationer – lever op til opstillede krav om samarbejde, fleksibilitet, lokal forankring mv.

Det kan endvidere overvejes om der skal indføres visse begrænsninger vedr. driftsoverenskomsterne, herunder eks. om erhvervsskoler og sosuskoler (FVU-lovens § 7, stk. 1, nr. 1, og lovforslagets punkt 10, nr. 7) alene får ret til at få driftsoverenskomst til FVU og ordblindeundervisning, der iværksættes for disse skolars elever.

Ud over de i lovforslaget nævnte udbydere foreslår vi, at udbyderkredsen udvides med folkehøjskolerne, således at der eksplicit i loven, ud over VUC, vil være nævnt 10 mulige udbydere, som får ret til at få driftsoverenskomst, under ovennævnte forudsætninger. Når vi ønsker højskolerne med i udbyderkredsen, er det for at give højskoleeleverne mulighed for at styrke deres færdigheder i skriftlig dansk og matematik som en integreret del af et højskoleophold. Dette falder i tråd med højskoleenes mulighed for at tilbyde danskuddannelse for tosprogede voksne og helt i tråd med anbefalingerne fra højskoleudvalget.

FVU og ordblindeundervisning for voksne har, ifølge OECD (SIALS-undesøgelsen), en målgruppe på over en million voksne. Heraf befinder over 300.000 sig på et færdighedsniveau i læsning, stavning og skriftlig fremstilling, svarende til de to laveste trin på FVU. Indtil udgangen af 2003 har ca. 40.000 voksne deltaget i FVU

Af FVU-rådenes afrapporteringer for 2003 fremgår det at VUC er den største udbyder (63,1 %) af FVU, efterfulgt af oplysningsforbund (19,3 %) og daghøjskoler (9,5 %). VUCs andel er imidlertid faldende, mens oplysningsforbundene og daghøjskolerne står for en stor stigning i aktiviteten – henholdsvis med 47,3 % og 126,2% fra 2001 til 2003.

DFS ser denne udvikling som en bekræftelse af, at der er behov for fleksible og forskellige lokale tilbud. Når de folkeoplysende udbydere står for væksten på området, så skyldes det, at de har særligt gode forudsætninger for at tilrettelægge og udvikle fleksible og forskellige tilbud, der imødekommer særlige målgruppers behov.

Hvis det store udækkede behov for FVU og ordblindeundervisning skal imødekommes, skal undervisningen være attraktiv og tilgængelig for alle i målgruppen. Det forudsætter at borgerne har frit valg mellem forskellige udbydere og dermed forskellige og fleksible tilbud.

De forskellige udbydere på området imødekommer forskellige målgruppers behov:

- VUC vil være særligt attraktiv for en stor gruppe borgere, der har behov for FVU eller ordblindeundervisning i forbindelse med videre almen voksenuddannelse
- En anden stor gruppe borgere vil i højere grad søge mod tilbud hos aftenskolerne, som er mindre skoleprægede end VUC.

Aftenskolerne har i forvejen kontakt med ca. 1,2 million deltagere om året i den folkeoplysende voksenundervisning, og en stor del af disse deltagere vil statistisk set også være i målgruppen for FVU og ordblindeundervisning. Endelig er aftenskolerne i forvejen til stede med mindst én afdeling i alle landets kommuner, og vil derfor kunne tilbyde FVU og ordblindeundervisning lokalt, tæt på borgernes hjem eller arbejdsplads.

- Daghøjskolerne og produktionsskolerne og oplysningsforbundenes lokale afdelinger har en årelang, stor erfaring og gode resultater med heltidskurser og undervisning for borgere, typisk ledige, der af forskellige grunde ikke har haft succes med det ordinære uddannelsessystem. Her tilbydes FVU i kombination med folkeoplysende og arbejdsmarkedsrettede elementer, hvilket i høj grad imødekommer behov hos store dele af målgruppen for FVU og ordblindeundervisning.

For en del ordblinde borgere vil det yderligere føles mere "legalt" at deltage i undervisning hos en aftenskole eller på en daghøjskole frem for fx at være elev på en specialskole.

Overordnet styring:

DFS skal forslå, at reglerne m.h.t. overordnet styring og godkendelse af driftsoverenskomster konkret udformes således:

1. Regionsrådet nedsætter et koordinationsudvalg for FVU og ordblindeundervisning for hvert af de naturlige geografiske områder, hvor udbud finder sted. I koordinationsudvalget skal hele udbyderkredsen være repræsenteret.
2. Koordinationsudvalget godkender indgåelse af driftsoverenskomster efter indstilling fra Voksenuddannelsescenteret, der fungerer som sekretariat for udvalget.
3. Der stilles krav om begrundelse for afslag på driftsoverenskomst for de institutioner mv. der ifølge dette forslag har ret til at få driftsoverenskomst

DFS skal endvidere foreslå at bestemmelserne om koordination, samarbejde og information i lovforslagets nr. 18 (§ 10) i relateres til de foreslåede koordinationsudvalg:

1. Koordinationsudvalget sikrer samarbejde og koordination mellem udbyderne, så deltagerne får tilbud om undervisning hurtigst muligt og så vidt muligt placeres på det rette trin. Deltagere bør således ikke sinkes af, at en udbyder ikke har deltagere nok til at oprette et hold, men skal i så fald have tilbud om at deltage hos en

anden udbyder.

2. Koordinationsudvalget får ansvaret for information og opsøgende virksomhed, bl.a. over for virksomhederne i området (regionen).
3. Koordinationsudvalget tager initiativ til at etablere et frugtbart og forpligtende fagligt og pædagogisk samarbejde mellem lærere og vejledere hos alle udbydere.
4. En gang om året mødes koordinationsudvalget med repræsentanter fra kommunerne, arbejdsmarkedets parter og evt. interesseorganisationer (fx Ordblinde/Dysleksiforeningen i Danmark) og drøfter indsatsen og samarbejdet på området.

Samtidig ønsker vi at sikre borgernes ret til at få den undervisning, der svarer til deres behov – og gennemsigtigheden af udbuddet ved:

1. At der centralt udarbejdes et obligatorisk visitationsmateriale, der skal afdække, om borgeren har krav på at få ordblindeundervisning eller Forberedende Voksenundervisning.
2. At borgerne får ret til og mulighed for at anke afgørelser vedrørende deres undervisning.
3. At udbydere offentliggør deres tilbud, resultater og eksterne evalueringer på Internet mindst én gang årligt.
4. At koordinationsudvalget har ansvar for, at der årligt udarbejdes en samlet rapport om indsatsen i området.

Endelig anbefaler DFS, at den evalueringsrapport om FVU, der forventes offentliggjort af Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) i begyndelsen af februar 2005, inddrages med betydelig opmærksomhed i forhandlinger og beslutninger vedrørende fremtiden for FVU og ordblindeundervisning for voksne.

Med venlig hilsen

Christel Schaldemose
sekretariatsleder